

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**İZMİR BORNOVA İLÇESİ SAĞLIK ÇALIŞANLARININ BAĞLANMA STİLLERİ,
KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ, KİŞİLER ARASI ÇATIŞMA ÇÖZME
YAKLAŞIMLARINA GÖRE İNTERNET KULLANIMLARININ İNCELENMESİ**

Madde Bağımlılığı Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Cemile TEKE

İZMİR-2016

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**İZMİR BORNOVA İLÇESİ SAĞLIK ÇALIŞANLARININ BAĞLANMA STİLLERİ,
KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ, KİŞİLER ARASI ÇATIŞMA ÇÖZME
YAKLAŞIMLARINA GÖRE İNTERNET KULLANIMLARININ İNCELENMESİ**

Madde Bağımlılığı Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Cemile TEKE

İZMİR-2016

Danışman

Prof. Dr. Zeki YÜNCÜ

İZMİR-2016

TEZ DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİ

(Adı Soyadı)

(İmza)

Başkan : Prof. Dr.....

(Danışman)

Üye :Prof. Dr.....

Üye :Prof. Dr.....

Yüksek Lisans Tezinin kabul edildiği tarih:.....

ÖNSÖZ

Bu uzun ve meşakkatli süreçte her daim desteğini esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Zeki Yüncü'ye, tezimin her aşamasında yardımlarını esirgemeyen Arş. Gör. Demet HAVAÇELİĞİ'ine, tezimin analiz kısmında sabırla ilgilenen Nilüfer ÖZBATURLAR'a, verilerin toplanmasında, manevi olarak hep yanımda olan dostlarım Melek YURDAY'a ve Fatma ARŞIN'a, aynı çalışmanın değişik örnekleminde çalışan ve hep birlikte hareket ettiğimiz, her daim yanımda olan Gökhan KARAGÜL'e, çok soru olmasına rağmen beni kırmayıp cevaplandıran tüm sağlık çalışanlarına teşekkürlerimi iletirim.

Hayatım boyunca beni her koşulda destekleyen, bana inanan anneme sonsuz teşekkürler. Tez sürecinde özlediğim halde gidemediğim, sabırla gelmemi bekleyen yeğenlerim Eşref Efe ve Semih ERCAN'a ve kardeşim Resul TEKE'ye sonsuz teşekkürler.

Ekim –2016

Cemile TEKE

ÖZET

Giriş: Bu çalışma, sağlık çalışanlarında beş faktör kişilik özellikleri, bağlanma biçimi, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarına göre internet kullanım durumunu inceleyen kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışmadır.

Yöntem: Çalışmanın yeri İzmir Kuzey Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine bağlı 14 hastanede uygulanmıştır. Çalışmanın evreni İzmir'de yaşayan ve İzmir Kuzey Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine bağlı hastanelerdeki 400 gönüllü sağlık çalışanıdır. Kişisel bilgi formu, internet bağımlılığı ölçeği, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımı ölçeği, beş faktör kişilik özellikleri envanteri ve yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri uygulanmıştır. Anketin 192 kişi tamamlamıştır. 190 kişi ortalama internet kullanıcısı, %0,5 (2 kişi) ise riskli internet kullanıcısı olarak saptanmıştır. İBÖ'den 0-19 arası puan alanlar sağlıklı, 20 puan ve üzeri alanlar sorunlu internet kullanıcıları olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmamızın sonuçlarına göre; cinsiyete göre internet kullanımı arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p=0,012$). Kadınlarda sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır. Evlilerde sorunlu internet kullanımı siktir ($p=0,013$). Annenin eğitim durumuna göre internet kullanımı arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,048$). İlk veya ortaokul mezunu olan annelerin çocuklarında sorunlu internet kullanımını daha siktir. Beş faktör kişilik özellikleri alt boyutlarından öz-denetim/sorumluluk puanlarına göre normal internet kullanıcıları ve sorunlu internet kullanıcıları arasında anlamlı fark vardır ($p=0,001$). Sorunlu kullanıcılarda özdenetim/sorumluluk puanı düşmektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre beş faktör kişilik envanterinin alt boyutları öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık arasında anlamlı fark vardır (sırayla $p=0,01$ ve $p=0,012$). Kadınların öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları erkeklerden daha yüksektir. Medeni duruma göre öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık açısından gruplar arasında fark anlamlıdır (sırasıyla $p=0,001$ ve $p=0,016$). En yüksek özdenetim puanını evliler, en yüksek gelişime açıklık puanını ise bekarlar almıştır. Kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt boyutlarından yüzleşme, duygusal ifade ve kendini açma puanları ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı fark bulunmuştur (sırasıyla $p=0,002$, $p=0,004$ ve $p=0,001$). Sorunlu internet kullanımı arttıkça yüzleşme puanı, duygusal ifade ve kendini açma puanı düşmektedir.

Sonuç: Çalışmamızda elde edilen sonuçlar, kişilik özelliklerinin, bağlanma stillerinin, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarının, demografik değişkenlerin birbirleriyle ve internet kullanım durumu ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelime: İnternet bağımlılığı, kişilik, bağlanma, atışma.

ABSTRACT

Introduction: This study is a cross-sectional and descriptive study which is examined according to the five-factor personality traits, attachment style, conflict-solving approach of health workers internet usage status.

Methods: This study has been applied to 14 hospitals connected to Izmir North Public Hospital Association General Secretariat. Target population of the study are 400 volunteer health workers in the hospitals connect to Izmir North Public Hospital Association General Secretariat. Personal information form, Internet addiction scale, interpersonal conflict resolution approaches the scale, five-factor personality inventory and Experiences in Close Relationships I was applied by the researcher. The survey was completed by 192 people. 190 people were found as average Internet users and 2 people (0.5%) were found as risky Internet users. Between 0-19 points in from Internet addiction scale was called healthy internet users , 20 points and above in from Internet addiction scale was called the troubled Internet users.

Results: According to our results; A significant difference was found between the use of the internet with the gender ($p = 0.012$). Problematic Internet use was higher than the women than the men. Problematic Internet use was higher than married ($p = 0.013$). A significant difference was found between the use of the internet with educational status of their mothers ($p = 0.048$). The children of mothers first or secondary school graduates is more often problematic internet use. A significant difference was found between normal and problematic internet users with self-control/responsibilities scores that is subscales of five factor personality traits inventory. The self-control/ responsibility scores of problematic internet users were decreased. A Significant differences were found gender of the participants with self-control/ responsibilities and openness scores that are subscale of the five factors personality inventory (respectively $p = 0.01$ and $p = 0.012$). Women's self-control / responsibility and openness scores were higher than men. A Significant differences were found marital status of the participants with self-control/ responsibilities and openness scores that are subscale of the five factors personality inventory (respectively $p = 0.001$ and $p = 0.016$). The highest score of the self-control/responsibilities has married. The highest score of

the openness has single. A Significant differences were found between normal and problematic internet users with scores of facedown, emotional expression and self-revelation that are the dimensions of interpersonal conflict resolution approaches ($p = 0.002$, $p = 0.004$ and $p = 0.001$). When problematic Internet use increases, scores of facedown, emotional expression and self-revelation decreases.

Conclusion: the results obtained in our study show that personality traits, attachment styles, interpersonal conflict resolution approaches, the demographic variables are related to each other and to internet usage status.

Keywords: Internet addiction, personality, attachment, conflict.

1.7. İÇİNDEKİLER TABLOSU

1. ÖNBÖLÜM

1.1. Dış Kapak.....	1
1.2. İç Kapak.....	2
TEZ DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİ.....	4
ÖNSÖZ.....	5
ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	III
1.7. İÇİNDEKİLER TABLOSU	V
1.8. Tablolar Dizini	VIII
1.9. Grafikler Dizini	XIII
1.10. Simgeler ve Kısaltmalar Dizini	XIV
2. ANA BÖLÜM.....	1
2.1. GİRİŞ	1
2.1.1. Çalışmanın Konusu(Problemin Tanımı):	1
2.1.2. Çalışmanın Amacı	1
2.1.3. Çalışmanın Önemi.....	2
2.1.4. Sayıtlar	2
2.1.5. Çalışmanın Sınırlılıkları:	2
2.1.6. Tanımlar	3
2.1.7. Hipotezler	3
2.2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.2.1. Bağımlılık:.....	5
2.2.2. İnternet Bağımlılığı	5
2.2.3. İnternet Bağımlılığının Tanı Kriterleri	6
2.2.4. Dünyada İnternet Kullanım Durumu.....	9
2.2.5. Türkiye'deki İnternet Kullanım Durumu.....	10
2.2.6. İnternet Kullanımıyla İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	13
2.2.7. Bağlanma Kuramı	14
2.3. GEREÇ VE YÖNTEM	21
2.3.1. Çalışmanın Türü	21
2.3.2. Çalışmanın Yapıldığı Yer ve Zaman:.....	21
2.3.3. Çalışmanın Evreni ve Örneklemi	21
2.3.4. Verilerin Toplanması:	22
2.3.5. Çalışmanın Değişkenleri	25
2.3.6. Verilerin Değerlendirilmesi.....	25
2.3.7. Çalışmanın Etik İlkeleri	27
2.3.8. Çalışmanın Metodunun Ayrıntıları:	28
2.4. BULGULAR	29
2.4.1. Demografik Verilerinin Tanımlayıcı İstatistikleri.....	29
2.4.2. Ölçeklerin Normallik Analizi.....	43
2.4.3. İnternet Bağımlılık Ölçeği Gruplandırılması	47
2.4.4. Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İkili Grup (İBÖ) İle Demografik Verilerin Karşılaştırılması.....	48

2.4.5. Beş Faktör Kişilik Envanteri(Bfke) İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması	101
2.4.6. Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeği (Kççyö) İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması	103
2.4.7. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması	104
2.4.8. Dörtlü Bağlanma Stilleri İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması	105
2.4.9. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri (Bfke) İle Demografik Verilerin Analizi	107
2.4.10. Bağlanma Stilleri (Dört Alt Boyut) İle Demografik Verilerin Karşılaştırılması	125
2.4.11. Yiye (İkili)–Demografik Verilerin Karşılaştırılması.....	132
2.4.12. Beş Fktör Kişilik Özellikleri Envanteri İle Bağlanma Stillerinin Korelasyon Analizi	142
2.4.13. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (Yiye) İle Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin (KÇÇYÖ) Korelasyon Analizi.....	146
2.4.14. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (Bağlanma Stilleri) İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırılması.....	149
2.4.15. Bağlanma Stilleri (YİYE) ile Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin (KÇÇYÖ) Karşılaştırılması	152
2.5. TARTIŞMA	157
2.5.1. Tartışmanın Demografik Veriler ile İlgili Yorumları	157
2.5.2. İnternet Bağımlılığı Ölçeğine Göre Oluşturulan İki Grup İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin Tartışılması.....	160
2.5.3. İnternet Bağımlılığı Ölçeğine Göre Oluşturulan İki Grup İle Kişiler Arası Çatışma Çözme Puanları Arasındaki İlişkinin Tartışılması	162
2.5.4. İnternet Bağımlılığı Ölçeğine Göre Oluşturulan İki Grup İle Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Puanları Arasındaki İlişkinin Tartışılması.....	162
2.5.5. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri İle Demografik Verilerin Tartışılması.	163
2.5.6. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (Yiye) –Demografik Verilerin Tartışılması	167
2.5.7. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri - Yakın ilişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE) İlişkisinin Tartışılması.....	171
2.5.8. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri - Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin İlişkisinin Tartışılması	172
2.6. SONUÇ	177
2.7. KAYNAKLAR.....	184
3. SON BÖLÜM	195
3.1. Ekler	195
3.1.1. Kişisel Bilgi Formu	195
3.1.2. İnternet Bağımlılığı Ölçeği.....	200
3.1.3. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri	203
3.1.4. Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeği.....	208
3.1.5. Yakın ilişkilerde Yaşantılar envanteri 1	215
3.1.6. Etik Kurul İzin Formu	218
3.2. ÖZGEÇMİŞ FORMU	219

1.8. Tablolar Dizini

Tablo 1: Goldberg'e göre internet bağımlılığı tanı ölçütleri.....	6
Tablo 2: Young'ın İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri	7
Tablo 3. DSM-5'te internette oyun oynama bozukluğu (Internet Gaming Disorder) için önerilen tanı ölçütleri:	8
Tablo 4. Dünyada İnternet Kullanımı Ve Nüfus İstatistikleri (Kasım 30, 2015).....	9
Tablo 5. Beş Faktör Kişilik Envanterindeki Temel Faktörler (83)	18
Tablo 6. Katılımcıların Semt ve Hastanelere Göre Dağılımı	30
Tablo 7. Katılımcıların yaş gruplarına, cinsiyetlerine ve medeni duruma göre ankete katılanların sayısı ve yüzde oranları.....	31
Tablo 8. Katılımcıların eğitim durumuna, mesleklerine ve çalıştıkları bölümlere göre dağılımı	32
Tablo 9. Katılımcıların gelir durumuna ve aylık gelir durumuna göre dağılımı.....	33
Tablo 10. Katılımcıların annelerinin ve babalarının eğitim düzeyinin dağılımı	34
Tablo 11. Katılımcıların çocukluğunu geçirdiği yerler ve meslek sürelerine göre dağılımı....	35
Tablo 12. Katılımcıların günlük ve haftalık internet kullanım süreleri.....	35
Tablo 13. Katılımcıların gün içerisindeki internete girme durumlarına göre dağılımı	36
Tablo 14. Katılımcıların internete bağlanma yerleri	38
Tablo 15. Katılımcıların en sık internete girme amacı.....	38
Tablo 16. Katılımcıların yaşamlarındaki interneti yaşamın ayrılmaz bir parçası olarak görme durumlarına göre dağılımı	39
Tablo 17. Katılımcılarının online oyun sitelerine üyeliği/aboneliği, takip ettiği forum ve blok sahibi olup olmama durumlarına göre dağılımı	40
Tablo 18. Katılımcıların evlerindeki internet aboneliği, internet kotası, cep telefonundan internet kullanım durumu, cep telefonunda internet paketi olma durumu ve cep telefonlarının internet kotasının dağılımı.....	41
Tablo 19. Katılımcıların çalışma bilgisayarına sahip olma durumu, iş yerinde bilgisayarında internet olup olmama durumu, Katılımcıların bilgisayarlarında internette fazla zaman geçirildiği için uyarı alıp almaması durumu.....	43
Tablo 20. Ölçeklerin Normallik Analizi	45
Tablo 21. Ölçek Verilerinin Tanımlanması.....	46
Tablo 22. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Üçlü Grubu	47
Tablo 23. İnternet Bağımlılığı Ölçeği ikili Grubu.....	47
Tablo 24. Semtler ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırma analizi ve semtlere göre internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun çapraz tablosu.....	49
Tablo 25. Hastaneye göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve hastane adı ile internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu.....	51
Tablo 26. Yaşa göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve yaş ve ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	54
Tablo 27. Cinsiyete göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması ve cinsiyet ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) çapraz tablosu	55

Tablo 28. Medeni Duruma sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve Medeni Durum ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) Çapraz Tablosu.....	56
Tablo 29. Eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve eğitim durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	58
Tablo 30. Mesleklerine göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması ve meslekler ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) çapraz tablosu	60
Tablo 31. Çalışılan Bölüme göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve çalışılan bölüm ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	62
Tablo 32. Gelir durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve gelir durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	64
Tablo 33. Aylık gelir durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	65
Tablo 34. Katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların annelerinin eğitim durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu.....	67
Tablo 35. Katılımcıların babalarının eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların babalarının eğitim durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu.....	69
Tablo 36. Çocukluğun geçtiği yere göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların çocukluğunun geçtiği yer ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) çapraz tablosu	71
Tablo 37. Katılımcıların meslek sürelerine göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların meslek süreleri ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	72
Tablo 38. İnternet Kullanımları İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması	73
Tablo 39. Günün Belirli Zamanlarında İnternete Girme Durumuna Göre Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması	74
Tablo 40. Katılımcıların internete bağlanma yerlerine göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların internete bağlanma yerleri ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	77
Tablo 41. Katılımcıların interneti yaşantılarının ayrılmaz bir parçası olarak görme durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların interneti yaşantılarının ayrılmaz bir parçası olarak görme durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	79
Tablo 42. Katılımcıların online oyun sitelerine aboneliği olma durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların online oyun sitelerine aboneliği olma durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	81
Tablo 43. Katılımcıların takip ettikleri forum olup olmama durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların takip ettikleri forum olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	83

Tablo 44. Katılımcıların blok sahibi olup olmama durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların takip blok sahibi olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu.....	84
Tablo 45. Katılımcıların evlerinde internet aboneliği olup olmama durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların evlerinde internet aboneliği olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	85
Tablo 46. Katılımcıların evlerindeki internetin kotasına göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların evlerindeki internetin kotası ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) çapraz tablosu.....	87
Tablo 47. Katılımcıların cep telefonundan internete bağlanma durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların cep telefonundan internete bağlanma durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	89
Tablo 48. Katılımcıların cep telefonundan internet paketi kullanıp kullanmama durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların cep telefonundan internet paketi kullanıp kullanmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	90
Tablo 49. Katılımcıların cep telefonunun internet paketi kotasının miktarına göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların cep telefonunun internet paketi kotasının miktarı ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	92
Tablo 50. Katılımcıların iş yerinde bilgisayar sahibi olup olmama durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların iş yerinde bilgisayar sahipliği olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu	93
Tablo 51. Katılımcıların iş yerindeki bilgisayarlarının internet bağlantısının olup olmama durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların iş yerindeki bilgisayarlarının internet bağlantısının olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu.....	95
Tablo 52. Katılımcıların internette fazla zaman geçirdikleri için uyarı alıp almama durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması ve katılımcıların internette fazla zaman geçirdikleri için uyarı alıp almama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu.....	97
Tablo 53. Yaş ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması	98
Tablo 54. Aylık gelir durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması	98
Tablo 55. Katılımcıların günde ortalama internette geçirdiği süre ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması	99
Tablo 56. Katılımcıların haftada ortalama internette geçirdiği süre ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması	100
Tablo 57. BFKE İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması	101
Tablo 58. İnternet bağımlılığı grubu ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri ortalama değerleri.....	102
Tablo 59. Kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçek puanları ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması	103

Tablo 60. Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Puanları İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Ortalama Rank Değerlerinin Karşılaştırılması	104
Tablo 61. Kaygı- Kaçınma Puanları İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması	105
Tablo 62. Dörtlü bağlanma stilleri ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması ve dörtlü bağlanma stilleri ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun çapraz tablosu.....	106
Tablo 63. Sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun bağlanma stillerine göre puan ortalamaları.....	107
Tablo 64. Katılımcıların Yaşları İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin (Bfke) Karşılaştırılması	108
Tablo 65. Katılımcıların Cinsiyetleri ile Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırılması	109
Tablo 66. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Ortalama-Standart Sapma Değerleri	109
Tablo 67. Katılımcıların Medeni durumlarına ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması.....	110
Tablo 68. Katılımcıların Medeni durumları İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Tanımlayıcı İstatistiği.....	111
Tablo 69. Katılımcıların eğitim durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırılması	112
Tablo 70. Katılımcıların gelir durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırılması	113
Tablo 71. Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile Beş Faktör Kişilik özellikleri Envanterinin Karşılaştırması	114
Tablo 72. Katılımcıların Annelerinin eğitim durumu ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri alt analizi	115
Tablo 73. Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin ortalama standart sapma değerleri.....	116
Tablo 74. Katılımcıların babalarının eğitim durumları ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması	118
Tablo 75. Katılımcıların günlük internette geçirdiği süresi ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırması.....	119
Tablo 76. Katılımcıların günlük internet kullanım durumu ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri alt analizi	120
Tablo 77. Katılımcıların günlük internet kullanım durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri ortalama-standart sapma değerleri.....	121
Tablo 78. Katılımcıların haftalık İnternette Geçirdiği Süresi İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması	122
Tablo 79. Haftalık internet kullanım durumu ile 5 Faktör kişilik özellikleri envanteri alt analizi	123
Tablo 80. Katılımcıların haftalık internet kullanım durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri ortalama-standart sapma değerleri.....	124
Tablo 81. Katılımcıların Yaşları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	125
Tablo 82. Katılımcıların yaşlarına göre bağlanma stillerinin sayı, ortalama, standart sapma değerlerinin karşılaştırılması	127
Tablo 83. Katılımcıların cinsiyetleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	127
Tablo 84. Katılımcıların Medeni Durumları İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması	128
Tablo 85. Katılımcıların Eğitim durumu ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	128
Tablo 86. Katılımcıların meslekleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	129

Tablo 87. Katılımcıların annelerinin eğitim durumu ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	129
Tablo 88. Katılımcıların babalarının eğitim durumu ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	130
Tablo 89. Katılımcıların çocukluğunu geçtiği yer ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	130
Tablo 90. Katılımcıların Meslekteki çalışma süreleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	130
Tablo 91. Katılımcıların günlük internet kullanımı ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	131
Tablo 92. Katılımcıların haftalık internet kullanımı ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	131
Tablo 93. Katılımcıların yaşları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	132
Tablo 94. Katılımcıların cinsiyetleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	133
Tablo 95. Katılımcıların Medeni Durumu İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması	134
Tablo 96. Katılımcıların Eğitim Durumları İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması	134
Tablo 97. Katılımcıların Meslekleri İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması	135
Tablo 98. Katılımcıların Çalıştıkları Bölüm İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması	136
Tablo 99. Çalışma birimlerinin kaçınmaya göre analizi	137
Tablo 100. Katılımcıların gelir durumları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	137
Tablo 101. Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	138
Tablo 102. Katılımcıların babalarının eğitim durumları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	139
Tablo 103. Katılımcıların çocukluğunu geçirdiği yer ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	140
Tablo 104. Katılımcıların meslekte geçirdikleri süre ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	140
Tablo 105. Katılımcıların günlük internette geçirdikleri süre ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	141
Tablo 106. Katılımcıların haftalık internette geçirdikleri süre ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması	142
Tablo 107. Beş faktör kişilik özellikleri envanteri ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) korelasyon analizi	143
Tablo 108. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (Yiye) İle Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin (Kççyö) Korelasyon Analizi	148
Tablo 109. Bağlanma stilleri ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırılması	149
Tablo 110. Dışa dönüklük ile bağlanma stilleri arasındaki farklar (LSD testi)	150
Tablo 111. Duygusal Tutarsızlık İle Bağlanma Stilleri Arasındaki Farklar(LSD testi).....	151
Tablo 112. Bağlanma stilleri ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) karşılaştırılması	152
Tablo 113. Kendini Açma İle Bağlanma Stilleri Arasındaki Farklar(LSD testi).....	154
Tablo 114. Yüzleşme puanları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması (Mann-whitney u testi)	155
Tablo 115. Duygusal ifade puanları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması (Mann-whitney u testi)	156

1.9. Grafikler Dizini

1. Dünyadaki İnternet Kullanımı Ülkelere Göre Dağılımını Gösteren Pasta Grafiği

1.10. Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

Ark/et al: Arkadaşları

APA: Amerikan Psikiyatri Birliği

BFKÖE: Beş Faktör Kişilik özellikleri Envanteri

F: Anova Analizi Değeri

İBÖ: İnternet Bağımlılığı Ölçeği

GPIK: Genel Patolojik İnternet Kullanımı

KKHBGS: Kuzey Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekterliği

KÇÇYÖ: Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeği

LSD: Least Significant Difference (Küçük Anamlı Farklılık Testi)

N: Çalışmanın Evreni

n: Kişi Sayısı

α : Alfa katsayısı /Cronbach alpha

p: İstatistiksel Anlamlılık Düzeyi

r: Korelasyon Katsayısı

SS: Standart Sapma

SD: Serbestlik Derecesi

SPSS : Statistical Package for Social Sciences

T: Bağımsız T Testi Değeri

T.C.: Türkiye Cumhuriyeti

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

ÖPIK: Özgül Patolojik İnternet Kullanımı

YİYE: Yakın ilişkilerde Yaşantılar Envanteri

$\bar{X}$: Aritmetik Ortalama

U: Mann Whitney U Testi Değeri

Z: Ortalama Fark

2. ANA BÖLÜM

2.1. GİRİŞ

Bu bölümde; çalışmanın (problemin tanımı), çalışmanın amacı, çalışmanın önemi, sayıtlıları, çalışmanın sınırlılıkları, tanımlar, çalışmanın hipotezleri açıklanmıştır.

2.1.1. Çalışmanın Konusu(Problemin Tanımı):

Bu çalışmanın konusu; İzmir İli Kuzey Genel Sekreterliğine bağlı hastanelerde çalışan sağlık çalışanlarının bağlanma stilleri, kişilik özellikleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarına göre internet kullanımının durumlarının incelenmesidir.

Günümüzde bilgisayar ve internet kullanımı artık hayatın vazgeçilmez gereçleri haline gelmiştir. İnternetin temel ortaya çıkış amacı bilgiye kolay, ucuz, hızlı ve güvenli ulaşmak ve iletişimi kolaylaştırmak olmasına rağmen, internetin tahmin edilenden de hızlı yaygınlaşması, patolojik aşırı kullanıma bağlı sorunları da ortaya çıkartmaya başlamıştır. Patolojik aşırı kullanım ve bunun sonucunda meydana gelen sosyal çekilme, yalnızlık, depresyon, kişilerarası iletişimde bozulma, zarar gören evlilikler, akademik başarı oranlarında düşme, kişisel gelişimde sorunlar, finansal sorunlar, uykusuzluk ve yorgunluk gibi yakınmalar ve uzun süreli bilgisayar kullanımına bağlı hareketsizlik sonucu oluşan fiziksel sorunlar internet kullanımının olumsuz yönlerini oluşturur ve bireylerin yaşam kalitelerini etkilemektedir (1,2,3).

İnternet bağımlılığı ile ilgili yapılan çalışmalar, internet bağımlılığının toplumdaki yaygınlığının %6-14 olarak belirtilmiştir (1). Alaçam ve arkadaşlarının (2015)'de aktardığına göre, internet bağımlılığı yaygınlığı ile ilgili farklı sonuçlar çıkması; örneklem özelliklerine, kullanılan ölçüm araçlarının özelliklerine ve internet bağımlılığının tanı ölçütlerinin net olmamasıyla açıklanmıştır (2,4,5). Çalışmaların ortak sonucuna bakıldığında tüm dünya da internet bağımlılığı yaygınlığı oldukça yüksektir (6).

2.1.2. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı; sağlık çalışanlarında problemlerli internet kullanımı yaygınlığının saptanması, internet kullanımı düzeylerinin bağlanma stilleri, kişilik özellikleri ve kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarıyla ilişkisini ortaya koymaktır. Bu amaç

doğrultusunda, sağlık çalışanlarındaki problemleri internet kullanımının çeşitli özelliklere göre farklılaşma durumu tespit etmeye çalışılacaktır. Araştırmanın ikincil amacı, sağlık çalışanlarında yaygınlığı konusunda bilgi sahibi olunması ve problemleri internet kullanımının çok yönlü değerlendirilmesidir.

2.1.3. Çalışmanın Önemi

Literatürde değişkenlerimizi ikili olarak inceleyen çok sayıda çalışma bulunmakla birlikte hepsinin birlikte ve sağlık çalışanlarında incelendiği bir çalışma bulunmamaktadır. Sağlık çalışanları özelliklerinin belirlenmesi, internet kullanım durumlarının belirlenmesi, sağlık çalışanlarıyla ilgili sorunların belirlenmesi ve önlenmesinde ileride yapılacak çalışmalara kaynak olması açısından önemlidir.

2.1.4. Sayıtlar

Katılımcılar, ölçme araçlarında yer alan sorulara içtenlikle yanıt vermişlerdir. Araştırma örneklemini evrenin özelliklerini yansıtmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçme araçları araştırmanın amaçlarını gerçekleştirebilecek nitelik ve yeterliliktedir.

2.1.5. Çalışmanın Sınırlılıkları:

Bu çalışma;

Veri kaynağı olarak; araştırma 2014 yılının Aralık-2015 Mart aylarında, İzmir Kuzey Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine bağlı 14 hastanede çalışan sağlık çalışanlarıyla sınırlıdır. Veri toplama araçları olarak; “Kişisel Bilgi Formu”, “Young’ın İnternet bağımlılığı Ölçeği”, “Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımı Ölçeği”, “Beş Faktör Kişilik Envanteri”, “Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri” ile sınırlıdır. Soru sayısı çok olduğu için anketleri yarım bırakan, doldurmak için verdiğimiz süre uzun olduğu için kayıp çok fazla olmuştur, bu çalışmanın en büyük sınırlılıklarındandır. Araştırmaya sadece sağlık hizmetleri sınıfında olanlar katılabilmiş, genel idari hizmetler sınıfı dâhil edilmemiştir, bu da araştırmanın sınırlılıklarındandır.

2.1.6. Tanımlar

Bağımlılık: Ögel (2001)'de kişinin çok sayıda bırakma girişimi olmasına rağmen kullandığı maddeyi bırakamaması, giderek artan miktarlarda kullandığı maddeyi arttırması, maddeyi bıraktığında yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması, sosyal hayatta, iş hayatında, aile hayatında sıkıntılar yaşamasına rağmen madde alımına devam etmesi, günün büyük bir bölümünü madde bulmaya çalışmakla belirli bir durum olarak tanımlamıştır (7).

İnternet bağımlılığı: Young (2004) yılında, kişinin interneti aşırı kullanma isteğine engel olamaması, internetten uzak kaldığı durumlarda aşırı sinirlilik ve saldırganlık olması, internete bağlı olmadan geçirilen zamanın önemini yitirmesi, sürekli artan sürelerde internet kullanımının olması, ayrıca özel hayat, iş ve sosyal hayatının da internet kullanımından olumsuz bir şekilde etkilenmesi olarak tanımlamıştır (1).

Çatışma, iki ya da daha fazla kişi arasında ait olma, özgürlük, eğlence, güç gibi temel gereksinimlerin karşılanamaması, zaman, para, mal gibi kaynakların sınırlı olması ve farklı değer yargılarından dolayı ortaya çıkan bir anlaşmazlık, gerginlik durumu olarak tanımlanabilir (8,9,10).

2.1.7. Hipotezler

- Bireylerin sahip oldukları sosyo-demografik özellikler ile problemli internet kullanımı (internet bağımlılığı+riskli kullanım) arasında anlamlı ilişki beklenmektedir.
- Problemli internet kullanımının erkeklerde daha yüksek olması beklenmektedir.
- Gelir durumu orta ve yüksek olanlarda problemli internet kullanımı puanlarının daha yüksek olması beklenmektedir.
- Bireylerin sahip oldukları sosyo-demografik özellikler ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları arasında anlamlı ilişki beklenmektedir.
- Bireylerin sahip oldukları sosyo-demografik özellikler ile bağlanma stilleri arasında anlamlı ilişki beklenmektedir.
- Bireylerin sahip oldukları sosyo-demografik özellikler ile beş faktör kişilik özellikleri arasında anlamlı ilişki beklenmektedir.
- Bağlanma stillerinden kayıtsız ve saplantılı bağlanma ile problemli internet kullanımı arasında pozitif yönde bir ilişki beklenmektedir.

- Korkulu bağlanma stiline sahip kişilerde internete bağımlılığı puanlarının daha yüksek olması beklenmektedir.
- Çatışma çözme yaklaşımlarından yüzleşme yaklaşımına sahip katılımcıların problemli internet kullanım puanlarının daha düşük olması beklenmektedir
- Çatışma çözme yaklaşımlarından genel/özel davranış yaklaşımına sahip katılımcıların problemli internet kullanım puanlarının daha yüksek olması beklenmektedir.
- Çatışma çözme yaklaşımlarından yaklaşma/kaçınma yaklaşımına sahip katılımcıların problemli internet kullanım puanlarının daha yüksek olması beklenmektedir.
- Çatışma çözme yaklaşımlarından kendini açma yaklaşımına sahip katılımcıların problemli internet kullanım puanlarının daha düşük olması beklenmektedir.
- Çatışma çözme yaklaşımlarından duygusal ifade yaklaşımına sahip katılımcıların problemli internet kullanım puanlarının daha düşük olması beklenmektedir.
- Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından duygusal dengelilik ile internet bağımlılığı puanları ile arasında pozitif yönde bir ilişki beklenmektedir.
- Bağlanma stilleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları, beş faktör kişilik özellikleri alt boyutları ile internet kullanımı arasında anlamlı bir ilişki beklenmektedir.
- İnternet bağımlılığı düşük olan grubun internet bağımlılığı yüksek olan gruba göre özdenetiminin daha yüksek, daha yumuşak başlı ve nörotizm puanlarının yüksek olması beklenmektedir
- Kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarından “yüzleşme” yaklaşımı ile “nörotiklik” kişilik özelliğiyle anlamlı ve ters yönlü bir ilişki beklenmektedir.
- Kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarından “yaklaşma/kaçınma” yaklaşımı ile beş faktör kişilik özelliklerinden “gelişime açıklık” ve “dışadönüklük” özellikleri arasında anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki beklenmektedir.

2.2. GENEL BİLGİLER

2.2.1.Bağımlılık:

Bağımlılık: Kişinin kullandığı maddeyi azalttığında veya bıraktığında yoksunluk bulgularının ortaya çıkması, aynı dozlarda madde alımına karşılık alınan hazın azalması sonucu madde alımının arttırılması, sürekli bırakma girişiminde bulunmasına rağmen başarısız olması, kişinin özel, sosyal ve iş yaşamında sorunlara neden olmasına karşın madde kullanımının sürdürülmesi ve zamanın büyük bir bölümünü madde aramaya ayırmasıyla kendini gösteren bir tablodur (11; 12).

Alanyazında bağımlılık temelde ikiye ayrılır; madde bağımlılığı ve davranışsal bağımlılıktır. Alkol, kokain, esrar, kafein, kahve gibi maddelerle meydana gelen bağımlılıklar madde bağımlılığı olarak değerlendirilirken; internet bağımlılığı, kumar, seks, oyun vb. bağımlılıklar davranışsal bağımlılık olarak değerlendirilmektedir ((7,13,14, 15).

2.2.2. İnternet Bağımlılığı

İnternetin terim olarak sorunlu kullanımı ilk olarak internet bağımlılığı olarak isimlendirilmiştir. İnternet bağımlılığı, pek çok yazar tarafından farklı terimlerle adlandırılmaktadır. Young (1996), Egger ve Rauterberg (1996) "internet bağımlılığı (internet addiction)" terimini kullanmışlardır (16,17). Young (1997), Morahan-Martin ve Schumacher (2000), Davis (2001), DiNicola (2004) "patolojik internet kullanımı (pathological internet use)", Shapira ve diğerleri (2000) ve Caplan (2002) ise "problemlı internet kullanımı (problematic internet use)" terimini kullanmayı tercih etmişlerdir. Farklı araştırmacılar tarafından kullanılan tüm bu terimler temelde sağlıklı olmayan internet kullanımını ifade etmektedir (18,19,20,21,22,23, 24).

Literatürde hangi tanımlamanın kullanılacağına dair bir uzlaşıya varılamadığı için konuyla ilgili araştırmalarda internet bağımlılığı, patolojik internet kullanımı, problemlı internet kullanımı gibi internetin sorunlu kullanımı ile ilgili terimler birbirlerinin yerine de kullanılabilmektedir (1).

İnternet bağımlılığı: kişinin interneti aşırı kullanma isteğine engel olamaması, internetten uzak kaldığı durumlarda aşırı sinirlilik ve saldırganlık olması, internete bağlı olmadan geçirilen zamanın önemini yitirmesi, sürekli artan sürelerde internet kullanımının

olması, ayrıca özel hayat, iş ve sosyal hayatının da internet kullanımından olumsuz bir şekilde etkilenmesidir (1).

2.2.3. İnternet Bağımlılığının Tanı Kriterleri

İnternetin sorunlu kullanımı ile ilgili pek çok araştırmacı tarafından tanı kriterleri belirlenmiştir. Bunlar:

2.2.3.1.Gönül (2002)'de aktardığı; Goldberg'e göre internet bağımlılığı tanı ölçütleri

12 aylık bir süre içinde herhangi bir zamanda, aşağıdakilerin 3'ü ya da daha fazlasıyla kendini gösteren, klinik olarak belirgin bir bozulma ya da sıkıntıya yol açan sorunlu internet kullanımı (Tablo 1).

Tablo 1: Goldberg'e göre internet bağımlılığı tanı ölçütleri

1. Aşağıdakilerden biriyle kendini gösteren tolerans gelişimi a. Keyfi artırmak için internet kullanım süresinin arttırılması b. Sürekli aynı sürelerde internet kullanımına karşın alınan keyfin azalması
2. Aşağıdakilerle kendini gösteren yoksunluk gelişmesi durumu Ağır ve uzun süreli internet kullanımı sonunda aşağıdakilerden en az 2 tanesinin günler içinde ortaya çıkması (bir ay içinde ortaya çıkabilir) ve kişilerin bunlardan dolayı iş, sosyal ve önemli işlevsel alanlarda sıkıntı yaşamaması a. Psikomotor ajitasyon, b. Anksiyete, c. İnternette neler olduğu hakkında takıntılı düşünceler, d. İnternetle ilgili fanteziler ve hayal kurma, e. İsteyerek ya da istemeyerek tuşlara basma hareketi yapma, f. Bu sıkıntılı durumlardan kurtulmak için internete veya benzeri servislere bağlanma
3. İnternet kullanımının planlandığından daha uzun süreler alması
4. İnternet kullanımını bırakmak veya denetim altına almak için sürekli bir istek veya boşa çıkan çabalar olması
5. İnternet ile ilgili eylemlere çok uzun süreler ayrılması
6. İnternet kullanımı nedeniyle önemli toplumsal, mesleki etkinlikler veya boş zamanları değerlendirme etkinliklerinin bırakılması veya azaltılması
7. İnternet kullanımının uykusuzluk, evlilik problemleri, işe ve randevulara geç kalma vb. sorunlara rağmen aşırı olarak devam etmesidir (25).

2.2.3.2. Young (1996) da DSM- IV'te yer alan patolojik kumar oynama tanı kriterlerinden yararlanarak oluşturduğu internet bağımlılığı tanı kriterleri

Bu kriterlerden beş ya da daha fazlasına sahip olması durumunda kişi bağımlı olarak nitelendirilmektedir.

Tablo 2: Young'ın İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri

1. İnternet ile ilgili aşırı zihinsel uğraş
2. İstenilen keyfi yakalayabilmek için giderek artan oranlarda internet kullanma ihtiyacı
3. İnterneti kullanımını kontrol etme, azaltma ya da tamamen bırakmaya yönelik girişimlerin başarısız olması
4. İnternet kullanımının azaltılması ya da tamamen kesilmesi durumunda huzursuzluk, çökkünlük ya da kızgınlık olması
5. Planlanandan daha uzun süre internette kalma
6. Aşırı internet kullanımı nedeniyle özel, akademik, sosyal ve iş hayatında sorunlar yaşama, akademik veya mesleği ile ilgili bir fırsatı tehlikeye atma ya da kaybetme
7. Ailesine, eşi, arkadaşları, terapisti vb.ne internette kalma süresi ile ilgili yalan söyleme
8. İnterneti problemlerden kaçınmak veya çaresizlik, suçluluk, kaygı, umutsuzluk gibi olumsuz duygulardan uzaklaşmak için kullanma (1).

2.2.3.3. Davis, Young'un internet bağımlılığı tanı yöntemlerinden yola çıkarak patolojik internet kullanımını ikiye ayırmıştır.

1- Özgül Patolojik İnternet Kullanımı (ÖPİK): Özgül patolojik internet kullanımında (ÖPİK) kullanıcılar interneti bağımlı olduğu pornografi, borsa, on-line alışveriş vb. nesnelere ulaşmak için kullanır.

2- Genel Patolojik İnternet Kullanımı (GPİK): Genel patolojik internet kullanımı (GPİK) aşırı e-posta kullanımı ve sohbet odalarına katılma gibi amaca yönelik olmayıp zaman geçirmeye yönelik internetin kullanımındır (20,26,27).

2.2.3.4. Dsm-5'te İnternette Oyun Oynama Bozukluğu İçin Önerilen Tanı Kriterleri

APA tarafından (2013)'de belirlenen, DSM-5'te internette oyun oynama bozukluğu (Internet Gaming Disorder) için önerilen tanı ölçütleri:

12 aylık bir süre içerisinde aşağıdaki tabloda yer alan maddelerden beş veya daha fazlasının kişide olması, klinik olarak önemli bir bozukluk ve sıkıntıya neden olan, internetin sürekli ve tekrarlayıcı kullanımı ile kendini gösteren tabloya internette oyun oynama bozukluğu denilmiştir.

Tablo 3. DSM-5'te internette oyun oynama bozukluğu (Internet Gaming Disorder) için önerilen tanı ölçütleri:

1. İnternetteki oyunlarıyla meşgul olma. (Kişi önceki oyun aktivitesini düşünür ya da bir sonraki oyunu bekler).
2. İnternette oyun oynarken internetin elinden alınmasıyla yoksunluk belirtileri.
3. Tolerans- giderek artan miktarlarda internet oyunlarıyla zaman harcama ihtiyacı.
4. İnternet oyunları oynamayı kontrol etmedeki başarısız girişimlerin olması.
5. İnternet oyunlarının bir sonucu olarak, önceki hobi ve eğlencelerine olan ilgisini kaybetmesi.
6. Sorunlu kullanımın farkında olmasına rağmen internet oyunlarının devam eden aşırı kullanımı.
7. İnternet oyunlarının süresi hakkında ailesine, terapistlere ya da diğerlerine yalan söyleme.
8. Çaresizlik, suçluluk, kaygı duyguları sonucunda oluşan olumsuz ruh halinden kurtulmak için internet oyunlarının kullanımı.
9. Özel yaşamında, iş, sosyal ve akademik yaşamında olumsuzluklara neden olmasına rağmen internet oyunlarına katılmaya devam etmesi (28,29)

2.2.4. Dünyada İnternet Kullanım Durumu

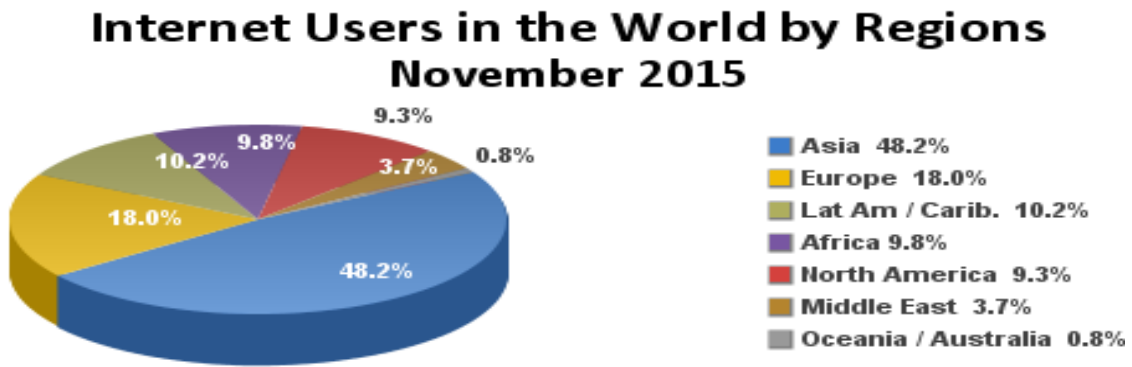
Tablo 4. Dünyada İnternet Kullanımı Ve Nüfus İstatistikleri (Kasım 30, 2015)

Dünya Bölgeleri	Nüfus(2015)	İnternet Kullanıcıları Kasım 30, 2015	Yaygınlık (%Nüfus)	Büyüme 2000- 2015	Kullanıcıların % Tabloları
Afrika	1,158,353,663	330,965,359	28.6 %	7,231.3%	9,8 %
Asya	4,032,466,882	1,622,084,293	40,2 %	1,319.1 %	48,2%
Avrupa	82,555,904	604,147,280	73,5%	474,9 %	18,0%
Orta Doğu	236,137,235	123,172,132	52,2%	3,649,8%	3,7%
Kuzey Amerika	357,178,284	313,867,363	87,9%	190,4%	9,3%
Latin Amerika	617,049,712	344,824,199	55,9%	1,808,4%	10,2%
Okyanusya/ Avustralya	37,158,563	27,200,530	73,2%	256,9%	0,8%
Dünya Toplamı	7,259,02,243	3,366,261,156	46,4%	832,5%	100,0%

Tablo 4'de 2015 yılında dünyada internet kullanımı ve nüfusa ilişkin verilere bakıldığında ilk üç sırada Asya, Avrupa ve Latin Amerika bulunduğu yer almaktadır. 2015 yılında dünya nüfusu 7259 902 243 olup nüfusunun 3 366 261 156'sının internet kullandığı, 2000-2015 yılları arasında dünya genelinde internet kullanımında %832,5'lik büyüme olduğu görülmektedir (30).

Dünyadaki Kasım 2015 internet kullanımı yüzdeleri; Afrika'da internet kullanımı yüzdesi % 9,8, Asya'da % 48,2, Avrupa'da % 18, Orta Doğu'da % 3,7, Kuzey Amerika'da % 9,3, Latin Amerika'da % 10,2, Avusturalya'da % 0,8 olarak bulunmuştur (Grafik 2.1).

Grafik 2.1. Dünyadaki Kasım 2015 İnternet Kullanımları Yüzdeleri(30)

Source: Internet World Stats - www.internetworldstats.com/stats.htm
Basis: 3,366,261,156 Internet users on November 30, 2015
Copyright © 2015, Miniwatts Marketing Group

2.2.5. Türkiye'deki İnternet Kullanım Durumu

Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (2015) verilerine göre: İnterneti kullanan bireylerin oranı %55,9 bulunmuştur. Bilgisayar ve internet kullanım oranları 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar kullanımı 2014 yılında %53,5 iken 2015' in Nisan ayında %54,8 olmuştur ve aynı yaş grubunda internet kullanım oranları 2014 yılında %53,8 iken 2015 Nisan ayında %55,9 olup artış gözlenmiştir. 2014 yılında erkeklerde bilgisayar kullanımı %62,7 iken 2015'te %64 olmuştur, internet kullanım oranları ise erkeklerde 2014'de %63,5 iken 2015'te %65,8 olup artış gözlenmiştir. Kadınlarda bilgisayar kullanımı 2014 yılında % 44,3 iken 2015'te %45,6 olmuş ve kadınlarda internet kullanımı 2014 yılında %

44,1 iken 2015 yılında %46,1 olup artış gözlenmiştir. Bu oranlardan da anlaşılabacağı üzere erkeklerde bilgisayar ve internet kullanımı daha yüksek bulunmuştur (31).

Türkiye'de internet erişimi olan evlerin oranı 2015 yılında genel olarak % 69,5 olarak bulunmuştur. Hanelerin %96,8'inde cep telefonu veya akıllı telefon bulunurken, sabit telefon bulunma oranı %29,6 bulunmuştur. Son 3 ay içerisinde internet kullanan bireylerden interneti hemen her gün ya da haftada en az bir defa kullananların oluşturduğu düzenli internet kullanıcı oranı 2014 yılında % 44,9 iken 2015 yılının ilk üç ayında %94,2 olup artış gözlenmiştir (31).

İnternet kullanım amaçlarına bakıldığında, 2015 yılının ilk üç ayı internet kullanan bireylerin %80,9'u sosyal medya, %70,2' si internetten haber, gazete, dergi vb. okuma, %66,3' ü sağlıkla ilgili bilgi arama şeklinde bulunmuştur (31).

Aktepe ve Ark. (2013)'te Isparta'da yaptıkları "lise öğrencilerinde internet bağımlılığı olasılığı ve ilişkili faktörler" adlı kesitsel bir çalışmada, ergenlerin olası internet bağımlılığı yaygınlığı % 14,4 olarak bulunmuştur (32).

Çakır ve ark. (2011)'de yaptıkları çalışmada, Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nin Eğitim Fakültelerindeki üniversite öğrencilerinin cinsiyet, sınıf, evinde bilgisayar ve internet bağlantısı olma ve tercih edilen oyun şekli gibi bağımsız değişkenlere göre internet ve oyun bağımlılıklarını incelemişlerdir. Çalışma sonucunda erkek öğrencilerin internet ve bilgisayar oyunu bağımlılığının kızlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. İnternet ve bilgisayar oyun bağımlılığı puanları ile bilgisayar ve internet bağlantısına sahibi olma arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir (33).

Oğuz ve ark. (2008)'de tıp fakültesindeki öğrencilerinin internet kullanım durumlarını bulmak ve internetin patolojik kullanımındaki faktörleri belirlemek için Davis İnternette Bilişsel Durum Ölçeği'nden yararlanarak yaptıkları bir çalışmada; katılımcılar % 44' ü (71) kadın ve % 56' sı (112) erkek olup toplam 183 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin % 71'inin (130) yaşadığı yerde bilgisayar varken ve bunlardan % 53,6' sının (98 kişi) internet bağlantısı olduğu bulunmuştur. Yaşadığı yerde bilgisayar olan katılımcıların internette bilişsel durum ölçeği toplam puanlarının daha yüksek olduğu ve bağımlılık riskinin daha yüksek

olabileceği bulunmuştur. İnterneti sohbet, görüntülü konuşma, ve oyun amaçlı kullananların internette bilişsel durum ölçeği toplam puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (34).

Gülünç ve Kayrı'nın (2010)'da Türkçe internet bağımlılık ölçeği geliştirdikleri bir çalışmada 754 bireyden % 10,1'i (76 kişi) internet bağımlısı olarak bulunmuştur (35).

Batugün ve Kılıç (2011) internet bağımlılığı ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri bir çalışmada, Ankara ve İstanbul'daki tüm üniversitelerde öğrenim gören 1198 (672 kız ve 525 erkek) üniversite öğrencisini rastgele seçmiş ve bu öğrencilere İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Beş Faktör Kişilik Ölçeği, Kısa Semptom Envanteri ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği uygulamışlardır. Öğrencilerin günlük ortalama internet kullanım saati 1,53 ($S = .79$) saat ve öğrencilerin %18,89'unun internet bağımlısı olduğu bulunmuştur. Ayrıca erkeklerin internet bağımlılığı puanları daha yüksek çıkmıştır (36).

Batugün ve Kılıç'ın (2011) yaptıkları başka bir çalışmada internet bağımlılığı puanları yüksek olan bireylerin günde ortalama 2,14 ($S = .98$) saat internete girdikleri bulunmuştur. Yani haftada 15 saati geçen bir süre internete zaman ayırdıkları anlamına gelebilmektedir. Günlük ve haftalık internet kullanım durumlarıyla ilgili çalışmalarda birbirinden oldukça farklı rakamlar bulunmuştur. Young'ın (1998) internet bağımlısı olarak belirlediği grubun haftada ortalama 39 saat internete bağlandığını bildirmiştir. Eijnden ve arkadaşları (2008) ise haftalık ortalama 9 saat internette zaman geçirildiğini bildirmiştir. İnternet kullanım süresinde saptanan bu farklılık bağımlılığın tanımlamasında standart bir ölçütün olmaması, araştırmalarda farklı ölçüm araçlarının kullanılmasından kaynaklanmaktadır (37).

Batugün ve Hasta'nın "İnternet bağımlılığı: Yalnızlık ve kişilerarası ilişki tarzları açısından bir değerlendirme" adlı çalışmaya; yaş aralığı 18-27 olan 105'i kadın 106'sı erkek toplam 213 kişi katılmıştır. İnternet Bağımlılığı Ölçeği'ne göre örneklemin %14'ü internet bağımlısı olarak değerlendirilmiştir. İnternet bağımlılığı tanısı alan katılımcılar günde ortalama $2,17 \pm 0,70$ saat internette zaman geçirmekte ve buda haftada 15 saati geçen bir sürede internetin başında olduklarını göstermektedir (38).

Öztürk ve arkadaşlarının (2007) aktardığına göre, internet bağımlılığında en riskli grubu 12-18 yaş arasındaki ergenler oluşturmaktadır. Erkeklerde kızlardan daha fazla görülmektedir. (39,40).

2.2.6. İnternet Kullanımıyla İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Morahan-Martin ve Schumacher (1997) patolojik internet kullanımını incelemek için 277 kolej öğrencisini incelemiş ve bağımlı olarak tanımlanan kişilerin haftada ortalama 8,48 saat internette zaman geçirdiklerini bulmuşlardır (41).

Johansson'nın (2004) 12-18 yaş arasındaki Norveçli gençlerle yaptığı internet bağımlılığı çalışmasında; düzenli bir şekilde internete girenler haftada ortalama 4,3 saat internette zaman geçirdiklerini belirlemiştir. Bu kişilerin % 1,98'i internet bağımlısı olarak tanımlanmış ve % 8,68'nin de bağımlılık açısından riskli olduğu bulunmuştur (41).

Al-Gamal, Alzayyat ve Ahmad (2015)'te Ürdün'deki 587 üniversite öğrencisiyle internet bağımlılığı yaygınlığı ile psikolojik stres ile problem çözme stratejileri arasındaki ilişkiyi araştırdıkları bir çalışmada internet bağımlılığı %40 olarak bulunmuştur (42).

Cheng ve Li (2014)'de internet bağımlılığı yaygınlığı ve yaşam kalitesini dünyanın yedi bölgesinde 31 milletten insanları meta analiz çalışmasıyla incelemişlerdir. 3507 kentsel ergen öğrencinin katıldığı çalışmada ölçek olarak Young'ın internet bağımlılığı ölçeği ve yaşam kalitesi için ölçekler kullanılmıştır. Veriler yedi dünya bölgeleri arasında 31 ülkeden 89.281 katılımcı olmak üzere 80 rapordan elde edilen 164 yaygınlık rakamlarından oluşmuştur. En yüksek prevalans % 10,9 Orta Doğu'da, en düşük% 2,6 ile Kuzey ve Batı Avrupa'da bulunmuştur (43).

Mak ve Arkadaşları 2014'de internet davranışları ve bağımlılığını araştırdıkları çalışmasında, 6 Asya ülkesinden: Çin, Hong Kong, Japonya, Güney Kore, Malezya, Filipinlerden 12-18 yaş arası ergenlerden oluşan toplam 5366 kişilik örnekleme, İnternet bağımlılığı Testi (IAT) ve Revize Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeğini (CIAS-R) kullanılarak internet davranışları ve bağımlılık açısından ülkeler arasında değişimleri incelenmiştir. Akıllı telefon sahibi olma yaygınlığı toplam % 62, bu oran Çin'de % 41'den Güney Kore'de % 84 arasında değişmektedir. Ayrıca, online oyun katılım oranları Çin'de % 11 Japonya'da % 39 olarak bulunmuştur. Hong Kong, günlük internet kullanımı (% 68) bakımından en yüksek bulunmuştur. İnternet bağımlılığı IAT'ye (% 5) ve CIAS-R (% 21) her iki teste göre de Filipinlerde en yüksek düzeydedir. İnternet bağımlılık davranışı Asya ülkelerinde gençler

arasında yaygındır (44). Wartberg ve Arkadaşları (2015)'de Almanya'da 1,723 ergen (yaşları 14-17 yaş) arasında patolojik internet kullanımı yaygınlığı araştırılmıştır. Örneklemnin % 3,2 patolojik internet kullanımı olduğu saptanmıştır (45). Pontes ve Arkadaşları (2014)'de yaptıkları 593 Portekizli öğrencinin katıldığı çalışmada internet bağımlılığı yaygınlığı % 1,2 olarak bulunmuştur (46). An ve Ark. (2014)'de Çin'inin 4 şehrinde, 13.723 öğrencide (12-20 yaş arası), Young İnternet Bağımlılığı Testi ile değerlendirilen problemlili internet kullanım prevalansı %11,7 olarak bulunmuştur. (47). Berner, Santander, Contreras ve Gomez (2014) Şili tıp öğrencileri arasında internet bağımlılığının tanımıyla ilgili kesitsel bir çalışma yapmış ve %11,5 problemlili internet kullanıcısı bulunmuştur (48).

İnternetin yaygın kullanımı, kullanım amacı ve süresi kişiden kişiye değişmektedir. Kullanıcıların kimisi interneti daha çok bilgi edinme amaçlı kullanmış, kimisi sosyal medya kullanımı için, kimisi de e-posta göndermek ve almak için kullanmıştır (49). Bu farklılıkların bağlanma stilleri, beş faktör kişilik özellikleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarındaki farklılıktan kaynaklandığını düşünülmektedir. Aşağıda bu kavramlara değinilecektir.

2.2.7. Bağlanma Kuramı

Ana işlevi tehlikelerden korunmak olan (50) bağlanma; bebek ile anne, bakıcı vb. gibi (birincil bakıcı) arasında zamanla gelişen, bebekle birincil bakıcı birlikte oldukları zamanda kendini güvende hissetme olarak tanımlanmıştır (51, 52). Akdemir ve arkadaşlarının (2009) aktardığına göre, bebek ile birincil bakıcı arasındaki ilişkinin durumuna göre bağlanma şekillenir ve bu dönemde duygusal, fiziksel ve sosyal yoksunluk olduğunda bebeklerde sağlıklı bağlanma stilleri gelişimi artmaktadır (50).

2.2.7.1. Bağlanma Stili Modelleri

Ainsworth ve arkadaşları (1978) yılında, 1 yaşındaki çocuklara yabancı durumlar testi yapmışlardır. Çocukları önce annelerinden ayırıp sonra tekrardan bir araya getirmişlerdir. Bağlanma figürü olan kişinin (anne) verdiği tepkiye göre çocuklarda oluşan bağlanma stillerini incelemişlerdir (53,54). Bunun sonucunda bağlanma stilleri güvenli bağlanma, kaygılı/kararsız bağlanma, kaygılı/kaçıngan bağlanma olarak sınıflandırılmıştır (55).

Güvenli bağlanan bebeklerin bağlanma figürünü güvenli üs olarak kullanıp, çevreyi araştırıp oyun oynamakta daha rahat davrandıkları belirtilmektedir. Bağlanma figürünün (anne, bakıcı vb.) gidişine tepki gösterse bile bağlanma figürü geri geldiğinde rahatlayarak oyuna geri dönebildikleri belirtilmiştir. Kaygılı/kararsız bağlanan bebeklerin; kaygılı ve öfkeli oldukları, bağlanma figürü ortamdan ayrılrsa bile hiçbir şey olmamış gibi oyuna devam edebildikleri belirtilmiştir. Kaygılı/kaçınan bağlanan bebeklerin bağlanma figürlerinin bebeklerin rahatlama isteğini ve yakın vücut teması arama isteklerini tutarlı bir şekilde reddetmeleri sonucu; bağlanma figüründen ayrı kaldıkları zaman, dikkatlerini oyuncaklara yönlendirip bağlanma figürü ile temas kurmaktan kaçındıkları, bağlanma figürü ile hem yakın olmak hem de ondan uzaklaşmak istedikleri belirtilmiştir (55, 56, 57, 58).

2.2.7.2. Hazan ve Shaver'in Bağlanma Modeli

Hazan ve Shaver (1987)'de Ainsworth ve arkadaşlarının (1978) geliştirdiği bağlanma stillerinden hareketle yetişkinlerdeki romantik ilişkilerde bağlanma stillerini güvenli bağlanma, kaçınan bağlanma ve kaygılı-kararsız bağlanma olarak sınıflandırmışlardır (59,60).

Kaçınan Bağlanma stiline sahip olan yetişkinler; yakın ilişkileriyle ilgili olumsuz beklenti ve inançlara sahip, yakınlık kurmaktan kaçınan ve insanlara güveni en az olan kişiler olarak belirtilmiştir (60,61). **Kaygılı-Kararsız Bağlanma stiline sahip yetişkinler;** yakın ilişkilerinde aşırı kıskanç, partnerlerine ve ilişkilerine takıntılı ve çoğunlukla duygusal iniş çıkışları olan kişiler olarak belirtilmiştir (61). **Güvenli Bağlanma stiline sahip yetişkinler;** hem romantik ilişkilerinde hem de çocuklukta ebeveynleriyle olan ilişkilerinde daha olumlu yaşantı ve inançlara sahip oldukları belirtilmiştir (61,62).

2.2.7.3. Dörtlü Bağlanma Modeli

Hazan ve Shaver (1987)'in üçlü bağlanma stilleriyle Bowlby'nin benlik ve başkaları zihinsel modellerini temel alarak Bartholomew ve Harowitz (1991) dörtlü bağlanma modelini oluşturmuşlardır (63,64,65). Bunlar: **1) Güvenli bağlanma stiline** olumlu benlik ve olumlu başkaları modelleri etkindir. Güvenli bağlanan kişiler hem yakın ilişki kurma konusunda rahattır hem de özerk kalabilirler. **2) Saplantılı bağlanma stiline** olumsuz benlik modeli ile olumlu başkaları modeli etkindir. Bu kişiler kendilerini değersiz, seilmeye değer görmezken başkalarına ilişkin olumlu değerlendirmelere sahiptirler. Bu nedenle de yakın ilişkilerinde

kendilerini kanıtlama eğilimindedirler. Bu kişilerin ilişkileri ile takıntıları ve ilişkilerinden gerçekçi olmayan beklentileri vardır (61). **3) Kayıtsız bağlanmada;** olumlu benlik ve olumsuz başkaları modeli etkindir. Bu kişiler için özerklik çok önemlidir. **4) Korkulu bağlanma stiline,** olumsuz benlik ve olumsuz başkaları modeli zihinsel modeli etkindir. Güvenli bağlanma stiline tam tersidir. Kişi kendisini sevmeye layık görmez ve başkalarını da reddedici ve güvenilmez olarak değerlendirir (64,66).

Kişilik özellikleri hangi bağlanma stiline sahip olduğumuzu belirlemek açısından önemli faktörlerden biridir (49). Shaver ve Brennan'nın (1992) yaptığı çalışmada, güvenli bağlanma stillerine sahip olan kişiler dışa dönüklük özellikleri daha yüksek bulunmuştur. Kaçınan bağlanma stiline sahip kişilerde beş faktör kişilik özellikleri alt boyutlarından olan yumuşak başlılık özellikleri düşük, nevrotizm özellikleri yüksek ve duygusal açıklık özellikleri düşük bulunmuştur. Kaygılı kararsız bağlanan kişilerde ise beş faktör kişilik özellikleri alt boyutu olan nevrotizm özelliği yüksek bulunmuştur (67,68). Görüldüğü gibi bazı bağlanma stilleri bazı kişilik özellikleriyle ilişkilidir ve buradan yola çıkarak kişilik özellikleri de ele alınacaktır.

2.2.8.1. Kişiliğin Tanımı:

Kişilik, bireyin iç ve dış çevresiyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış bir ilişki biçimidir (69,70). Kişilik mizaç ve karakterin birleşiminden oluşur (71,72). Mizaç: huy, yaratılış, tabiat olarak tanımlanmaktadır (73,74). Karakter, çevrenin ve ailenin yetiştirme tutumlarının etkisi altında gelişen, öğrenilmiş tutumlardır (74).

2.2.8.2. Beş Faktör Kuramı: Temel Kavramlar ve İlkeler

McCrea ve Paul Costa faktör analizini kullanarak kişiliğin yapısını incelemişlerdir. Bu incelemelerinin sonucu kişiliğin iki boyutu olan “dışadönüklük ve nevrotizm” alt boyutlarını bulmuşlardır. Kısa bir süre sonra “deneyime açıklık” alt boyutunu keşfetmişlerdir. 1983-1985 yılları arasında çalışmalarına devam eden McCrea ve Costa 1985'te bu çalışmalarının sonucu kişiliğin beş temel boyutunu keşfetmiş ve bu beş alt boyutun ölçülebilmesi için bir test geliştirmişlerdir (75,77).

McCrea ve Costa'nın (2003) "dışadönüklük, nevrozizm, deneyime açıklık, uyumluluk ve öz-disiplin" olarak isimlendiren alt boyutlarından oluşan bu beş faktör, zaman içinde bir kişilik kuramının doğmasını sağlamıştır (76,77).

2.2.8.3. Kişiliğin Boyutları

McCrea ve Costa'nın (2003) faktör analizleri sonucu buldukları beş faktör kişilik özellikleri; dışadönüklük, nevrozizm, geçimlilik/uyumluluk, deneyime açıklık ve öz-disiplin/sorumluluk boyutlarıyla tanımlanır (78). Beş faktör kişilik modelinde yer alan her boyut birbirinin tersi iki yönden oluşmuştur. Her alt boyut bir takım alt boyutlardan oluşmuştur. Örneğin, yumuşak başlılık alt boyutunun dik başlı ve yumuşak başlı olmak üzere iki yönü vardır (79).

a. Dışadönüklük: Dışadönüklük boyutundan yüksek puan alan kişiler; eğlenceyi seven, enerjik, konuşkan, neşeli, cana yakın, şakacı, girişken, sevecen, macera seven, ve sosyal kişilerdir. Bu boyuttan düşük puan alan içedönük kişiler olup; ketum, içedönük, sakın, sessiz, mesafeli ve yalnızlığı tercih eden kimselerdir (75,78,80).

b. Deneyime Açıklık: Bu boyuttan yüksek puan alan kişiler sürekli olarak yeni ve farklı deneyimler arayışında olan, yaratıcı, bağımsız düşüncelere sahip, analitik, hayal gücü geniş, başka görüşlere açık, duyarlı, geleneksel değerleri sorgulayan ve özgürlükçü kimselerdir. Deneyime açıklık alt boyutundan düşük puan kişiler ise geleneksel değerleri koruyan, tutucu, belirli bir yaşam tarzını sürdürmeye eğilimli, yeni deneyimlerden ziyade alışık olduğu şeyleri tercih eden, gerçekleri savunan, fazla meraklı olmayan kimselerdir (75,78,80).

c. Nevrotizm: Nevrotizm boyutundan yüksek puan kişiler kaygılı, gergin, çekingen, güvensizdirler ve stresle ilgili hastalıklara diğerlerinden daha yatkındırlar. Bu kişiler genelde kendilerine acırlar. Nevrotizm boyutundan düşük puan alan kişiler ise rahat, aşırı ve uyumsuz tepkilere yatkın olmayan, sakın, sabırlı, strese toleranslıdır (75,78,80).

d. Uyumluluk: Uyumluluk alt boyutundan yüksek puan alan kişiler uysal, alçak gönüllü, güvenilir, merhametli, yardımsever, iş birliğine inanan, cömert, hassas, samimi, iyi huylu, anlayışlı, çatışmadan kaçınan kimselerdir. Uyumluluk alt boyutundan düşük puan alan kişiler ise eleştirici, şüpheli, iş birliğinden çok yarışmaya inanan, çabuk kızan, dik başlı, cimri, inatçı, kendini düşünen kişilerdir (75,78,80).

e. Öz-disiplin/ Sorumluluk: Öz-disiplin alt boyutundan yüksek puan alan kişiler düzeni, azimli, kontrollü, organize, titiz, çalışkan, başarıya yönelimli, hırslı, dakik ve azimli kişilerdir. Öz-disiplin alt boyutundan düşük puan alanlar ise dikkatsiz, ihmalkar, plansız, dağınık, erteleyen, amaçsız, düzensiz ve işten kaçan kişilerdir (75,78,80).

Aşağıdaki Tablo 5’de Beş Faktör Kişilik Envanteri’nin alt boyutlarının özellikleri gösterilmektedir (81,82).

Tablo 5. Beş Faktör Kişilik Envanterindeki Temel Faktörler (83)

Düşük Puan Özellikleri	Faktör Adı			Yüksek Puan Özellikleri
mesafeli, ciddi, dikkat çekmeyen, yalnızlığı seven, kararlarını başkalarına dayandırmayan	İçedönük	DIŞADÖNÜKLÜK	Dışadönük	canlı, girişken, sosyal ,hareketli, coşkulu, rahat, doğal, iyimser
İnsanlara güvenmeyen, işbirliğinden çok yarışmaya eğilimli, bağımsız, mücadeleci, uyanık, tepkisel, şüpheli, kendini düşünen	Dik başlı	YUMUŞAKBAŞLILIK/GEÇİMLİLİK	Yumuşak başlı	Çatışmadan kaçınan, hassas, merhametli, geçimli, sakin, insanlara güvenen, işbirliğine yatkın
esnek, plansız, çabuk karar veren, fevri, kurallara çok bağlı olmayan	Düşük öz denetim	ÖZ-DENETİM/ SORUMLULUK	Yüksek öz denetim	düzenli, planlı, amaçlı, kararlı, temkinli, tedbirli, sorumluluk sahibi
Kendine güvenli, engellerle başa çıkmada etkili, sakin, uyumlu, telaşsız	Tutarlı Duygusal Durum	DUYGUSALTUTAR SIZLIK	Değişken Duygusal Durum	hassas, duygusal, endişeli, gergin, dirençsiz, fevri
Muhafazakar, yeniliğe dirençli, ince düşünmeyen, ilgi alanları sınırlı, geleneksel	Somut-pratik	GELİŞİME AÇIKLIK	Gelişime açık	Analitik düşünen, duyarlı, ilgi alanları geniş, yeniliğe açık, yaratıcı

Farklı kişilik özelliklerine sahip kişilerin kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarının da farklı olabileceği düşünülmektedir. Örneğin; uyumluluk puanı yüksek olan kişilerin daha iyi kişiler arası ilişkilere sahip olduğu söylenebilmektedir (68,84). Bu yüzden kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarına da kısaca değinilecektir.

2.2.9. Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımları

İnsan sosyal bir varlıktır ve sürekli diğer insanlarla iletişim halindedir. Bu iletişim durumlarında insanlar arasında birçok nedenden dolayı çatışmalar ortaya çıkmaktadır. Çatışma, iki ya da daha fazla kişi arasında ait olma, özgürlük, eğlence, güç gibi temel gereksinimlerin karşılanamaması, zaman, para, mal gibi kaynakların sınırlı olması ve farklı değer yargılarından dolayı ortaya çıkan bir anlaşmazlık, gerginlik durumu olarak tanımlanabilir (8,9,10).

Farklı kültürel çevrede yetişen kişilerin bilişsel şemaları bireylerin nasıl biri olacağını ve davranışlarını şekillendirir. Bunun sonucunda birey herhangi bir çatışma durumunda kendi değer yargıları çerçevesinde belirli bir çatışma çözme yaklaşımını benimsemekte ve ortaya koymaktadır (85). Bu çerçevede kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarını da ele almamız gerekmektedir.

Goldstein (1999) çatışma durumlarında bireylerin ortaya koydukları iletişim şekillerine odaklanarak bir ölçek geliştirmiş ve bu ölçek Arslan (2005) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Çalışmamızda kullandığımız kişilerarası çatışma çözme yaklaşımları ölçeği olarak adlandırılan bu ölçek “yüzleşme”, “özel/genel davranış”, “kendini açma”, “duygusal ifade” ve “çatışmaya yaklaşma/kaçınma” şeklinde beş alt boyuttan oluşmaktadır (86).

Yüzleşme: kişilerarası etkileşimler sonucu ortaya çıkan fikir, duygu ve düşüncelerde uyuşmazlık ve anlaşmazlık durumlarında tarafların yüzleşmesi olumlu çatışma çözme açısından önemlidir. Yüzleşme, kişilerarası çatışmalarda, bireylerin çatışma esnasında karşı tarafla yüzleşme derecesini göstermekle birlikte, etkili ve olumlu çatışma çözümünde önemli rol oynamaktadır. Bu alt boyuttan alınan yüksek puanlar çatışma durumunda karşı tarafla yüzleşme düzeyini gösterir (86,87).

Genel/özel davranış: Genel davranışta kişiler çatışma ortamında diğer kişilere aldırmadan rahat hareket ederken; özel davranışta kişilerin çatışma ortamındaki diğer kişilerin var olmasından rahatsızlık duyarak davranışlarını kısıtlayabilmekte veya sadece belirli ortamlarda sergileyebilmektedirler. Genel/özel davranış alt boyutu kişilerin çatışma çözme

aşamasında gösterdiği davranışlar bakımından, kişilerin kendilerini rahat hissettikleri dereceyi göstermektedir (86,87).

Çatışmaya yaklaşma/kaçınma: çatışmaya yaklaşma/kaçma yaklaşımı kişilerin çatışmaları algılama şekline bağlıdır. Çatışmayı yapıcı, olumlu ve hoşgörülü karşılayan kişiler çatışmaya yaklaşma sergilemekteyken; çatışmayı yıkıcı ve olumsuz karşılayan kişiler çatışmadan kaçma yaklaşımını göstermektedirler. (86,87).

Kendini açma: Kendini açma alt boyutu çatışma çözme aşamasında tarafların istek, ihtiyaç, beklenti ve amaçlarını ortaya koyması açısından önemlidir. Çatışmaların yapıcı ve olumlu bir şekilde çözülebilmesi için çatışmadaki tarafların rollerini, sorumluluklarını, geçmişlerini, şimdiye ve geleceğe yönelik istek, ihtiyaç, beklentilerini ortaya koymaları gerekmektedir (86,87).

Duygusal ifade: Duyguların çatışmaları ve sonrasında çatışmaların çözümünü besleyen enerjiler olduğu göz önünde bulundurulursa (Bodtker ve Jameson, 2001) çatışma çözme süreçlerinde duyguların rahat bir şekilde ifade edilmesi çatışmanın çözümüne katkı sağlayacaktır. Pek çok duygu çatışmaların önlenmesi ya da kontrol altına alınmasında ve hafifletilmesinde önemli olabilmektedir (86,87).

2.3. GEREÇ VE YÖNTEM

2.3.1. Çalışmanın Türü

Bu çalışma, sağlık çalışanlarında beş faktör kişilik özellikleri, bağlanma stilleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarına göre internet kullanım durumunu inceleyen kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışmadır.

2.3.2 Çalışmanın Yapıldığı Yer ve Zaman:

Bu çalışma İzmir Kuzey Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine Bağlı 14 hastanede uygulanmıştır. Bu hastaneler: İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir Dr. Suat Seren Göğüs Hastalıkları Ve Cerrahisi Hastanesi, İzmir Buca Seyfi Demirsoy Devlet Hastanesi, İzmir Buca Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, İzmir Karşıyaka Devlet Hastanesi, İzmir Alsancak Nevvar Salih İşgören Devlet Hastanesi, İzmir Menemen Devlet Hastanesi, İzmir Aliğa Devlet Hastanesi, İzmir Bornova Türkan Özilhan Devlet Hastanesi, İzmir Kemalpaşa Devlet Hastanesi, İzmir Çiğli Devlet Hastanesi, İzmir Karşıyaka Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, İzmir Bornova Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, İzmir Alsancak Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi'dir. Araştırma, Aralık 2013-Mart 2014 tarihleri arasında yukarıdaki yerlerde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın uygulamaları hafta içi günlerde ve mesai saatleri içinde gerçekleştirilmiştir.

2.3.3. Çalışmanın Evreni ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini İzmir il sınırları içinde yaşayan, 18-65 yaş arasında olan, sağlık hizmetleri sınıfında olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden sağlık çalışanları oluşturmaktadır. İzmir Kuzey Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine bağlı hastanelerdeki yaklaşık 6000 sağlık çalışanları bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise değişik meslek gruplarından doktor, hemşire, diş hekimi, eczacı, ebe, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni gibi sağlık hizmetleri sınıfından olanlardan 400 gönüllü kişiye 390 sorudan oluşan kişisel bilgi formu, internet bağımlılığı ölçeği, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımı ölçeği, beş faktör

kişilik envanteri, yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri uygulanmıştır. Uygulamanın maksimum süresi bir saat 15 dakikadır.

2.3.4. Verilerin Toplanması:

2.3.4.1. Veri Toplama Araçları:

2.3.4.1.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından sosyodemografik verileri, yaşantıları ve internet kullanımlarıyla ilgili bilgileri sorgulayan bir form hazırlanmıştır.

2.3.4.1.2. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE):

Sümer'in (2006) Türkçeye uyarladığı ölçek, Brennan ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilmiştir. Altmış ölçeğin faktör analizinin yapılmasıyla elde edilen ölçeğin birbirinden bağımsız iki boyut olan ilişkilerdeki kaçınma ve kaygı elde edilmiştir. Toplam 36 maddeden oluşan ölçek, en yüksek faktör yüküne sahip 18'er madde seçilmiş, 18 madde kaygı boyutunu, 18 madde kaçınma boyutunu meydana getirmiştir. Katılımcılar bu iki boyut baz alınarak değerlendirilebilecekleri gibi 2 boyuttan aldıkları puanlar kullanılarak Bartholomew ve Horowitz'in (1991) önerdiği dörtlü bağlanma modeli ile uygunluk gösteren ve küme analizi ile belirlenen dört kategoriden biri içerisinde de sınıflandırılabilir. Böylece ölçekten hem boyutlar temelinde sürekli ölçüme dayalı, hem de kategorik sınıflandırma yöntemiyle iki tür ölçüm alınabilmektedir. Katılımcılar "Gerçekten ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim", "Birlikte olduğum kişiyle kolaylıkla yakınlaşabilirim" şeklinde yazılan maddeleri okuyup, kendilerine en uygun olan yanıt maddelerin sağ tarafındaki (1= hiç katılmıyorum, 7=kesinlikle katılıyorum) şeklindeki yedili dereceleme ölçeğinde işaretlemektedirler. Ölçekteki 3., 15., 19., 22., 25., 27., 29., 31., 33. ve 35. maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçekten alınan puanların artması, katılımcıların yakın ilişkilerinde kaygı yaşadıkları ve başkalarından uzak durdukları şeklinde yorumlanmaktadır. Sümer (2006)

tarafından yapılan YİYE için güvenilirlik ve geçerlik çalışmasında; kaygı boyutunun iç tutarlık katsayıları .86, kaçınma boyutunun .90'dır (51,88).

2.3.4.1.3. Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımı Ölçeği

Conflict Communication Scale" şeklinde adlandırılan ölçek Goldstein (1999) tarafından geliştirilmiştir. Arslan (2005) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının incelenmesi ve uzman görüşleri doğrultusunda "Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımı Ölçeği" olarak isimlendirmenin daha doğru olacağı düşünülmüştür (86).

Ölçek yüzleşme, özel/genel davranış, duygusal ifade, yaklaşma/kaçınma ve kendini açma olarak adlandırılan beş alt boyuttan oluşmaktadır. Toplam 75 maddeden oluşan ölçeğin her alt boyutunda 15 madde bulunmaktadır. Ölçekten alınan puanların yüksekliği daha yüksek düzeyde "Yüzleşme davranışını", "genel davranış", "duygusal ifade davranışını", "çatışmaya yaklaşmayı" ve "kendini açmayı" gösterir. Ölçek 7'li likert tipi bir ölçektir. Yüzleşme alt boyutu: 1*, 8*, 12*, 20, 22, 25*, 29*, 31*, 38, 43, 48, 53, 57*, 61, 67* maddelerinden oluşmaktadır. Özel/Genel Davranış alt boyutu: 2*, 11*, 16, 21, 24, 26*, 30*, 35*, 45, 49, 51*, 59, 63, 70, 74. maddelerinden oluşmaktadır. Duygusal İfade alt boyutu: 5*, 9*, 14*, 19*, 27*, 37*, 42*, 47, 50*, 54, 58, 62, 64*, 68, 72 maddelerinden oluşmaktadır. Yaklaşma/kaçınma alt boyutu: 4*, 6*, 15*, 18, 23*, 33, 40, 46, 52, 55, 66, 69, 71, 73*, 75* maddelerinden oluşmaktadır. Kendini açma alt boyutu: 3*, 7*, 10*, 13*, 17*, 28*, 32*, 34, 36, 39, 41, 44, 56*, 60,65* maddelerinden oluşmaktadır. (* olan maddeler ters puanlanan maddelerdir.)

Türkçe'ye uyarlanması Arslan (2005) tarafından yapılan ölçeğin her bir alt boyutun Cronbach α katsayısı, yüzleşme alt ölçeğinde 0,70, özel/genel davranış alt ölçeğinde Cronbach α değeri 0,83, duygusal ifade alt ölçeği için Cronbach α değeri 0,75, yaklaşma/kaçınma alt ölçeğinde Cronbach α değeri 0,83, kendini açma alt ölçeğinde Cronbach α değeri 0,75 bulunmuştur (86).

2.3.4.1.4. İnternet Bağımlılığı Ölçeği:

İnternet bağımlılığı ölçeği (İBÖ) Dr. Kimberly Young (1996) tarafından, DSM-IV'deki "Patolojik Kumar Oynama" ölçütlerinden uyarlanarak oluşturulmuş 20 soruluk bir ölçektir. Günümüzde en sık kullanılan internet bağımlılığı ölçeği Young'ın geliştirdiği

Internet Bağımlılığı Ölçeği'dir. Likert tipi bir ölçek olan Internet Bağımlılık Ölçeği'nde katılımcılar “Hiçbir zaman”=0, “Nadiren”=1, “Ara ara”=2, “Sık Sık”=3, “Çoğu zaman”=4 veya “Her zaman”=5” seçeneklerinden birini işaretleyip bu seçeneklere sırasıyla 0,1,2,3,4 ve 5 puan verilmektedir. Ölçekten en az 0 en çok 100 puan alınmaktadır. Anketten toplamda 80 ve üzeri puan alan grup “internet bağımlısı”, 50–79 puan arası alanlar günlük hayatlarında internetle ilgili bir takım sorunlar yaşayan “riskli internet kullanımı” olan grup, “49 puan ve altı” alanlar ise yaşamında internet kullanımına bağlı herhangi sorun yaşamayan “ortalama internet kullanıcısı” olarak tanımlanmaktadır. Bu üç gruptan ayrı olarak internet bağımlılığı açısından riskli öğrenciler ile internet bağımlılığı olan öğrencilerin her ikisinin de internet kullanımı açısından günlük yaşamlarında bir takım sorun yaşadıkları göz önüne alınarak bu iki grup birleştirilerek problemlili internet kullanıcısı (PIK) olarak ayrıca değerlendirilmiştir. Bu durumda PIK olarak adlandırdığımız grup internet bağımlılığı ölçeğinden “50 ve üzeri” puan alan gruptur (38).

İBÖ'nin Türkçe'ye uyarlanması Bayraktar (2001) tarafından yapılmıştır. Türkçeye uyarlanan ölçeğin standardize edilmiş Alpha değeri 0,91 ve Spearman-Brown değeri 0,87 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar ölçeğin güvenilir olduğunu düşündürmektedir (38). Türkçeye uyarlanan ölçeğin Cronbach alfa testine göre iç tutarlılık katsayısı 0,895 olup bu değerlere göre ölçek geçerli ve güvenilir olarak bulunmuştur (38).

2.3.4.1.5. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri:

Goldberg (1999), Avrupalı araştırmacılarının üzerinde çalıştıkları kişilik maddelerini geliştirerek 1452 maddelik bir uluslararası kişilik maddeleri havuzunu (International Personality Item Pool-IPIP) derleyerek bir web sayfasında tüm araştırmacıların kullanımına açmıştır. Beş Faktör Kişilik Envanteri, kişiliği beş faktörde inceleyen Beş Faktör Kişilik Modeli'nden hareketle uluslararası kişilik maddeleri havuzundan yararlanarak oluşturulmuştur. Somer, Korkmaz ve Tatar (2002) tarafından 361 madde seçilmiş ve 790 kişilik bir örnekleme uygulanmıştır. 361 maddenin yerleştirilmiş olduğu beş faktörün (Dışadönüklük, Yumuşak Başlılık, Öz Denetim, Duygusal Tutarsızlık ve Gelişime Açıklık) yapısal özelliklerini öğrenmek için, her bir faktör içindeki maddeler ayrı ayrı temel bileşenler faktör analizine tabi tutulmuş ve varimaks döndürme uygulanmış olup bu analizler

sonucunda, 5 faktör içerisinde temellenen 15 farklı boyutun olduğu bulunmuştur. Ölçeğin yapı geçerliğini bulmak için bu 15 boyutun toplam puanları üzerinden de temel bileşenler analizi uygulanmış ve varimaks döndürme işlemi uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda 15 boyutun beş faktör altında, ait olmaları beklenen boyutlardan en yüksek yüklerini alarak gruplandığı ve ilk beş faktörün toplam varyansın %74,3'ünü açıkladığı bulunmuştur(82). BFKE, kişinin kendi kendisini değerlendirdiği 5'li likert tipinde, 220 maddeden oluşmaktadır.

Somer, Korkmaz ve Tatar'da (2004) geçerlilik ve güvenirliği yapılan ölçeğin bulguları: dışadönüklük cronbach alpha değeri .86, yumuşak başlılık/geçimlilik cronbach alpha değeri .86, öz-denetim/ sorumluluk cronbach alpha değeri .88, duygusal tutarsızlık cronbach alpha değeri .92, gelişime açıklık cronbach alpha değeri .86'dır (82).

2.3.5. Çalışmanın Değişkenleri

Araştırmada aşağıda belirtilen bağımsız ve bağımlı değişkenlerin ilişkileri incelenmiştir.

2.3.5.1. Çalışmanın bağımsız değişkenleri

Kişilerin yaşı, mesleği, statüsü, meslekte geçirdikleri süre, anne-baba eğitim durumu gibi kişisel bilgileri bağımsız değişkenlerdir. Beş faktör kişilik envanteri puan ortalamaları, yiye puan ortalamaları, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları puan ortalamaları bağımsız değişkenlerdir.

2.3.5.2. Çalışmanın bağımlı değişkeni

İnternet kullanım durumu, problemleri internet kullanma durumu, internet bağımlılığı ölçeği puan ortalamaları bağımlı değişkendir.

2.3.6. Verilerin Değerlendirilmesi

Örneklem seçimi İzmir ili Kuzey Kamu Hastaneler Birliğine bağlı 14 hastaneden, bu hastanelerdeki personel sayısına göre dengeli olacak şekilde istatistik bölümü hocalarından

yardım alınarak gönüllü kişiler arasından belirlenmiştir. . Uygulamadan önce ölçeklerle ilgili yönergeler okunmuş ve uygulamayla ilgili bir bilgi verilmiştir. 400 anket dağıtılmış olup soru sayısının çok fazla olması, sağlık personelinin yoğun çalışma şartları nedeniyle 192 tanesi tam olarak doldurulabilmiştir. Sorularda unutulmuş, çelişkili cevaplar verilen, boş bırakılan anketler değerlendirilmeye alınmamıştır. Aralık 2013-Mart 2014 tarihleri arasında, hafta içi günlerde ve mesai saatleri içinde gerçekleştirilen uygulamada 390 soru olduğu için anketler dağıtıldıktan sonra iki hafta süre verilmiş olup bu süre içinde doldurmaları istenmiştir.

Toplanan verilerin istatistiksel değerlendirmesi SPSS 21 paket programında yapılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri: kişilerin yaşı, mesleği, statüsü, meslekte geçirdikleri süre, anne-baba eğitim durumu gibi kişisel bilgileri bağımsız değişkenlerdir. Beş faktör kişilik envanteri puan ortalamaları, yiye puan ortalamaları, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları puan ortalamaları bağımsız değişkenlerdir. Araştırmanın bağımlı değişkeni: internet kullanım durumu, problemlili internet kullanma durumu, internet bağımlılığı ölçeği puan ortalamaları bağımlı değişkendir. Analizleri gerçekleştirmeden önce tüm ölçeklerin normallik analizi önce $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde Kolmogorov-Smirnov Testi ile yapılmış ve yapılacak olan analizler bu doğrultuda seçilmiştir. Semt, hastane adı, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek, çalıştığı bölüm, gelir durumu, katılımcının annesinin eğitim durumu, katılımcının babasının eğitim durumu, çocukluğunu geçirdiği yer, meslekte çalıştığı süre, günün belirli zamanlarında internete girme durumu, internete bağlanma yeri vb. bağımsız değişkenler ile interneti sağlıklı ve sorunlu kullanan iki grubun karşılaştırılması Pearson Ki Kare Testi; yaş ile interneti sağlıklı ve sorunlu kullanan iki grubun karşılaştırılması Bağımsız T Testi ile, aylık gelir ortalamaları ile interneti sağlıklı ve sorunlu kullanan iki grubun karşılaştırılması ise Mann- Whitney Testi ile yapılmıştır. Beş faktör kişilik özellikleri envanteri ile interneti sağlıklı ve sorunlu kullanan iki grubun karşılaştırılmasında, Bağımsız t-testi uygulanmıştır. Kişiler arası çatışma çözme (KÇÇY) ölçek puanlarına göre interneti sağlıklı ve sorunlu kullanan iki grubun karşılaştırılmasında, normallik analizi sonucunda normal dağılıma uymayan veriler için parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney Testi uygulanmıştır. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin kaygı puanları ile interneti sağlıklı ve sorunlu kullanan iki grup Bağımsız T Testi ile, kaçınma puanları ile interneti sağlıklı ve sorunlu kullanan iki grup ise Mann Whitney Testi ile hesaplanmıştır (Kaçınma normal dağılıma uymadığı için testi farklıdır). Yaş, eğitim durumu, medeni durum, gelir durumu, katılımcıların annelerinin eğitim durumuna, katılımcıların babalarının eğitim durumu, günlük ve haftalık internet süresine göre beş faktör kişilik

özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle, cinsiyete göre beş faktör kişilik envanterinin temel boyutları bağımsız t-testiyle karşılaştırılmıştır. Annenin eğitim durumuna, günlük ve haftalık internet süresine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinden alt boyutları arasında farklılık olduğu bulunmuş ve LSD testiyle ileri analizi yapılmıştır. Çalışmada yer alan demografik veriler ile bağlanma stillerinin (güvenli, kaçınan, saplantılı ve korkulu) karşılaştırılmasında Pearson Ki-Kare Testi uygulanmıştır. Yaşa, Medeni duruma, eğitim durumu, meslek, çalışılan bölüm, gelir durumu, katılımcıların anne eğitim durumu, katılımcıların baba eğitim durumu, katılımcıların çocukluğunu geçirdiği yer, meslekteki çalışma süreleri, günlük ve haftalık internet kullanım durumlarına göre YİYE puanları normal dağılıma sahip olan kaygı puanları için Anova Analizine göre karşılaştırılmış, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek, çalışılan bölüm, gelir durumu, katılımcıların anne eğitim durumu, katılımcıların baba eğitim durumu, katılımcıların çocukluğunu geçirdiği yer, meslekteki çalışma süreleri, günlük ve haftalık internet kullanım durumlarına göre kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. Cinsiyete göre YİYE puanları normal dağılıma sahip olan kaygı puanları için Bağımsız t-testiyle, cinsiyete göre kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Mann Whitney testi kullanılarak hesaplanmıştır.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel alt faktörleri ile YİYE envanterinin kaygı, kaçınma puan değişkenlerinin birbiriyle ilişkisini belirlemek için Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutları ile KÇÇY ölçeğinin değişkenleri arasındaki ilişki, YİYE ile KÇÇYO puanları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Analiziyle hesaplanmıştır.

2.3.7. Çalışmanın Etik İlkeleri

Araştırmaya başlamadan önce Ege Üniversitesi Etik Kurulu'nun istediği formlar doldurulmuş, izin alınmıştır. Kuzey Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekterliği'ne (KKHBGS) çalışmanın amaç ve kapsamını içeren bir tez tanıtım formu ve uygulanacak anketler ile başvurulmuş ve gerekli yasal izinler alınmıştır. Diğer tüm hastanelere ise KKHBGS'i araştırmanın yapıldığı yerlerdeki kurum amirliklerine çalışmayla ilgili yazı gönderip gerekli yasal izinler alınmıştır. Katılımcılara bireysel bilgi toplama formundaki yönergede bulunan çalışmanın amacı ve yararları konusu açıklanmıştır. Herhangi bir forma isim yazmamaları

söylenmiştir. Araştırmaya katılmanın gönüllülük esasına bağlı olduğu bildirilerek sözlü onayları alınmıştır.

2.3.8. Çalışmanın Metodunun Ayrıntıları:

Bu araştırmanın çalışma evrenini, KKHBGS'ne bağlı hastanelerdeki yaklaşık 6000 sağlık çalışanları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise değişik meslek gruplarından oluşan doktor, hemşire, ebe, diş hekimi, eczacı, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni gibi sağlık hizmetleri sınıfından olanlardan gönüllü 400 kişidir.

Araştırma, İzmir İli KKHBGS'ne bağlı hastanelerde çalışan, 18-65 yaş aralığındaki sağlık çalışanlarının arasından randomize olarak seçilen 400 gönüllü kişiye elden dağıtarak kişisel bilgi formu, internet bağımlılığı ölçeği, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeği, beş faktör kişilik özellikleri envanteri ve yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri uygulanmıştır. Uygulama maksimum 1 saat 15 dakika sürmüştür. Sağlık çalışanlarının yoğun çalışma temposu nedeniyle anket ve ölçekler dağıtılıp iki hafta sonra toplanmıştır. Hedeflenen verilerin % 52'si kaybolmuş, eksik bırakılmış, samimi cevaplanmamış olduğundan araştırmaya alınamamış ve örneklem sayısı 192'ye düşmüştür. Verilerin analizinde SPSS 21 paket programından yararlanılmıştır. Kişilerin anketlere verdikleri cevapların değerlendirilmesinde frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Ayrıca kişilerin demografik bilgilerine göre internet kullanma durumlarını karşılaştırmak için Chi-Kare testi ve varyans analizi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Uygulamada kullanılan materyaller:

- Kişisel Bilgi Formu
- Young'ın internet bağımlılığı ölçeği
- Kişiler arası çatışma çözme yaklaşımı ölçeği
- Beş faktör kişilik envanteri
- Yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri kullanılmıştır.

2.4. BULGULAR

2.4.1. Demografik Verilerinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Yapılan araştırmada anketleri ve ölçekleri 192 kişi yanıtlamıştır. Çalışmadaki anketleri ve ölçekleri cevaplayanların ilçelere göre dağılımları değerlendirilmiştir. Buna göre çalışma evreninin %28,6' ı (n=55) Tepecik, %22,4'ü (n=43) Bornova-Kemalpaşa, %16,1'i (n=31) Buca, %15,1'i (n=29) Menemen-İliyağa, % 10,4'ü (n=20) Alsancak ve %7,3'ü (n=14) Karşıyaka-Çiğli ilçeleri şeklinde dağılım göstermiştir (Tablo 6).

Hastane ve sağlık merkezlerine göre dağılım değerlendirildiğinde % 17,7'si (n= 34) Tepecik Eğitim Hastanesi ve % 17,7'si (n= 34) Bornova Türkan Özlhan Hastanesi, %10,9'u (n=21) Suat Seren Göğüs Hastalıkları Hastanesi, %1'i (n=2) Bornova Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi olup son sırada yer almaktadır (Tablo 6).

Tablo 6. Katılımcıların Semt ve Hastanelere Göre Dağılımı

Semt Dağılımı	n	%
Buca	31	16,1
Karşıyaka- Çiğli	14	7,3
Menemen-Aliaga	29	15,1
Tepecik	55	28,6
Alsancak	20	10,4
Bornova-Kemalpaşa	43	22,4
Toplam	192	100,0
Hastane Dağılımı	n	%
Aliaga Devlet Hastanesi	12	6,3
Bornova Ağız Ve Diş Sağlığı Merkezi	2	1,01
Kemalpaşa Devlet Hastanesi	7	3,6
Alsancak Devlet Hastanesi	14	7,3
Alsancak Ağız Ve Diş Sağlığı Merkezi	6	3,1
Menemen Devlet Hastanesi	1	8,9
Karşıyaka Devlet Hastanesi	5	2,6
Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi	34	17,7
Bornova Türkan Özilhan Devlet Hastanesi	34	17,7
Suat Seren Göğüs Hastalıkları Hastanesi	21	10,9
Karşıyaka Ve Diş Sağlığı Merkezi	3	1,6
Buca Kadın Doğum Hastanesi	18	9,4
Buca Seyfi Demirsoy Devlet Hastanesi	13	6,8
Çiğli Devlet Hastanesi	6	3,1
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanlar yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde, katılımcıların %47,4'ü (n=91) 29-38 yaşları arasında, %25,5'i (n=49) 38-49 yaşları arasında, %19,3'ü (n=37) 19-28 yaşları arasında ve %7,8'i (n=15) 49 yaş ve üstü olarak bulunmuştur (Tablo 7).

Çalışmaya katılanlar cinsiyetlerine göre değerlendirildiğinde, katılımcıların %75'inin (n=144) kadın ve %25'inin (n=48) erkek olduğu bulunmuştur (Tablo 7).

Çalışmaya katılanların medeni durumlarına bakılarak değerlendirilme yapıldığında, %73,4'ü (n=141) evli, %20,3'ü (n=39) bekar ve %6,3'ü (n=12) dul/boşanmış olduğu bulunmuştur (Tablo 7).

Tablo 7. Katılımcıların yaş gruplarına, cinsiyetlerine ve medeni duruma göre ankete katılanların sayısı ve yüzde oranları

Yaş grupları	n	%
19-28 yaş arası	37	19,3
29-38 yaş arası	91	47,4
39-48 yaş arası	49	25,5
49 yaş ve üstü	15	7,8
Toplam	192	100,0
Cinsiyetler	n	%
Kadın	144	75
Erkek	48	25
Toplam	192	100
Medeni durum	n	%
Evli	141	73,4
Bekar	39	20,3
Dul/Boşanmış	12	6,3
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanların eğitim durumları değerlendirildiğinde %50'si (n=96) lisans eğitimi, %19,3'ü (n=37) yüksek lisans eğitimi, %13,5'i (n=26) ön lisans eğitimi, %8,9'u (n=17) uzmanlık, %6,3'ü (n=12) lise eğitimi ve %2,1'i (n=4) doktora ve üstü eğitim düzeyine sahip oldukları bulunmuştur (Tablo 8).

Katılımcılar mesleklerine göre değerlendirildiğinde; %46,9'u (n=90) hemşire, %17,7'si (n=34) doktor, %13'ü (n=25) sağlık memuru, %10,9'u (n=21) eczacı, %6,8'i (n=13) ebe olduğu, ve %4,2'si (n=8) diğer meslek grubundan ve %0,5'i (n=1) diş hekimi oldukları bulunmuştur (Tablo 8).

Çalışmaya katılanların çalıştıkları bölümlere göre değerlendirildiğinde, ilk üç sırada yer alan bölümler %26'sı (n=50) diğer bölümler, %16,1'i (n=31) yoğun bakım ve %9,4'ü (n=18) acil servis bölümü olduğu ve en az katılımcı bölümü ise %0,5'i (n=1) enfeksiyon hastalıkları bölümündendir (Tablo 8).

Tablo 8. Katılımcıların eğitim durumuna, mesleklerine ve çalıştıkları bölümlere göre dağılımı

Eğitim türü	n	%
Lise	12	6,3
ön lisans	26	13,5
Lisans	96	50,0
yüksek lisans	37	19,3
Uzman	17	8,9
doktora ve üstü	4	2,1
Toplam	192	100,0
Meslek türü	n	%
Doktor	34	17,7
Ebe	13	6,8
Hemşire	90	46,9
Sağlık memuru	25	13,0
Eczacı	21	10,9
diş hekimi	1	,5
Diğer	8	4,2
Toplam	192	100,0
Çalıştıkları bölüm	n	%
Acil Servis	18	9,4
Enfeksiyon Hastalıkları Servisi	1	0,5
Eczane	3	1,6

Dâhili Birimler	14	7,3
Yönetimle İlgili Birimler	10	5,2
Cerrahi Servisi	13	6,8
Ameliyathane	15	7,8
Laboratuvar	13	6,8
Diş Polikliniği	8	4,2
Diğer	50	26,0
Yoğun Bakım Servisi	31	16,1
Göğüs Hastalıkları Servisi	16	8,3
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanların gelir durumu değerlendirildiğinde, katılımcıların %65,6'sının (n=126) geliri-giderine eşit, %19,3'ünün (n=37) geliri giderinden az ve %15,1'nin (n=29) geliri giderinden fazla olduğu bulunmuştur. (Tablo 9)

Aylık gelir gruplarına göre katılımcılar değerlendirildiğinde, aylık geliri 1800-2800 TL arasında olan 137 kişi (%71,49), aylık geliri 3801 tl ve üstü olan 35 kişi (%18,2) ve aylık geliri 2801-3800 tl arasında olan 20 kişi (%10,4) olduğu bulunmuştur (Tablo 9).

Tablo 9. Katılımcıların gelir durumuna ve aylık gelir durumuna göre dağılımı

Gelir durumu	n	%
Gelir giderden az	37	19,3
Gelir gidere eşit	126	65,6
Gelir giderden fazla	29	15,1
Toplam	192	100,0
Gelir grubu	n	%
1800-2800 tl	137	71,4
2801-3800 tl	20	10,4
3801 tl ve üstü	35	18,2
Toplam	192	100,0

Katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine bakıldığında, %54,2'si (n=104) ilk ve orta okul mezunu, %18,2'si (n=35) okur-yazar, %11,5'i (n=22) lise mezunu, %10,9'u (n=21) okuma-yazma bilmez ve %5,2'si (n=10) ise üniversite mezunu olduğu Tablo 10'da görüldüğü gibidir. Çalışmaya katılanların babalarının eğitim düzeylerine bakıldığında, %48,4'ü (n=93) ilk ve ortaokul mezunu, %16,7'si (n=32) üniversite mezunu, %9,9'u (n=19) okur-yazar, %23,4'ü (n=45) lise mezunu ve %1,6'sı (n=3) ise okuma-yazma bilmez olduğu Tablo 10'da da görüldüğü gibi bulunmuştur.

Tablo 10. Katılımcıların annelerinin ve babalarının eğitim düzeyinin dağılımı

Ankete katılanların annelerinin eğitim düzeyi		
Eğitim türü	n	%
Okuma yazma bilmez	21	10,9
Okur yazar	35	18,2
İlk veya ortaokul mezunu	104	54,2
Lise mezunu	22	11,5
Üniversite mezunu	10	5,2
Toplam	192	100,0
Ankete katılanların babalarının eğitim düzeyi		
Eğitim türü	n	%
Okuma yazma bilmez	3	1,6
Okuryazar	19	9,9
İlk veya ortaokul mezunu	93	48,4
Lise mezunu	45	23,4
Üniversite mezunu	32	16,7
Toplam	192	100

Katılımcıların çocukluklarını geçirdikleri yerler, %56,3'ü (n=108) şehirde, % 19,8'i (n=38) köyde, %18,8'i (n=36) kasabada ve %5,2'si (n=10) ise diğer yerlerde olduğu bulunmuştur (Tablo 11).

Katılımcıların meslek sürelerinin dağılımı, %61,5'inin (n=118) meslekte 11 yıl ve üzeri, %20,3'ünün (n=39) meslekte 5-10 yıl arasında ve %18,2'sinin (n=35) meslekte ilk 5 yıl içinde olduğu bulunmuştur (Tablo 11).

Tablo 11. Katılımcıların çocukluğunu geçirdiği yerler ve meslek sürelerine göre dağılımı

Katılımcıların Çocukluğunu Geçirdiği Yer	n	%
Köy	38	19,8
Kasaba	36	18,8
Şehir	108	56,3
Diğer	10	5,2
Toplam	192	100,0
Meslekteki Süre	n	%
İlk 5 yıl	35	18,2
5-10 yıl arası	39	20,3
11 yıl ve üzeri	118	61,5
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanların günlük internet kullanım sürelerinin dağılımı, günde 0-1 saat internete girenlerin oranı %52,6 (n=101), 1,1-2 saat arası internete girenlerin oranı %35,4 (n=68) ve 2.1 saat ve üstü internet kullananların oranı ise %12 olduğu (n=23) bulunmuştur (Tablo 12).

Çalışmaya katılanların haftalık internet kullanım sürelerinin dağılımı, %71,9'u (n=138) haftalık 0-10 saat internete girenler, %17,7'si (n=34) haftalık 10,1-20 saat arası internete girenler, % 5,2'si (n=10) haftada 20,1-30 saat arasında internete girenler, %2,1'i (n=4) haftada 30,1-40 saat arasında internete girenler, %3,1'i (n=6) haftada 40,1 saat ve üzeri internete girenler olarak bulunmuştur (Tablo 12).

Tablo 12. Katılımcıların günlük ve haftalık internet kullanım süreleri

Ankete katılanların günlük internet kullanım süreleri		
Kullanım süresi	n	%
0-1 saat/gün	101	52,6
1,1-2 saat/gün	68	35,4
2,1 ve üstü saat	23	12,0
Toplam	192	100,0

Ankete katılanların haftalık internet kullanım süreleri		
Kullanım süresi	n	%
0-10 saat/hafta	138	71,9
10,1-20 saat/hafta	34	17,7
20,1-30 saat/hafta	10	5,2
30,1-40 saat/hafta	4	2,1
40,1 saat/hafta ve üzeri	6	3,1
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanların sabah uyanır uyanmaz internete girme zamanları Tablo 13'e göre değerlendirildiğinde, %9,1'i (n=19) evet cevabını verirken, %90,9'u (n=173) hayır cevabını vermiştir (Tablo 13).

Çalışmaya katılanların sabah saatlerinde internete girme durumlarının dağılımı, %61,5'i (n=118) hayır cevabını verirken, %38,5'i (n=74) evet cevabını vermiştir (Tablo 13).

Çalışmaya katılanların öğleden sonraki saatlerde internet girme durumlarının dağılımı, %66,7'si (n=128) evet cevabını verirken, %33,3'ü (n=64) hayır cevabını verdiği tablo 13 de görüldüğü gibidir.

Çalışmaya katılanların akşam saatlerinde internet girme durumlarının dağılımı, %87'si (n=167) evet cevabını verirken, %13'ü (n=25) hayır cevabını vermiştir (Tablo 13).

Çalışmaya katılanların gece saatlerinde internet girme durumlarının dağılımı, %42,7'si (n=82) evet cevabını verirken, %57,3'ü (n=110) hayır cevabını vermiştir (Tablo 13).

Tablo 13. Katılımcıların gün içerisindeki internete girme durumlarına göre dağılımı

Katılımcıların Sabah Uyanır Uyanamaz İnternete Girme Durumları		
	n	%
Evet	19	9,1
Hayır	173	90,9
Toplam	192	100,0
Katılımcıların Sabah Saatlerinde İnternete Girme Durumları		
	n	%
Evet	74	38,5
Hayır	118	61,5

Toplam	192	100,0
Katılımcıların Öğleden Sonra İnternete Girme Durumları		
	n	%
Evet	128	66,7
Hayır	64	3,3
Toplam	192	100,0
Katılımcıların Akşam Saatlerinde İnternete Girme Durumları		
	n	%
Evet	167	87
Hayır	25	13
Toplam	192	100,0
Katılımcıların Gece Saatlerinde İnternete Girme Durumları		
	n	%
Evet	82	42,7
Hayır	110	57,3
Toplam	192	100,0

Tablo 14'te görüldüğü gibi, %51,6'sı (n=99) evden internete bağlanmakta, %32,3'ü (n=62) cep telefonu, tablet ya da dizüstü bilgisayar ve her yerden internete bağlanmakta, %15,1'i (n=29) iş yerinden internete bağlanmakta ve %1'i (n=2) kafelerden internete bağlanmakta olduğu bulunmuştur.

Tablo 14. Katılımcıların internete bağlanma yerleri

İnternete bağlanma yerleri	n	%
Ev	99	51,6
Kafe	2	1,0
İş Yeri	29	15,1
Cep Telefonu, Tablet Yada Dizüstü Bilgisayarı Ve Her Yerden	62	32,3
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanların en sık internete girme amacını sıraladığımızda, ilk sırada %25'i (n=48) bilgi arama amacıyla, ikinci sırada %21,4'ü (n=41 kişi) sosyal paylaşım sitelerini (instagram, twitter, facebook vb.) kullanmak için ve üçüncü sırada %18,8'i (n=36 kişi) e-postalarına bakmak ve göndermek amacıyla kullandığı belirlenmiştir (Tablo 15).

Tablo 15. Katılımcıların en sık internete girme amacı

Katılımcıların En Sık İnternete Girme Amacı		
İnternete girme amacı	n	%
Amaçsızca dolaşmak için	3	1,6
E postalara(e-mail) göndermek almak için	36	18,8
Video izlemek için(youtube, dailymotion vs,)	6	3,1
Oyun, müzik, görüntü indirmek için	6	3,1
Sohbet(chat) ve anlık mesajlaşma(msn vs,)	5	2,6
Ders çalışmak için	7	3,6
Bilgi arama amaçlı (google, wikipedia vb,)	48	25,0

Oyun oynamak için	4	2,1
Haber, gazete, dergi okuma	28	14,6
Sosyal paylaşım siteleri için (instagram, twitter, facebook vb,)	41	21,4
Diğer	8	4,2
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanların yaşamlarındaki internetin önemi ayrılmaz bir parçası olmasının değerlendirilmesinde, %50,5'i (n=97) evet cevabını verirken, %49,5'i (n=95) hayır cevabını verdiği bulunmuştur (Tablo 16).

Tablo 16. Katılımcıların yaşamlarındaki interneti yaşamın ayrılmaz bir parçası olarak görme durumlarına göre dağılımı

Yaşamın ayrılmaz bir parçası	n	%
Evet	97	50,5
Hayır	95	49,5
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanların online oyun sitelerine üyelik/abonelik durumlarının dağılımı, %8,9'u (n=17) online oyun sitelerini daha önce kullanmış fakat şu an hesabı yoktur, %6,3'ünün (n=12) online oyun sitelerine üyeliği vardır ve %84,9'unun (n=163) online oyun sitelerine üyeliği yoktur (Tablo 17).

Çalışmaya katılanların takip ettiği forum olup olmadığı değerlendirildiğinde, %17,2'sinin (n=33) takip ettiği forum daha önceden var olup fakat şu an hesabı yoktur, %16,1'inin (n=31) takip ettiği forum vardır ve %66,7'sinin (n=128) takip ettiği forum yoktur (Tablo 17).

Çalışmaya katılanların bloglarının olup olmadığı değerlendirildiğinde, %2,1'inin (n=4) daha önce kullandığı fakat şu an aktif olmayan bloğu vardır, üyeliği olan %1'nin (n=2) blok üyeliği vardır ve %96,9'nun (n=186) blok üyeliği yoktur (Tablo 17).

Tablo 17. Katılımcılarının online oyun sitelerine üyeliği/aboneliği, takip ettiği forum ve blok sahibi olup olmama durumlarına göre dağılımı

Online Oyun Sitelerine Üyelik Durumu	n	%
Daha önce kullandım ancak şu an aktif hesabım yok	17	8,9
Evet	12	6,3
Hayır	163	84,9
Toplam	192	100,0
Takip Ettiği Forum	n	%
Daha önce kullandım ancak şu an aktif hesabım yok	33	17,2
Evet	31	16,1
Hayır	128	66,7
Toplam	192	100,0
Blog Üyeliği	n	%
Daha önce kullandım ancak şu an aktif hesabım yok	4	2,1
Evet	2	1,0
Hayır	186	96,9
Toplam	192	100,0

Çalışmaya katılanların evlerinde internet aboneliği olma durumuna göre değerlendirildiğinde, %90,1'i (n=173 kişi) evet cevabını verirken, %9,9'u (n=19 kişi) hayır cevabı verdiği bulunmuştur (Tablo 18).

Çalışmadaki anket sorularından biri olan “evinizdeki internet kotası nedir?” sorusunun cevabı değerlendirildiğinde, %5,7'i (n=10) 1-3 GB internet kotasına sahipken, %94,32'ü (n=164) 4 GB ve üstü olan internet kotasına sahip olduğu bulunmuş fakat 18 anket katılımcısı bu soruyu cevaplamamıştır (Tablo 18).

Çalışmaya katılanların cep telefonundan internet kullanımının olup olmadığının değerlendirilmesinde, %54,2'si (n=104) evet cevabını verirken, %45,8'i (n=88) hayır cevabı verdiği bulunmuştur (Tablo 18).

Çalışmaya katılanların cep telefonunda internet paketinin olup olmadığının değerlendirilmesinde, %49,5'i (n=95) evet cevabını verirken, %50,5'i (n=97) hayır cevabı verdiği bulunmuştur (Tablo 18).

Katılımcılarının cep telefonlarındaki internet kotalarının dağılımı, %38,9'u (n=37) ayda 1 gb internet kotasına sahip; %30,5'i (n=29) ayda 2 gb internet kotasına sahip; %12,6'sı (n=12) aylık sınırsız kotaya sahip ve bunların dışında %17,9'u (n=17) aylık diğer internet kotasına sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca bu soruya 97 anket katılımcısı cevap vermemiştir (Tablo 18).

Tablo 18. Katılımcıların evlerindeki internet aboneliği, internet kotası, cep telefonundan internet kullanım durumu, cep telefonunda internet paketi olma durumu ve cep telefonlarının internet kotasının dağılımı

Katılımcıların Evlerinde İnternet Aboneliği Olma Durumu		
	n	%
Evet	173	90,1
Hayır	19	9,9
Toplam	192	100,0
Katılımcıların Evdeki İnternet Kotası		
İnternet Kotası	n	%
1-3 GB	10	5,7
4 GB ve üstü	164	94,3
Total	174	100,0
Cevaplamayan	18	
Katılımcıların Cep Telefonundan İnternet Kullanım Durumu		
	n	%
Evet	104	54,2
Hayır	88	45,8
Toplam	192	100,0
Katılımcıların Cep Telefonu İnternet Paketi Olma Durumu		

	n	%
Evet	95	49,5
Hayır	97	50,5
Toplam	192	100,0
Katılımcıların Cep Telefonunun İnternet Kotası		
	n	%
1 GB/ay	37	38,9
2 GB/ay	29	30,5
sınırsız/ay	12	12,6
diğer/ay	17	17,9
Total	95	100,0
Cevaplamayan	97	
Toplam	192	

Çalışmaya katılanların iş yerinde bilgisayarlarına sahip olup olmadığının değerlendirilmesinde, %40,6 oranıyla 78 kişi evet cevabını verirken, %59,4 oranıyla 114 kişi hayır cevabı verdiği Tablo 19'daki gibi ye almaktadır.

Çalışmaya katılanların iş yerinde çalışma bilgisayarının internete sahip olup olmadığı değerlendirildiğinde, %83,3 oranıyla 160 kişi evet cevabını verirken, %59,4 oranıyla 32 kişi hayır cevabı verdiği Tablo 19'da gösterildiği gibidir.

Çalışmaya katılanların bilgisayarlarında internette fazla zaman geçirildiği için uyarı alması durumu değerlendirildiğinde, %18,8 oranıyla 36 kişi evet cevabını verirken, %81,2 oranıyla 156 kişi hayır cevabı verdiği Tablo 19'da gösterildiği gibidir.

Tablo 19. Katılımcıların çalışma bilgisayarına sahip olma durumu, iş yerinde bilgisayarında internet olup olmama durumu, Katılımcıların bilgisayarlarında internette fazla zaman geçirildiği için uyarı alıp almaması durumu

Katılımcıların İş Yerlerinde Bilgisayara Sahip Olma Durumu		
	n	%
Evet	78	40,6
Hayır	114	59,4
Toplam	192	100,0
Katılımcıların İş Yerinde Bilgisayarında İnternet Olup Olmama Durumu		
	n	%
Evet	160	83,3
Hayır	32	16,7
Toplam	192	100,0
Katılımcıların Bilgisayarlarında İnternette Fazla Zaman Geçirildiği İçin Uyarı Alıp Almaması Durumu		
	n	%
Evet	36	18,8
Hayır	156	81,2
Toplam	192	100,0

2.4.2. Ölçeklerin Normallik Analizi

Analizleri gerçekleştirmeden önce tüm ölçeklerin normallik analizi yapılmış ve yapılacak olan analizler bu doğrultuda seçilmiştir. Ölçek puanlarının istatistiksel analizlerini yapılmadan önce $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde Normallik Analizi yapılarak verilerin dağılımları aşağıdaki Tablo 20'deki gibi hesaplanmıştır.

(H_0 : veriler normal dağılıma uymaktadır. H_1 : veriler normal dağılıma uymamaktadır. P değeri 0,05'den büyük olduğunda verilerin dağılımı normal dağılıma uymaktadır, p değeri 0,05'den küçük olduğunda ise verilerin dağılımı normal dağılıma uymamaktadır.)

İlk olarak beş faktör kişilik analizi sonucunda elde edilen ölçek puanlarının dağılımı belirlemek için normallik testi yapılmıştır. Beş faktör kişilikleri için normallik testi, $\alpha=0,05$

anlamlılık düzeyinde dışa dönüklülük puanlarının p değeri 0,071; yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,200; öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,088; duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,050 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,200 olarak Hesaplanmıştır. Tüm verilerin dağılımları normal dağılıma uymaktadır (Tablo 20).

Kişiler arası çatışma çözme ölçeğine ait yüzleşme, özel-genel davranışlar, duygusal ifade, yaklaşma-kaçınma ve kendini açma puanlarının normallik analizi ile veri dağılımlarına bakıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde yüzleşme puanlarının p değeri 0,004; özel-genel davranışların puanları 0,010; duygusal ifadelerin puanlarının p değeri 0,004; yaklaşma-kaçınma puanlarının p değeri 0,200 ve kendini açma puanlarının p değeri 0,200 olarak hesaplanmıştır. Yüzleşme, genel-özel davranışlar ve duygusal ifade puanlarının dağılımının normal dağılıma uymamaktadır. Yaklaşma-kaçınma ve kendini açma puanlarının dağılımı normal dağılıma uymaktadır (Tablo 20).

Yakın ilişkilerde yaşantı envanteri (YİYE) ölçeğinin kaygı ve kaçınma puanlarının dağılımının normallik testi yapıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,200 ve kaçınma puanlarının p değeri 0,006 olarak hesaplanmıştır. Kaygı puanlarının dağılımı normal dağılıma uymakta ve kaçınma puanları ise normal dağılıma uymamaktadır (Tablo 20).

Tablo 20. Ölçeklerin Normallik Analizi

Ölçek Puanlarının Normallik Analizi			
Kolmogorov-Smirnov			
Alt- Boyutlar	İstatistik	SD	p
Yiye-Kaygı	0,052	192	0,200
Yiye-Kaçınma	0,078	192	0,006
Bfköe- Dışa Dönüklük	0,062	192	0,071
Bfköe- Yumuşak Başlılık	0,036	192	0,200
Bfköe-Özdenetim/ Sorumluluk	0,060	192	0,088
Bfköe-Duygusal Tutarsızlık	0,065	192	0,049
Bfköe- Gelişime Açıklık	0,049	192	0,200
Kççyö-Yüzleşme	0,080	192	0,004
Kççyö-özel/genel davranışlar	0,075	192	0,010
Kççyö-duygusal ifade	0,080	192	0,004
Kççyö-yaklaşma/kaçınma	0,055	192	0,200
Kççyö-kendini açma	0,052	192	0,200

Yiye: Yakın ilişkilerde Yaşantılar Envanteri

Bfköe: Beş Faktör Kişilik özellikleri Envanteri

Kççyö: Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeği

2.4.2.1. Ölçek Verilerinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Çalışmaya katılan kişilerin ölçek verilerinin dağılımının normallik testi yapıldığında dağılımları normal olan ölçeklerin ortalamalarına bakıldığında, yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin kaygı boyutunun ortalaması $69,70 \pm 17,503$; beş faktör kişilik özelliklerinden dışadönüklük boyutunun ortalaması $3,38 \pm 0,483$; beş faktör kişilik özelliklerinden yumuşak başlılık boyutunun ortalaması $3,90 \pm 0,395$; beş faktör kişilik özelliklerinden özdenetim/sorumluluk boyutunun ortalaması $4,01 \pm 0,419$; beş faktör kişilik özelliklerinden duygusal tutarsızlık boyutunun ortalaması $2,37 \pm 0,563$; beş faktör kişilik özelliklerinden gelişime açıklık boyutunun ortalaması $3,92 \pm 0,383$; kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt boyutu olan yaklaşma-kaçınmanın ortalaması $46,90 \pm 11,67$ ve kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt boyutu olan kendini açmanın ortalaması $69,57 \pm 11,59$ olarak hesaplanmıştır.

Dağılımları normal dağılıma uymayan ölçeklerin ise medyan değerlerine bakıldığında, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt boyutu olan yüzleşmenin medyan değerleri $76,50 \pm 14,75$; kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt boyutu olan özel-genel davranışlar $44,00 \pm 19,00$; kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt boyutu olan duygusal-ifade medyan değerleri $78 \pm 15,75$ ve yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin kaçınma boyutunun medyan değerleri $57,00 \pm 26,00$ olarak Tablo 21'de görüldüğü gibi bulunmuştur.

Tablo 21. Ölçek Verilerinin Tanımlanması

Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı Analizi		
Ölçekler	$\bar{X}$	SS
Yiye Kaygı	69,70	17,503
Bfköe- Dışa Dönüklük	3,38	0,483
Bfköe- Yumuşak Başlılık	3,90	0,395
Bfköe-Özdenetim/ Sorumluluk	4,01	0,419
Bfköe-Duygusal Tutarsızlık	2,37	0,563
Bfköe- Gelişime Açıklık	3,92	0,383
Kççyö-yaklaşma/kaçınma	46,90	11,67
Kççyö-kendini açma	69,57	11,59
	MEDYAN	IQR
Kççyö-Yüzleşme	76,50	14,75
Kççyö-özel/genel davranışlar	44,00	19,00
Kççyö-duygusal ifade	78,00	15,75
Yiye-kaçınma	57,00	26,00

Yiye: Yakın ilişkilerde Yaşantılar Envanteri

Bfköe: Beş Faktör Kişilik özellikleri Envanteri

Kççyö: Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeği

2.4.3. İnternet Bağımlılık Ölçeği Gruplandırılması

Günümüzde internet bağımlılığıyla ilgili çalışmalarda sıklıkla Young'ın geliştirdiği İnternet Bağımlılığı Ölçeği kullanılmaktadır. Bu ölçeğe göre katılımcıların %99,5'i (n=191) ortalama internet kullanıcısı, %0,5'i (n=1) ise riskli internet kullanıcı olduğu bulunmuştur (Tablo 22).

Tablo 22. İnternet Bağımlılığı Ölçeği Üçlü Grubu

İnternet Kullanım Durumları	N	%
Ortalama internet kullanıcısı	191	99,5
Riskli internet kullanıcısı	1	0,5
İnternet bağımlısı	-	-
Genel toplam	192	100,0

Riskli internet kullanıcısı sayısı az, internet bağımlısı çıkmadığından gruplar birleştirilmiştir. Çalışmanın amacı olan İnternet Bağımlılık Ölçeğinden (İBÖ) 0-19 puan arası puan alanlar normal internet kullanıcısı ve 20 ve üstü puan alanlar sorunlu internet kullanıcısı olarak iki gruba ayrıldığında, normal kullanıcıları (1. Grup) 162 kişi (%84,4), sorunlu internet kullanıcıları (2.grup) 30 kişi (%15,6) anketleri cevaplandırmışlardır (Tablo 23).

Tablo 23. İnternet Bağımlılığı Ölçeği ikili Grubu

İnternet bağımlılık ölçeği grupları		
İnternet Kullanım Grubu	n	%
0-19 puan (1.grup)	162	84,4
20 ve üstü (2.grup)	30	15,6
Toplam	192	100,0

2.4.4. Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İkili Grup (İBÖ) İle Demografik Verilerin Karşılaştırılması

2.4.4.1. Semtler ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması

Semtlere göre internet bağımlılığı ölçeğinden (İBÖ) 0-19 puan alan ve 20 ve üzeri puan alan iki grup karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,226 olarak hesaplanmıştır ve semtler ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ puanları) arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Semtlere göre normal internet kullanıcısı ile sorunlu internet kullanıcı arasında anlamlı fark görülmemektedir. (Tablo 24).

Çalışmada yer alan kişilerin semtleri ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, 0-19 puan arası normal internet kullanıcılarının %28,4'ü (n=46) Tepecik, %20,4'ü (n=33) Bornova- Kemalpaşa, %17,9'u (n=29) Buca, %16'si (n=27) Menemen- Aliağa, %9,3'ü (n=15) Alsancak %7,4'ü (n=12) Karşıyaka-Çiğli semtlerinde çalışmaktayken, 20 ve üstü puan alan sorunlu internet kullanıcılarının %33,3'ü (n=10) Bornova-Kemalpaşa, %30'u (n=9) Tepecik, %16,7'si (n=5) Alsancak, %6,7'si (n=2) Karşıyaka- Çiğli, %6,7'si (n=2) Menemen-Aliaga, %6,7'si (n=2) Buca semtlerinde çalışmaktadır (Tablo 24).

Tablo 24. Semtler ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırma analizi ve semtlere göre internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Semtler	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		6.929	5	0,226
	Sayı (N)	%	Sayı (N)	%	Sayı (N)	%			
Buca	29	17,9	2	6,7	31	16,1			
Karşıyaka-Çiğli	12	7,4	2	6,7	14	7,3			
Menemen-Aliğa	27	16,7	2	6,7	29	15,1			
Tepecik	46	28,4	9	30	55	28,6			
Alsancak	15	9,3	5	16,7	20	10,4			
Bornova Kemalpaşa	33	20,4	10	33,3	43	22,4			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.2. Katılımcıların Çalıştıkları Hastaneye İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların çalıştıkları hastaneye göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun İBO puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,020 olarak hesaplandığından, katılımcıların çalıştıkları hastaneye göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. En yüksek sorunlu internet kullanımı % 30 (n=9) oranıyla Bornova Türkan Özilhan Devlet Hastanesi ve % 30 (n=9) oranıyla Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi çalışanları oluşturmaktadır (Tablo 25).

Çalışmaya katılanların çalıştıkları hastaneye göre internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, Aliğa Devlet Hastanesinde 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcıları % 7,4 (n=12) iken, 20 ve üstü puan alan sorunlu internet kullanıcısı bulunmamaktadır. Bornova Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcıları % 1,2 (n=2) iken,) 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı bulunmamaktadır. Kemal Paşa Devlet Hastanesi'nde Hastanesinde 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısı %3,7 (n=6) iken, %3,3'ü (n=1)) 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı bulunmuştur. Alsancak Devlet Hastanesi'nde %5,6'sı (n=9) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısı iken, %16,7'si (n=5)) 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı bulunmuştur. Alsancak Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi'nde %3,7'si (n=6) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısı iken, 20 puan ve üzeri sorunlu kullanıcı bulunmamıştır. Menemen Devlet Hastanesi'nde %9,3'ü (n=15) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısı iken % 6,7'si (n=2) 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı bulunmuştur. Karşıyaka Devlet Hastanesi'nde %1,9 (n=3) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısıyken % 6,7'si (n=2) 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı çıkmıştır. Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde %15,4'ü (n=25) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcıyken, %30'u (n=9) 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı olarak bulunmuştur. Bornova Türkan Özilhan Devlet Hastanesi'nde %15,4'ü (n=25) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcıyken, % 30'u (n=9) 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı olarak bulunmuştur. Suat Seren Göğüs Hastalıkları Hastanesi'nde %13'ü (n=21) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısı olup 20 puan ve üzeri sorunlu kullanım bulunmamıştır. Karşıyaka Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi'nde %1,9'u (n=3) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısı iken 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı bulunmamıştır. Buca Kadın Doğum Hastanesi'nde % 11,1'i (n=18) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısı iken 20 puan

ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı bulunmamıştır. Buca Seyfi Demirsoy Devlet Hastanesi'nde %6,8'i (n=11) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısıyken %6,7'si (n=2) 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı çıkmıştır. Çiğli Devlet Hastanesi'nde %3,7'si (n=6) 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcısı iken 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanıcısı bulunmamıştır (Tablo 25).

Tablo 25. Hastaneye göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve hastane adı ile internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Hastaneler	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		25.401	13	0,020
	Sayı (N)	%	Sayı (N)	%	Sayı (N)	%			
Aliğa devlet hastanesi	12	7,4	0	0	12	6,3			
Bornova Ağız Ve Diş Sağlığı Merkezi	2	1,2	0	0	2	1,0			
Kemal Paşa Devlet Hastanesi	6	3,7	1	3,3	7	3,6			
Alsancak Devlet Hastanesi	9	5,6	5	16,7	14	7,3			
Menemen Devlet	15	9,3	2	6,7	17	8,9			

Hastanesi									
Karşıyaka Devlet Hastanesi	3	1,9	2	6,7	5	2,9			
Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi	25	15,4	9	30	34	17,7			
Bornova Türkan Özlhan Devlet Hastanesi	25	15,4	9	30	34	17,7			
Suat Seren Göğüs Hastalıkları Hastanesi	21	13	0	0	21	10,9			
Karşıyaka Ağız Ve Diş Sağlığı Merkezi	3	1,9	0	0	3	1,6			
Buca Kadın Doğum Hastanesi	18	11,1	0	0	18	9,4			
Buca Seyfi Demirsoy Devlet Hastanesi	11	6,8	2	6,7	13	6,8			
Çiğli Devlet Hastanesi	6	3,7	0	0	6	3,1			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.3. Yaş İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun (İBÖ) Karşılaştırılması

İlk olarak yaş verilerinin dağılımını belirlemek için normallik testi yapılmıştır. Yaş verileri, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,887 bulunmuş ve verilerin dağılımı normal dağılıma uygundur. Yaş verilerine göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,921 olarak hesaplandığından, sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grup (İBÖ) ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Tablo 26). Yaşa göre normal internet kullanıcısı ile sorunlu internet kullanıcı arasında anlamlı fark görülmemektedir.

Katılımcıların yaş grupları ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, 0-19 puan arasındaki normal internet kullanıcılarının oranları en fazla 29-38 yaş aralığında olup % 45,7 (n=74), ikinci olarak 39-48 yaş aralığında %27,2 (n=44), 19-28 yaş aralığında % 19,7(n=32), 49 yaş ve üzerinde ise % 7,4 (n=12) bulunmuştur. 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanımı 29-38 yaş aralığında en fazla olup % 56,7 (n=17), ikinci sırada 39-48 yaş aralığında %16,7 (n=5) ve 19-28 yaş aralığında %16,7 (n=5), en son sırada yer alan 49 yaş ve üstü sorunlu internet kullanıcı oranı %10 (n=3) Tablo 26'da görüldüğü gibi bulunmuştur.

Tablo 26. Yaşa göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve yaş ve ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar				T	SD	P
Yaş Grupları	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		0,099 190 0,921
	n	%	n	%	n	%	
19-28 Yaş Arası	32	19,8	5	16,7	7	19,3	
29-38 Yaş Arası	74	45,7	17	56,7	91	47,4	
39-48 Yaş Arası	44	27,2	5	16,7	49	25,5	
49 Yaş Ve Üzeri	12	7,4	3	10	15	7,8	
Toplam	162	100	30	100	192	100	

2.4.4.4. Cinsiyet ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması

Cinsiyete göre iki grubun İBÖ puanları ile karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,012 olarak hesaplanmış ve cinsiyete göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. 0-19 puan arasındaki normal internet kullanım oranları kadınlarda %78,4 (n=127), erkeklerde %21,6 (n=35) olarak bulunmuştur. 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanımı kadınlarda % 56,7 (n=17), erkeklerde % 43,3 (n=13) olup kadınlarda sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır (Tablo 27).

Tablo 27. Cinsiyete göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması ve cinsiyet ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Cinsiyet	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		6,374	1	0,012
	n	%	n	%	n	%			
Kadın	127	78,4	17	56,7	144	75			
Erkek	35	21,6	13	43,3	48	25			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.5. Katılımcıların Medeni Durumları İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun (İBÖ) Karşılaştırılması

Katılımcıların medeni durumlarına göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun internet bağımlılığı ölçek puanları (İBÖ) karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,013 olarak hesaplanmıştır. Medeni duruma göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. 0-19 puan arasındaki normal internet kullanım oranları en yüksek evlilerde olup %76,5 (n=124), ikinci bekarlarda % 16,7 (n=27), dullarda ise % 6,8 (n=11) şeklinde bulunmuştur. 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanımı ise yine en yüksek evlilerde olup % 56,7 (n=17), ikinci bekarlarda %40 (n=12) ve üçüncü dullarda %3,3 (n=1) bulunmuştur (Tablo 28).

Tablo 28. Medeni Duruma sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve Medeni Durum ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) Çapraz Tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Medeni Durum	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		8,630	2	0,013
	n	%	n	%	n	%			
Evli	124	76,5	17	56,7	141	73,4			
Bekar	27	16,7	12	40	39	20,3			
Dul	11	6,8	1	3,3	12	6,3			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.6. Katılımcıların Eğitim Durumları İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan ve Olmayan İki Grubun(İBÖ) Karşılaştırılması

Katılımcıların eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grup (İBÖ) karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,796 olarak hesaplanmış ve eğitim durumuna göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Tablo 29).

Çalışmada yer alan kişilerin eğitim durumu ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alanlardan lise mezunu olan 10 kişi (%6,2), ön lisans mezunu olan 24 kişi (%14,8), lisans mezunu olan 79 kişi (%48,8), yüksek lisans mezunu olan 31 kişi (%19,1), uzman olan 14 kişi (%8,6), doktora ve üstü olan 4 kişi (%2,5) olarak bulunmuştur ve en yüksek katılım oranı lisans mezunlarındadır. İnternet bağımlılığı ölçek puanından 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanım oranları lise mezunu 2 kişi (%6,7), ön lisans mezunu 2 kişi (%6,7), lisans mezunu 17 kişi (%56,7), yüksek lisans mezunu 6 kişi (%20), uzman olan 3 kişi (%10) olarak bulunmuştur. En fazla katılım lisans mezunu olan sağlıkçılarda çıkmış olup 17 kişi (%56,7) sorunlu internet kullanıcısıdır, ikinci sırada yüksek lisans mezunu olan 6 kişi (%20) sorunlu internet kullanıcısı olarak bulunmuştur (Tablo 29).

Tablo 29. Eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve eğitim durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki- Kare	SD	P	
Eğitim Durumu	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		2,370	5	0,796
	n	%	n	%	n	%			
Lise	10	6,2	2	6,7	12	6,			
Ön Lisans	24	14,8	2	6,7	26	13,5			
Lisans	79	48,8	17	56,7	96	50			
Yüksek Lisans	31	19,1	6	20	37	19,3			
Uzman	14	8,6	3	10	17	8,9			
Doktor a ve Üstü	4	2,5	0	0	4	2,1			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.7. Katılımcıların Meslekleri İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların mesleklerine göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grup karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,296 olarak hesaplanmış ve mesleklerine göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. (Tablo 30).

Çalışmada yer alan kişilerin meslekleri ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arasına puan alanların oranları hemşirelerde 79 kişi (%48,8), doktorlarda 29 kişi (%17,9), eczacılarda 19 kişi (%11,7), sağlık memurlarında 17 kişi (%10,5), ebelerde 10 kişi (%6,2), diğer gruplarda 7 kişi (%4,3), diş hekimlerinde 1 kişi (%0,6) olarak bulunmuştur. İnternet bağımlılığı ölçek puanından 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının mesleklere göre dağılımı; hemşire 11 kişi (%36,7), sağlık memuru 8 kişi (% 26,7), doktor 5 kişi (%16,7), ebe 3 kişi (%10), eczacı 2 kişi (%6,7), diğer 1 kişi (%3,3) olup sorunlu internet kullanımının en fazla olduğu grup hemşirelerdir (Tablo 30).

Tablo 30. Mesleklerine göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması ve meslekler ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Meslekler	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		7,282	6	0,296
	n	%	n	%	n	%			
Doktor	29	17,9	5	16,7	34	17,7			
Ebe	10	6,2	3	10	13	6,8			
Hemşire	79	48,8	11	36,7	90	46,9			
Sağlık Memuru	17	10,5	8	26,7	25	13			
Eczacı	19	11,7	2	6,7	2	10,9			
Diş Hekimi	1	0,6	0	0	1	0,6			
Diğer	7	4,3	1	3,3	8	4,2			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.8. Katılımcıların Çalıştıkları Bölümler İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların çalıştıkları bölüme göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grup karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,003 olarak hesaplanmış ve çalışılan bölüme göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık vardır ve 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı en fazla % 30 (n=9) ile acil servis, ikinci %20 (n=6) ile diğer birimler, üçüncü sırada ise cerrahi servisi % 13,3 (n=4) ve ameliyathane % 13,3 (n=4) bulunmuştur (Tablo 31).

Çalışmada yer alan kişilerin çalıştığı birimler ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcılarının oranları diğer birimlerden 44 kişi (% 27,2), yoğun bakımdan 29 kişi (%17,9), göğüs hastalıkları biriminden 16 kişi (%9,9), laboratuardan 12 kişi (%7,4), dahili birimlerden 12 kişi (%7,4), ameliyathaneden 11 kişi (%6,8), acil servisten 9 kişi (%5,6), cerrahiden 9 kişi (%5,6), idari birimlerden 9 kişi (%5,6), dış polikliniklerinden 8 kişi (%4,9), eczaneden 2 kişi (%1,2), enfeksiyon hastalıkları biriminden 1 kişi (%0,6) olarak bulunmuştur. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıların birimlere göre oranları ise; diğer birimlerden 6 kişi (% 20), yoğun bakımdan 2 kişi (%6,7), göğüs hastalıkları biriminden 0 kişi (%0), laboratuardan 1 kişi (%3,3), dahili birimlerden 2 kişi (%6,7), ameliyathaneden 4 kişi (%13,3), acil servisten 9 kişi (%30), cerrahiden 4 kişi (%13,3), idari birimlerden 1 kişi (%3,3), dış polikliniklerinden 0 kişi (%0), eczaneden 1 kişi (%3,3), enfeksiyon hastalıkları biriminden 0 kişi (%0) olarak bulunmuştur. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı en fazla % 30 (n=9) ile acil servis, ikinci %20 (n=6) ile diğer birimler, üçüncü sırada ise cerrahi servisi % 13,3 (n=4) ve ameliyathane % 13,3 (n=4) bulunmuştur (Tablo 31).

Tablo 31. Çalışılan Bölüme göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve çalışılan bölüm ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Çalışılan Bölüm	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		Toplam		28.482	11	0,003
	n	%	n	%	n	%			
Acil Servis	9	5,6	9	30	18	9,4			
Enfeksiyon Hastalıkları Birimi	1	0,6	0	0	1	0,6			
Eczane	2	1,2	1	3,3	3	1,6			
Dahili Birimler	12	7,4	2	6,7	14	7,3			
İdari Birimler	9	5,6	1	3,3	10	5,2			
Cerrahi Servisi	9	5,6	4	13,3	13	6,8			
Ameliyathane	11	6,8	4	13,3	15	7,8			
Laboratuvar	12	7,4	1	13,3	13	6,8			
Diş Polikliniği	8	4,9	0	0	8	4,2			
Diğer Birimler	44	27,2	6	20	50	26			
Yoğun Bakım	29	17,9	2	6,7	31	16,1			

Göğüs Hastalıkları Servisi	16	9,9	0	0	16	8,3			
Toplam	16 2	100	30	100	192	100			

2.4.4.9. Katılımcıların Gelir Durumları İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların gelir durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,103 olarak hesaplanmış ve gelir durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Gelir durumunun, İBÖ puanlarına etkisi yoktur denilebilmektedir (Tablo 32).

Çalışmada yer alan kişilerin gelir durumu ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, İBÖ'den 0-19 arası puan alan sağlıklı internet kullanıcılarından 110 kişinin (%67,9) geliri giderine eşit, 27 kişinin (%16,7) geliri giderinden az, 25 kişinin (%15,4) geliri giderinden fazladır. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarından 16 kişinin (%53,3) geliri giderine eşit, 10 kişinin (%33,3) geliri giderinden az, 4 kişinin (%13,3) geliri giderinden fazladır. Her iki grup içinde en fazla katılımcı geliri gidere eşit olanlardır (Tablo 32).

Tablo 32. Gelir durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve gelir durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki- Kare	SD	P	
Gelir Durumu	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		4,541	2	0,103
	n	%	n	%	n	%			
Gelir Giderde n Az	27	16,7	10	33,3	37	19,3			
Gelir Gidere Eşit	110	67,9	16	53,3	126	65,6			
Gelir Giderde n Fazla	2	15,4	4	13,3	29	15,1			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.10. Katılımcıların Aylık Gelir Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Çalışmada yer alan kişilerin aylık gelir durumu ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, İbö'den 0-19 arası puan alan sağlıklı internet kullanıcılarından 116 kişinin (%71,6) aylık geliri 1800-2800 tl arasında, 30 kişinin (%18,5) aylık geliri 3800 ve üzeri iken, 16 kişinin (%9,9) aylık geliri 2801-3800 tl arasında bulunmuştur. 20 ve üzeri puan

alan sorunlu internet kullanıcılarından 21 kişinin (%70) aylık geliri 1800-2800 t1 arasında, 5 kişinin (%16,7) aylık geliri 3800 ve üzeri iken, 4 kişinin (%13,3) aylık geliri 2801-3800 t1 arasında bulunmuştur (Tablo 33).

Tablo 33. Aylık gelir durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					
Aylık Gelir Durumu	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
1800- 2800t1 arası	116	71,6	21	70	137	7,4
2801-3800 arası	16	9,9	4	13,3	20	10,4
3801 ve üstü	30	18,5	5	16,7	35	18,2
Toplam	162	100	30	100	192	100

2.4.4.11. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,048 olarak hesaplanmış ve katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ve sorunlu internet kullanıcılarının annelerinin eğitim durumu %46,7'si ilk veya ortaokul mezunu, %36,7'si okur yazar, %10'u okuma yazma bilmez, %6,7'si lise mezunudur. İlk veya ortaokul mezunu olan annelerin çocuklarında sorunlu internet kullanımını daha fazla bulunmuştur (Tablo 34).

Çalışmada yer alan kişilerin annelerinin eğitim durumu ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, İnternet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arasında puan alan normal internet kullanıcılarının annelerinin eğitim durumları; en fazla ilk veya ortaokul mezunu olan 90 kişi (%55,6), ikinci okur yazar olan 24 kişi (%14,8), üçüncü sırada ise lise mezunu 20 kişi (%12,3), okuma yazma bilmeyen 18 kişi(%11,1) ve üniversite mezunu 10 kişi (%6,2) olarak bulunmuştur. İnternet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin annelerinin eğitim durumları ise en fazla ilk veya ortaokul mezunu olan 14 kişi (%46,7), ikinci okur yazar olan 11 kişi (%36,7), üçüncü sırada ise okuma yazma bilmeyen 3 kişi(%10), lise mezunu 2 kişi (%6,7), ve üniversite mezunu 0 kişi (%0) olarak bulunmuştur. (Tablo 34).

Tablo 34. Katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların annelerinin eğitim durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki- Kare	SD	P	
Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumu	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		9.593	4	0,048
	n	%	n	%	n	%			
Okuma Yazma Bilmez	18	11,1	3	10	21	10,9			
Okur Yazar	24	14,8	11	36,7	35	18,2			
İlk veya Ortaokul Mezunu	90	55,6	14	46,7	104	54,2			
Lise Mezunu	20	12,3	2	6,7	22	11,5			
Üniversite Mezunu	10	6,2	0	0	10	5,2			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.12. Katılımcıların Babalarının Eğitim Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların babalarının eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,105 olarak hesaplanmış ve babanın eğitim durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ve babanın eğitim durumunun İBÖ puanlarına etkisi bulunmamıştır (Tablo 35). Çalışmada yer alan kişilerin babalarının eğitim durumu ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, İBÖ'den 0-19 arasında puan alan normal internet kullanıcılarının babalarının eğitim durumları; ilk olarak ilk veya ortaokul mezunu olan 81 kişi (%50), lise mezunu olan 37 kişi (%22,8), üniversite mezunu olan 28 kişi (%17,3), okur yazar olan 14 kişi (%8,6), okuma yazma bilmeyen 2 kişi (%1,2) olarak bulunmuştur. İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının babalarının eğitim durumları; ilk olarak ilk veya ortaokul mezunu olan 12 kişi (%40), lise mezunu olan 8 kişi (%26,7), okur yazar olan 5 kişi (%16,7), üniversite mezunu olan 4 kişi (%13,3), okuma yazma bilmeyen 1 kişi (%3,3) olarak bulunmuştur. (Tablo 35).

Tablo 35. Katılımcıların babalarının eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların babalarının eğitim durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Katılımcıları n Babalarının Eğitim Durumu	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		Toplam		9.095	5	0,105
	n	%	n	%	n	%			
Okuma Yazma Bilmez	2	1,2	1	3,3	3	1,6			
Okur Yazar	14	8,6	5	16,7	19	9,9			
İlk veya Ortaokul Mezunu	81	50	12	40	93	48,4			
Lise Mezunu	37	22,8	8	26,7	45	23,4			
Üniversite Mezunu	28	17,3	4	13,3	32	16,7			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.13. Katılımcıların Çocukluğunu Geçirdiği Yer İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların çocukluğunun geçtiği yere göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,420 olarak hesaplanmış ve çocukluğun geçtiği yere göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Çocukluğun geçtiği yerin İBÖ puanlarına etkisi bulunmamıştır (Tablo 36).

Çalışmada yer alan kişilerin çocukluğunu geçirdiği yer ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, İBÖ'den 0-19 arasında puan alan normal internet kullanıcılarından çocukluğunu şehirde geçirenler 93 kişi (%57,4), kasabada geçirenler 32 kişi (%19,8), köyde geçirenler 29 kişi (%17,9), çocukluğunu diğer yerlerde geçirenler ise 8 kişi (%4,9) olarak bulunmuştur. İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarından çocukluğunu şehirde geçirenler 15 kişi (%50), kasabada geçirenler 4 kişi (%13,3), köyde geçirenler 9 kişi (%30), çocukluğunu diğer yerlerde geçirenler ise 2 kişi (%6,7) olarak bulunmuştur (Tablo 36).

Tablo 36. Çocukluğun geçtiği yere göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların çocukluğunun geçtiği yer ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Katılımcılar ın Çocukluğun un geçtiği yer	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		Toplam		2,821	3	0,420
	n	%	n	%	n	%			
Köy	29	17,9	9	30	38	19,8			
Kasaba	32	19,8	4	13,3	36	18,8			
Şehir	93	57,4	15	50	18	56,3			
Diğer	8	4,9	2	6,7	10	5,2			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.14. Katılımcıların Meslekteki Çalıştıkları Süreler İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların meslekteki çalıştıkları süreler göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,355 olarak hesaplanmış ve meslek sürelerine göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Meslek sürelerinin İBÖ puanlarına etkisi bulunmamıştır (Tablo 37).

Çalışmada yer alan kişilerin meslekteki çalıştığı süre ile internet bağımlılık ölçeği puanları değerlendirildiğinde, İBÖ'den 0-19 arasında puan alan normal internet

kullanıcılarının meslek süreleri; meslekte çalıştığı süre 11yıl ve üzeri olan 102 kişi (%63), meslekte çalıştığı süre 5-10 yıl arası olan 30 kişi (%18,5), 1-5 yıl arası olan 28 kişi (%17,3), meslekte çalıştığı süre 1 yıldan az olan 2 kişi (%1,2) olarak bulunmuştur. İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının meslekte çalıştığı süreler; 11yıl ve üzeri olan 16 kişi (%53,3), meslekte çalıştığı süre 5-10 yıl arası olan 9 kişi (%30), 1-5 yıl arası olan 4 kişi (%13,3), meslekte çalıştığı süre 1 yıldan az olan 1 kişi (%3,3) olarak bulunmuştur (Tablo 37).

Tablo 37. Katılımcıların meslek sürelerine göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların meslek süreleri ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Katılımcıların Meslek süreleri	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		2,072	2	0,355
	n	%	n	%	n	%			
1 Yıldan Az	2	1,2	1	3,3	3	1,6			
1-5 Yıl Arası	28	17,3	4	13,3	32	16,7			
5-10 Yıl	30	18,5	9	30	39	20,3			
11 Yıl Ve Üzeri	102	63	16	53,3	118	61,5			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.15. Katılımcıların İnternet Kullanım Zamanları İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Tablo 38. İnternet Kullanımları İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

		Ki-Kare	SD	P
Sabah uyanır uyanmaz	Pearson	7.200	1	0,007
Sabah	Ki-Kare Testi	9.226	1	0,002
Öğleden sonra		2.844	1	0,092
Akşam		5.323	1	0,021
Gece		16.757	1	0,001

İnternet kullanımlarına bakılarak sabah uyanır uyanmaz internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,007 olarak hesaplanmıştır ve sabah uyanır uyanmaz internete girme durumlarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır (Tablo 38). Sabah uyanır uyanmaz internete girenlerin %23,3'ü (n=7) İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken, girmeyenlerin %76,7'si (n=23)İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıdır ve sabah uyanır uyanmaz internete girmeyenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.(Tablo 39).

İnternet kullanımlarına bakılarak sabah internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,002 olarak hesaplanmıştır ve sabah internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık vardır (Tablo 38). Sabah saatlerinde internete girenlerin %63,3'ü (n=19)İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken girmeyenlerin %36,7'si (n=11)İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıdır ve sabah saatlerinde internete girenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.(Tablo 39).

İnternet kullanımlarına bakılarak öğleden sonra internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,092 olarak hesaplanmıştır ve öğleden sonra internete girme durumlarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır (Tablo 38). Öğleden sonra internete girenlerin %80'i (n=24)İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken girmeyenlerin %20'si (n=6)İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet

kullanıcısıdır ve anlamlı bir farklılık bulunmasa da öğleden sonra internete girenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır. (Tablo 39).

İnternet kullanımlarına bakılarak akşam internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,021 olarak hesaplanmıştır ve akşam internete girme durumlarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır (Tablo 38). Akşam internete girenlerin %100'ü (n=30)İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken girmeyenlerde sorunlu internet kullanımı bulunmamıştır ve akşam internete girenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır. (Tablo 39).

İnternet kullanımlarına bakılarak gece internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,001 olarak hesaplanmıştır. Gece internete girme durumlarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır (Tablo 38). Gece internete girenlerin %76,7'si (n=23) İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken girmeyenlerin %23,3'ü (n=7) sorunlu internet kullanıcısıdır. Gece internete girenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır. (Tablo 39)

Tablo 39. Günün Belirli Zamanlarında İnternete Girme Durumuna Göre Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar						
İnternete Sabah Uyanır Uyanmaz Girer Misiniz?						
	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	12	7,4	7	23,3	19	9,9
Hayır	150	92,6	23	76,7	173	90,1
Toplam	162	100	30	100	192	100

Sabah Saatlerinde İnternete Girer Misiniz?						
	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	55	34	19	63,3	74	38,5
Hayır	107	66	11	36,7	118	61,5
Toplam	162	100	30	100	192	100

Öğleden Sonra İnternete Girer Misiniz?						
	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	104	64,2	24	80	128	66,7
Hayır	58	35,8	6	20	64	33,3
Toplam	162	100	30	100	192	100

Akşam Saatlerinde İnternete Girer Misiniz?						
	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	137	84,6	30	100	167	87

Hayır	25	15,4	0	0	25	13
Toplam	162	100	30	100	192	100
Gece İnternete Girer Misiniz?						
	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	59	36,4	23	76,7	82	42,7
Hayır	103	63,6	7	23,3	110	57,3
Toplam	162	100	30	100	192	100

2.4.4.16. İnternete Bağlanma Yerleri İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Katılımcıların internete bağlanma yerlerine bakılarak internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,075 olarak hesaplanmıştır ve internete bağlanma yerlerine bakılarak internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Kişilerin İnternete bağlanma yerlerine bakılarak internete girme durumlarına İBÖ puanlarına etkilememektedir denilebilmektedir (Tablo 40).

Katılımcıların internete daha çok nerelerden girdiklerine göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grup karşılaştırıldığında, 0-19 arası puan alan sağlıklı internet kullanıcılarının %49,4'ü (n=80) evden, %1,2'si (n=2) internet kafelerden, %17,9'u (n=29) iş yerlerinden, %31,5'i (n=51) cep telefonu, tablet yada dizüstü bilgisayarından her yerde internete bağlanmaktadır. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının ise

%63,3'ü (n=19) evden, %36,7'si (n=11 i) cep telefonu, tablet yada dizüstü bilgisayarından her yerde internete bağlanırken, sorunlu grupta kafe ve iş yerinden internete bağlanan çıkmamıştır (Tablo 40).

Tablo 40. Katılımcıların internete bağlanma yerlerine göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların internete bağlanma yerleri ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki- Kare	SD	P	
İnternete Daha çok Nereden Bağlanırsınız?	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		6.907	3	0,07
	n	%	n	%	n	%			
Ev	80	49,4	19	63,3	99	51,6			
Kafe	2	1,2	0	0	2	1			
İş Yeri	29	17,9	0	0	29	15,1			
cep telefonu, tablet yada dizüstü bilgisayarımdan her yerde	51	31,5	11	36,7	62	32,3			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.17. İnternetin Katılımcıların Yaşantısının Ayrılmaz Bir Parçası Olma Durumuna Göre Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun(İBÖ) Karşılaştırılması

İnternet yaşantısının bir parçası olması durumuna göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,001 olarak hesaplanmıştır ve İnternet yaşantısının bir parçası olmasına göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır. İnterneti yaşantısının ayrılmaz bir parçası olarak görenlerde 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanım oranı %80 (n=24) iken, interneti yaşantısının ayrılmaz bir parçası olarak görmeyenlerin sorunlu internet kullanımı %20'dir (n=6). İnterneti yaşantısının ayrılmaz bir parçası olarak görenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek bulunmuştur (Tablo 41).

Tablo 41. Katılımcıların interneti yaşantılarının ayrılmaz bir parçası olarak görme durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların interneti yaşantılarının ayrılmaz bir parçası olarak görme durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
İnternet Yaşantınızın Ayrılmaz Bir Parçası Mı?	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		12.361	1	0,001
	n	%	n	%	n	%			
Evet	73	45,1	24	80	97	50,5			
Hayır	89	54,9	6	20	95	49,5			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.18. Katılımcıların Online Oyun Sitelerine Üyelik Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun(İBÖ) Karşılaştırılması

Katılımcıların online oyun sitelerine üye olup olmama durumuna göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,203 olarak hesaplanmıştır ve online oyun sitelerine üye olup olmamalarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kişilerin online oyun sitelerine üye olup olmamalarının ya da daha önce üyelikleri olup şu an üyeliklerinin bulunmamasının İBÖ puanlarına etkisi yoktur denilebilmektedir (Tablo 42).

Katılımcıların online oyun sitelerine üye olup olmama durumuna göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup değerlendirildiğinde, 0-19 puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 8,6'sı (n=14) daha önce online oyun sitelerini kullanıp şuan aktif hesabı olmayanlar, % 4,9'u (n=8) online oyun sitelerine üyesi olanlar ve % 86,4'ü (n=140) online oyun sitelerine üyesi olmayanlar olarak bulunmuştur. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin % 10'u (n=3) daha önce online oyun sitelerini kullanıp şuan aktif hesabı olmayanlar, % 13,3'ü (n=4) online oyun sitelerine üyesi olanlar ve % 76,7'si (n=23) online oyun sitelerine üyesi olmayanlar olarak bulunmuştur (Tablo 42).

Tablo 42. Katılımcıların online oyun sitelerine aboneliği olma durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların online oyun sitelerine aboneliği olma durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Online Oyun Sitelerine Aboneliğiniz Var Mı*	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		3.191	2	0,203
	n	%	n	%	n	%			
Daha önce kullandım ancak şuan aktif hesabım yok	14	8,6	3	10	17	8,9			
Evet	8	4,9	4	13,3	12	6,3			
Hayır	140	86,4	23	76,7	163	84,9			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.19. Katılımcıların İnternette Takip Edilen Forum Olup Olmama Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanım Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırması

İnternette takip edilen forumların olup olmamasına göre iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,209 olarak hesaplanmıştır. İnternette takip edilen forumların olup olmamasına göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kişilerin internette takip edilen forumların olup olmamasına İBÖ puanlarına etkisi yoktur denilebilmektedir (Tablo 43).

Katılımcıların takip ettikleri forum olup olmama durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grup değerlendirildiğinde, 0-19 puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 15,4'ü (n=25) daha önce takip ettiği forumlar olup şuan aktif hesabı olmayanlar, % 15,4'ü (n=25) takip ettiği forumlar olanlar ve % 69,1'i (n=112) takip ettiği forumlar olmayanlar olarak bulunmuştur. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin % 15,4'ü (n=25) daha önce takip ettiği forumlar olup şuan aktif hesabı olmayanlar, % 15,4'ü (n=25) takip ettiği forumlar olanlar ve % 69,1'i (n=112) takip ettiği forumlar olmayanlar olarak bulunmuştur (Tablo 43).

Tablo 43. Katılımcıların takip ettikleri forum olup olmama durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların takip ettikleri forum olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar							Ki-Kare	SD	P
Takip Ettiğiniz Forum Var Mı?	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		Toplam		3.134	2	0,209
	n	%	n	%	n	%			
Daha önce kullandım ancak şuan aktif hesabım yok	25	15,4	8	26,7	33	17,2			
Evet	25	15,4	6	20	31	16,1			
Hayır	112	69,1	16	53,3	128	66,7			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.20. Katılımcıların İnternette Blog Sahibi Olup Olmama Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanımı Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırması

Katılımcıların internette blog sahibi olup olmamasına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,349 olarak hesaplanmıştır ve internette blog sahibi olması veya olmaması durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kişilerin internette blogların olup olmaması durumunun İBÖ puanlarına etkisi görülmemekte denilebilmektedir (Tablo 44).

Katılımcıların blok sahibi olup olmama durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grup değerlendirildiğinde, 0-19 arasında puan alan sağlıklı

internet kullanımı olan kişilerin % 1,9'u (n=3) daha önce blog sahibi olup şuan aktif hesabı olmayanlar, % 0,6'sı (n=1) blog sahibi olanlar ve % 97,5'i (n=158) blog sahibi olmayanlar olarak bulunmuştur. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin % 3,3'ü (n=1) daha önce blog sahibi olup şuan aktif hesabı olmayanlar, 3,3'ü (n=1) blog sahibi olanlar ve % 93,3'ü (n=28) blog sahibi olmayanlar olarak bulunmuştur (Tablo 44).

Tablo 44. Katılımcıların blok sahibi olup olmama durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların takip blok sahibi olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Blok Sahibi Olup Olmama Durumu	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		2,105	2	0,349
	n	%	n	%	n	%			
Daha önce kullandım ancak şuan aktif hesabım yok	3	1,9	1	3,3	4	2,1			
Evet	1	0,6	1	3,3	2	1			
Hayır	158	97,5	28	93,3	186	9,9			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.21. Katılımcıların Evlerinde İnternet Aboneliği Olup Olmama Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanımı Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırması

Katılımcıların evde internet aboneliği olup olmama durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,318 olarak hesaplanmıştır. Evde internet aboneliği olması veya olmaması durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kişilerin evde internet aboneliği olup olmaması İBÖ puanlarına etkisi görülmemekte denilebilmektedir. 0-19 arasında puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 11,1'inin (n=18) evinde internet aboneliği yokken % 88,9'unun (n=144) evinde internet aboneliği var olarak bulunmuştur. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin kişilerin % 3,3'ünün (n=1) evinde internet aboneliği yokken % 96,7'sinin (n=29) evinde internet aboneliği var olarak bulunmuştur (Tablo 45).

Tablo 45. Katılımcıların evlerinde internet aboneliği olup olmama durumuna göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların evlerinde internet aboneliği olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar							Ki-Kare	SD	P
Katılımcıların evlerinde internet aboneliği olup olmama durumu	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		Toplam		1,717	1	0,318
	n	%	n	%	n	%			
Yok	18	11,1	1	3,3	19	9,9			
Var	144	88,9	29	96,7	173	90,1			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.22. Katılımcıların Evindeki İnternetin Kotasına Göre Sorunlu İnternet Kullanımı Durumu Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırması

Katılımcıların evlerindeki internetin kotasına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,217 olarak hesaplanmıştır. Evdeki internetin kotasına göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kişilerin evlerindeki internetinin kotasının İBÖ puanlarına etkisi yoktur denilebilmektedir (Tablo 46).

Katılımcıların evlerindeki internetin kotasına göre ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grup değerlendirildiğinde, 0-19 arasında puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 6,9'unun (n=10) internet kotası 1-3 gigabyte arasında, % 93,1'nin (n=135) internet kotası ise 4 gigabyte ve üzeri bulunmuştur. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerden internet kotası 1-3 gigabyte arasında olan kimse çıkmamıştır, % 100'nün (n=29) internet kotası 4 gigabyte ve üzeri bulunmuştur. Sorunlu internet kullanımı olanların hepsi 4 gigabyte ve üzeri internet kotasına sahiptir denilebilmektedir (Tablo 46).

Tablo 46. Katılımcıların evlerindeki internetin kotasına göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların evlerindeki internetin kotası ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) çapraz tablosu

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar							Ki-Kare	SD	P
Katılımcıların Evlerindeki İnternetin Kotası	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		Toplam		2,122	1	0,217
	n	%	n	%	n	%			
1-3 arası gigabyte	10	6,9	0	0	10	5,7			
4 gigabyte ve üzeri	135	93,1	29	100	164	94,3			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.23. Katılımcıların Cep Telefonundan İnternete Bağlanma Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırması

Katılımcıların cep telefonundan internete bağlanma durumuna göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,485 olarak hesaplanmıştır. Cep telefonundan internete bağlanma durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kişilerin cep telefonundan internete bağlanma durumu ile iki grup karşılaştırmalarının İBÖ puanlarına etkisi yoktur denilebilmektedir (Tablo 47).

Katılımcıların cep telefonundan internete bağlanma durumuna göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, 0-19 arasında puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 51,2'si (n=83) cep telefonundan internete bağlanırken, %48,8'zi (n=79) cep telefonundan internete bağlanmamaktadır. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin % 60'ı (n=18) cep telefonundan internete bağlanırken, %40'ı (n=12) cep telefonundan internete bağlanmamaktadır. (Tablo 47).

Tablo 47. Katılımcıların cep telefonundan internete bağlanma durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların cep telefonundan internete bağlanma durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P	
Cep Telefonunda n İnternete Bağlanma Durumu	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		0,487	1	0,485
	n	%	n	%	n	%			
Evet	86	53,1	18	60	104	54,2			
Hayır	76	46,9	12	40	88	45,8			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.24. Katılımcıların Cep Telefonundan İnternete Paketi Kullanıp Kullanmama Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırması

Katılımcıların cep telefonundan internet paket kullanıp kullanılmamasına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,646 olarak hesaplanmıştır. Cep telefonundan internet paketi kullanma durumuna göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kişilerin cep telefonundan internete paketi kullanıp kullanmama durumu ile

iki grup karşılaştırmalarının İBÖ puanlarına etkisi bulunmamakta denilebilmektedir (Tablo 48).

Katılımcıların cep telefonundan internet paketi kullanıp kullanmama durumuna göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, 0-19 arasında puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 48,8'i (n=79) cep telefonundan internet paketi kullanırken, %51,2'si (n=83) cep telefonundan internet paketi kullanmamaktadır. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin % 53,3'ü (n=16) cep telefonundan internet paketi kullanırken, %46,7'si (n=14) cep telefonundan internet paketi kullanmamaktadır. (Tablo 48).

Tablo 48. Katılımcıların cep telefonundan internet paketi kullanıp kullanmama durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların cep telefonundan internet paketi kullanıp kullanmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					Ki-Kare	SD	P		
Cep Telefonunda n İnternet Paketi Kullanıp Kullanmam a Durumu	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		0,211	1	0,646	
	n	%	n	%	n	%				
	Evet	79	48,8	16	53,3	95				49,5
	Hayır	83	51,2	14	46,7	97				50,5
	Toplam	162	100	30	100	192				100

2.4.4.25. Katılımcıların Cep Telefonunun İnternet Kotasının Miktarı İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırması

Katılımcıların cep telefonunun internet kotasının miktarına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,895 olarak hesaplanmıştır ve cep telefonunun internet kotası miktarı göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kişilerin cep telefonunda internet kotasını miktarı ile iki grup karşılaştırmalarının İBÖ puanlarına etkisi yoktur denilebilmektedir (Tablo 49).

Katılımcıların cep telefonunun internet paketi kotasının miktarına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, 0-19 arasında puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 40,5'i (n=32) cep telefonundan ayda 1 gigabyte internet paketi, %29,1'i (n=23) cep telefonundan ayda 2 gigabyte internet paketi, %12,7'si (n=10) cep telefonundan ayda sınırsız gigabyte internet paketi, %17,7'si (n=14) cep telefonundan ayda diğer gigabyte internet paketi kullandığı bulunmuştur. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin % 31,3'ü (n=5) cep telefonundan ayda 1 gigabyte internet paketi, %37,5'i (n=6) cep telefonundan ayda 2 gigabyte internet paketi, %12,5'i (n=2) cep telefonundan ayda sınırsız gigabyte internet paketi, %18,8'i (n=3) cep telefonundan ayda diğer gigabyte internet paketi kullandığı bulunmuştur (Tablo 49).

Tablo 49. Katılımcıların cep telefonunun internet paketi kotasının miktarına göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların cep telefonunun internet paketi kotasının miktarı ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar							Ki-Kare	SD	P
Cep Telefonundan İnternet Paketi Kotasının Miktarı	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		0,607	3	0,895
	n	%	n	%	n	%			
1 Gigabyte/ay	32	40,5	5	31,3	37	38,9			
2 Gigabyte/ay	23	29,1	6	37,5	29	30,5			
Sınırsız/ay	10	12,7	2	12,5	12	12,6			
Diğer/ay	14	17,7	3	18,8	17	17,9			
Toplam	19	100	16	100	95	100			

2.4.4.26. Katılımcıların İş Yerinde Bilgisayar Sahibi Olup Olmama Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırması

Katılımcıların iş yerinde bilgisayar sahibi olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,099 olarak hesaplanmıştır ve iş yerinde bilgisayar sahipliği durumlarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık yoktur denilebilmektedir (Tablo 50).

Katılımcıların iş yerinde bilgisayar sahibi olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, 0-19 arasında puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 40,7'si (n=66) iş yerinde bilgisayar sahibiyken, %59,3'ü (n=96) iş yerinde bilgisayar sahibi olmadığını belirtmiştir. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin % 40'ı (n=12) iş yerinde bilgisayar sahibiyken, %60'ı (n=18) iş yerinde bilgisayar sahibi olmadığını belirtmiştir. (Tablo 50).

Tablo 50. Katılımcıların iş yerinde bilgisayar sahibi olup olmama durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların iş yerinde bilgisayar sahipliği olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar							Ki-Kare	SD	P
İş Yerinde Bilgisayar Sahipliği Olup Olmama Durumu	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		Toplam		0,006	1	0,099
	n	%	n	%	n	%			
Evet	66	40,7	12	40	78	40,6			
Hayır	96	59,3	18	60	114	59,4			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.27. İş yerindeki bilgisayarın internet bağlantısının olup olmaması durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırması

İş yerindeki bilgisayarın internet bağlantısının olup olmaması durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,033 olarak hesaplanmıştır. İş yerindeki bilgisayarın internetinin olması ile iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. İş yerindeki internet bağlantısı olan kişilerin %70'i (n=21) sorunlu internet kullanıcısıyken, iş yerindeki internet bağlantısı olmayanların %30'u (n= 9) sorunlu internet kullanıcısı olarak bulunmuştur ve iş yerindeki internet bağlantısı olanlarda sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır (Tablo 51).

İş yerindeki bilgisayarın internet bağlantısının olup olmaması durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, 0-19 arasında puan alan sağlıklı internet kullanımı olan kişilerin % 85,8'inin (n=139) iş yerindeki bilgisayarlarında internet bağlantısı varken, %14,2'sinin (n=23) iş yerindeki bilgisayarlarında internet bağlantısının olmadığını belirtmiştir. 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı olan kişilerin % 70'inin (n=21) iş yerindeki bilgisayarlarında internet bağlantısı varken, %30'unun (n=9) iş yerindeki bilgisayarlarında internet bağlantısının olmadığını belirtmiştir. (Tablo 51).

Tablo 51. Katılımcıların iş yerindeki bilgisayarlarının internet bağlantısının olup olmama durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) karşılaştırılması ve katılımcıların iş yerindeki bilgisayarlarının internet bağlantısının olup olmama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar							Ki-Kare	SD	P
İş Yerindeki Bilgisayarda İnternet Bağlantısı Olup Olmama Durumu	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		4,551	1	0,033
	n	%	n	%	n	%			
Evet	139	85,8	21	70	160	83,3			
Hayır	23	14,2	9	30	32	16,7			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.28. Katılımcıların internette fazla zaman geçirdikleri için uyarı alıp almama durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması

Katılımcıların internette fazla zaman geçirdikleri için uyarı alıp almama durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,001 olarak hesaplanmış ve internette fazla zaman geçirdiği için bir yakını tarafından uyarı alma durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır. Bir yakını tarafından internette fazla zaman geçirdiği için uyarılanların % 56,7'si (n=17) sorunlu internet kullanıcısı iken, uyarılmayanların % 43,3'ü (n=13) sorunlu internet kullanıcısı olup

internette fazla zaman geçirdiği için birisi tarafından uyarılanlarda sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır (Tablo 52).

Tablo 52. Katılımcıların internette fazla zaman geçirdikleri için uyarı alıp almama durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması ve katılımcıların internette fazla zaman geçirdikleri için uyarı alıp almama durumu ile sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubun(İBÖ) çapraz tablosu

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar							Ki-Kare	SD	P
Katılımcıların İnternette Fazla Zaman Geçirdikleri İçin Bir Yakını Tarafından Uyarı Alıp Almama Durumu	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		Toplam		33,554	1	0,001
	n	%	n	%	n	%			
Evet	19	11,7	17	56,7	36	18,8			
Hayır	143	88,3	13	43,3	156	8,3			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

2.4.4.29. Katılımcıların Yaşları İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

İlk olarak yaş verilerinin dağılımı belirlemek için normallik analizi yapıldı ve $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,053 hesaplanmıştır ve yaş verilerinin dağılımı normal dağılıma uymaktadır. Daha sonra bağımsız t-testi uygulanmıştır (Tablo 53).

Yaşa göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,887 olarak hesaplanmıştır ve yaşa göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ve kişilerin yaşlarının internet bağımlılığı ölçek puanlarına etkisi bulunmamıştır (Tablo 53).

Tablo 53. Yaş ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması

Yaş verilerinin ortalaması		35,87±7,87
Yaş ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması		
	f	P
Bağımsız t-testi	0,020	0,887

2.4.4.30. Katılımcıların Aylık Gelir Durumları İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

İlk olarak aylık ortalama gelir verilerinin dağılımı belirlemek için normallik analizi yapıldı ve $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,001 hesaplanmıştır ve verilerin dağılımı normal dağılıma uymamaktadır. Aylık ortalama gelirin medyan değeri 2500± 800 tl olarak bulunmuştur. Daha sonra Mann-Whitney Testi uygulanmıştır (Tablo 54).

Aylık ortalama gelir göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,964 olarak hesaplanmıştır ve aylık ortalama gelir göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ve kişilerin aylık ortalama gelirinin internet bağımlılığı ölçek puanlarına etkisi bulunmamıştır (Tablo 54).

Tablo 54. Aylık gelir durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması

Aylık Gelir Durumu İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması		
	U	p
Mann-Whitney Testi	2.387,5	0,964

2.4.4.31. Katılımcıların Bir Günde İnternette Geçirdikleri Süre İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

İlk olarak günlük internet süresi verilerinin dağılımı belirlemek için normallik analizi yapıldı ve $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,001 hesaplanmıştır ve verilerin dağılımı normal dağılıma uymamaktadır. Bir günde internette geçirilen süre için medyan değeri 1,00±1,00 olarak bulunmuştur.. Daha sonra Mann-Whitney Testi uygulanmıştır (Tablo 55).

Bir günde internette geçirilen süreye göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,001 olarak hesaplanmıştır ve bir günde internette geçirilen süreye göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki gruba göre bir günde internette geçirilen süreye bakıldığında, ortalama rank değerleri normal kullanıcılar için 87,72; sorunlu internet kullanıcıları için 143,90 olup sorunlu internet kullanıcılarında günde ortalama internette geçirilen sürenin daha fazla olduğu bulunmuştur (Tablo 55).

Buradaki veriler normal dağılım göstermediği için ortalama rank değerlerine göre değerlendirme yapılmaktadır (Tablo 55).

Tablo 55. Katılımcıların günde ortalama internette geçirdiği süre ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					U	P
Günde Ortalama İnternette Geçirdiğiniz Süre	0-19 Puan		20 ve Üstü Puan		1,008	0,001
	n	Ortalama Rank	n	Ortalama Rank		
	162	87,72	30	143,90		
Toplam	192					

2.4.4.32. Katılımcıların Bir Haftada İnternette Geçirdikleri Süre İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

İlk olarak haftalık internette geçirilen sürenin verilerinin dağılımı belirlemek için normallik analizi yapıldı ve $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,001 hesaplanmıştır ve haftalık internette geçirilen sürenin verilerinin dağılımı normal dağılıma uymamaktadır. Bir

haftada geçirilen sürenin medyan değeri $7,00 \pm 8,13$ olarak bulunmuştur. Daha sonra Mann-Whitney Testi uygulanmıştır.

Bir haftada internette geçirilen süreye göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde p değeri 0,001 olarak hesaplanmıştır ve bir haftada internette geçirilen süreye göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki gruba göre bir haftalık internette geçirilen süreye bakıldığında, ortalama rank değerleri internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal kullanıcılar için 87,58; internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları için 144,65 olup sorunlu internet kullanıcılarında haftalık ortalama geçirilen sürenin artmış olduğu bulunmuştur (Tablo 56).

Tablo 56. Katılımcıların haftada ortalama internette geçirdiği süre ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar				U	P
Haftada Ortalama İnternette Geçirdiğiniz Süre	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		985,5	0,001
	n	Ortalama Rank	n	Ortalama Rank		
	162	87,58	30	144,65		
Toplam	192					

2.4.5. Beş Faktör Kişilik Envanteri(Bfke) İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Beş faktör kişilik envanteri ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılmasında, bağımsız t-testi uygulanmıştır (Tablo 57).

Tablo 57. BFKE İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Beş Faktör Kişilik Envanterinin Alt Boyutları	T	SD	P
Dışadönüklük	0,492	190	0,624
Yumuşak başlılık	1,297	190	0,196
Öz-denetim/sorumluluk	3,861	190	0,001
Duygusal tutarsızlık	-0,751	190	0,451
Gelişime açıklık	-0,244	190	0,804

Beş faktör kişilik puanlarına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun (İBÖ) puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde dışa dönüklülük puanlarının p değeri 0,624; yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,196; öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,001; duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,451 ve gelişim açıklık puanlarının p değeri 0,804 olarak hesaplanmıştır. Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanlarına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bu ölçek puanlarına göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ve internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanları birbirine yakındır. Fakat beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan öz-denetim/sorumluluk puanlarına göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal kullanıcıları ve internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları arasında anlamlı fark vardır (Tablo 57).

Sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun beş faktör kişilik özellikleri envanterine bakıldığında, özdenetim/sorumluluk puanları internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal kullanıcıları ve internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının bakımından karşılaştırıldığında, 0-19 arası puan alan

normal kullanıcılarında özdenetim/sorumluk puan ortalaması $4,06 \pm 0,390$ iken 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarında özdenetim/sorumluk puan ortalaması $3,75 \pm 0,471$ olup sorunlu kullanıcılarda özdenetim/sorumluluk puanı düşmektedir (Tablo 58).

Tablo 58. İnternet bağımlılığı grubu ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri ortalama değerleri

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					
Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri Alt Boyutları	0-19 Puan Arası Alan Kişiler			20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		
	n	Ortalama Rank	SS	n	Ortalama Rank	SS
Dışadönüklük	162	3,38	0,478	30	3,35	0,512
Yumuşak Başlılık	162	3,92	0,396	30	3,82	0,379
Öz-Denetim/Sorumluluk	162	4,06	0,390	30	3,75	0,471
Duygusal Tutarsızlık	162	2,36	0,565	30	2,44	0,555
Gelişime Açıklık	162	3,92	0,384	30	3,94	0,378

2.4.6. Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeği (KÇÇY) İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları (KÇÇY) ölçek puanlarına göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ve internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarından oluşan iki grubun (İBÖ) puanları karşılaştırılmıştır. Normallik analizi sonucunda normal dağılıma uymayan veriler için parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney Testi uygulanmıştır (Tablo 59).

Tablo 59. Kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçek puanları ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması

Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin Alt Boyutları	U	P
Yüzleşme	8968,5	0,002
Özel-genel davranışlar	10330,5	0,148
Duygusal ifade	9161	0,004
Yaklaşma-kaçınma	10710	0,329
Kendini açma	8783	0,001

Kişiler arası çatışma çözme ölçeğine ait yüzleşme, özel-genel davranışlar, duygusal ifade, yaklaşma-kaçınma ve kendini açma alt boyutlarının puanlarına göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal kullanıcıları ve internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarından oluşan iki grup karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde yüzleşme puanlarının p değeri 0,002; özel-genel davranışların puanları 0,148 ve duygusal ifadelerin puanlarının p değeri 0,004; yaklaşma-kaçınma puanlarının p değeri 0,329 ve kendini açma puanlarının ise p değeri 0,001 olarak hesaplanmıştır. Kişiler arası çatışma çözme ölçeğine ait özel-genel davranışlar ve yaklaşma-kaçınma puanları ile normal ve sorunlu internet kullanımı olan iki grup arasında fark bulunmamış ve verilmiş olan puanlar birbirine yakındır denilebilmektedir. Kişilerarası çatışma çözme yaklaşımları ölçeği alt boyutlarından yüzleşme, duygusal ifade ve kendini açma puanları ile internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ve internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarından oluşan iki grubun arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 59).

Sorunlu ve normal internet kullanıcılarının KÇÇY ölçeğine göre ortalama rank değerlerine bakıldığında, 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının yüzleşme puanları 79,35 puan iken 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcılarının yüzleşme puanları 99,68 puan; 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının duygusal ifade puanları 87,45 puan iken 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcılarının duygusal ifade puanları 98,18 puan, 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarının kendini açma puanları 94,48 puan iken 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcılarının kendini açma puanları 96,87 puan olarak bulunmuş ve sorunlu internet kullanımı arttıkça yüzleşme puanı, duygusal ifade ve kendini açma puanı düşmektedir (Tablo 60).

Tablo 60. Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Puanları İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Ortalama Rank Değerlerinin Karşılaştırılması

Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin Alt Boyutları	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar			
	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler	
	n	Ortalama Rank	n	Ortalama Rank
Yüzleşme	162	99,68	30	79,35
Özel-genel davranışlar	162	94,32	30	108,27
Duygusal ifade	162	98,18	30	87,45
Yaklaşma-kaçınma	162	92,26	30	119,40
Kendini açma	162	96,87	30	94,48

2.4.7. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterine (YİYE) göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ve internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri

puan alan sorunlu internet kullanıcılarından oluşan iki grup Bağımsız t-testine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,394, kaçınma puanları ise Mann Whitney Testi ile karşılaştırıldığında $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde p değeri ise 0,104 olarak hesaplanmıştır. Kaygı ve kaçınma puanlarına göre iki grup arasında anlamlı fark yoktur. Normal internet kullanıcıları ile sorunlu internet kullanıcıları arasında puan farkı bulunmamaktadır denilebilmektedir (Tablo 61).

Tablo 61. Kaygı- Kaçınma Puanları İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Kaygı puanları ile iki grubun karşılaştırılması			
	T	SD	P
Bağımsız t-testi	-0,854	190	0,394
Kaçınma puanları ile iki grubun karşılaştırılması			
	U		P
Mann-Whitney U Testi	1.975		0,104

2.4.8. Dörtlü Bağlanma Stilleri İle Sorunlu İnternet Kullanımı Olan Ve Olmayan İki Grubun Karşılaştırılması

Dörtlü bağlanma stillerine göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ve internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarından oluşan iki grup Pearson Ki-Kare testiyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde bağlanma stilleri arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Korkulu, saplantılı, kaçınan ve güvenli bağlanma stillerine göre normal ve sorunlu internet kullanıcıları arasında farklılık bulunmamıştır (Tablo 62).

İBÖ'den 0-19 puan arası alan sağlıklı internet kullanıcılarından %30,9'u (n=50) kaçınan bağlanma stiline sahip, %29'u (n= 47) korkulu, %21'i (n=34) saplantılı ve % 19,1'i (n=31) güvenli bağlanma stillerine sahiptir. 20 puan ve üzeri alan sorunlu internet kullanıcı olan ikinci grubun ise %40'ı (n=12) korkulu, %30'u (n= 9) güvenli, %20'si (n=6) kaçınan ve %10'u (n=3) saplantılı bağlanma stillerine sahip olduğu bulunmuştur (Tablo 62).

Tablo 62. Dörtlü bağlanma stilleri ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun karşılaştırılması ve dörtlü bağlanma stilleri ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun çapraz tablosu

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar							Ki-Kare	SD	P
Bağlanma Stilleri Alt Boyutları	0-19 Puan Arası Alan Kişiler		20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		Toplam		5,039	3	0,169
	n	%	n	%	n	%			
Korkulu Bağlanma	47	29	12	40	59	30,7			
Saplantılı Bağlanma	34	21	3	10	37	19,3			
Kaçınan Bağlanma	50	30,9	6	20	56	29,2			
Güvenli Bağlanma	31	19,1	9	30	40	20,8			
Toplam	162	100	30	100	192	100			

Tablo 63. Sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubun bağlanma stillerine göre puan ortalamaları

	İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlara Göre Oluşturulan Gruplar					
Bağlanma Stilleri Alt Boyutları	0-19 Puan Arası Alan Kişiler			20 ve Üstü Puan Arası Alan Kişiler		
	n	Ortalama Rank	SS	n	Ortalama Rank	SS
Korkulu Bağlanma	47	8,29	5,453	12	33,75	9,352
Saplantılı Bağlanma	34	7,26	6,16	3	26,00	3,464
Kaçınan Bağlanma	50	6,40	5,158	6	32,83	9,064
Güvenli Bağlanma	31	5,29	4,540	9	24,11	4,960
Toplam	162	6,91	5,457	30	29,00	8,651

2.4.9. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri (Bfke) İle Demografik Verilerin Analizi

2.4.9.1. Katılımcıların Yaşları ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Yaşa göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,152 yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,386 öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,753; duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,099 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,546 olarak hesaplanmıştır. Yaşa göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı farklılık yoktur ve verilen puanlar birbirine yakındır denilebilmektedir (Tablo 64).

Tablo 64. Katılımcıların Yaşları İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin (Bfke) Karşılaştırılması

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	F	SD	P
Dışadönüklük	2,030	191	0,152
Yumuşak başlılık	4,938	191	0,386
Öz-denetim/sorumluluk	2,293	191	0,753
Duygusal tutarsızlık	2,771	191	0,099
Gelişime açıklık	0,550	191	0,546

2.4.9.2. Katılımcıların Cinsiyetleri ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Katılımcıların cinsiyetlerine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları bağımsız t-testiyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,174, yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,142, öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,011, duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,057 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,012 olarak hesaplanmıştır. Cinsiyete göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık puanları arasında anlamlı farklılık yoktur. Cinsiyete göre temel boyutlardan öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanlarının anlamlı farklılık vardır ve kadınların öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları erkeklerden daha yüksektir (Tablo 65).

Kadınların özdenetim puan ortalama $\pm$ standart sapması $4,06 \pm 0,413$ iken erkeklerin özdenetim puanı $3,88 \pm 0,408$ bulunmuştur. Kadınların gelişime açıklık puan ortalama $\pm$ standart sapması $3,96 \pm 0,368$ iken erkeklerin gelişime açıklık puanı $3,80 \pm 0,406$ bulunmuştur (Tablo 66).

Tablo 65. Katılımcıların Cinsiyetleri ile Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırılması

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	T	SD	p
Dışadönüklük	1,366	190	0,174
Yumuşak başlılık	1,473	190	0,142
Öz-denetim/sorumluluk	2,582	190	0,011
Duygusal tutarsızlık	1,913	190	0,057
Gelişime açıklık	2,538	190	0,012

Tablo 66. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Ortalama-Standart Sapma Değerleri

Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri Alt Boyutları	Kadın			Erkek		
	n	$\bar{X}$	SS	n	$\bar{X}$	SS
Dışadönüklük	144	3,40	0,475	48	3,29	0,503
Yumuşak Başlılık	144	3,93	0,384	48	3,83	0,423
Öz-Denetim/Sorumluluk	144	4,06	0,413	48	3,88	0,408
Duygusal Tutarsızlık	144	2,41	0,578	48	2,23	0,499
Gelişime Açıklık	144	3,96	0,68	48	3,80	0,406

2.4.9.3. Katılımcıların Medeni durumları ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Tablo 67'de gösterildiği gibi, katılımcıların medeni durumlarına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,383; yumuşak başlılık puanlarının p değeri

0,597; öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,001; duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,050 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,016 olarak hesaplanmıştır. Medeni duruma göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük ve duygusal tutarsızlık puanları arasında anlamlı farklılık yoktur. Medeni duruma göre temel boyutlardan öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanlarının anlamlı farklılık vardır ve evlilerde özdenetim/sorumluluk puanı ortalama $4,08 \pm 0,379$, bekarlarda $3,81 \pm 0,44$, dullarda $3,79 \pm 0,537$ olup, en yüksek özdenetim puanı evlilerindir. Gelişime açıklık puanı ise evlilerde $3,88 \pm 0,394$, bekarlarda $4,07 \pm 0,337$, dullarda $3,99 \pm 0,248$ olup en yüksek gelişime açıklık puanı bekarlarda bulunmuştur (Tablo 68).

Tablo 67. Katılımcıların Medeni durumlarına ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	F	SD	P
Dışadönüklük	0,964	191	0,383
Yumuşak başlılık	0,516	191	0,597
Öz-denetim/sorumluluk	8,239	191	0,001
Duygusal tutarsızlık	3,036	191	0,050
Gelişime açıklık	4,248	191	0,016

Tablo 68. Katılımcıların Medeni durumları İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Tanımlayıcı İstatistiği

Medeni durum ile 5 Faktör kişilik envanterinin tanımlayıcı istatistiği				
5 faktör	medeni durum	n	$\bar{X}$	SS
Dışa dönüklük	evli	141	3,36	0,513
	bekar	39	3,45	0,358
	dul	12	3,23	0,449
	toplam	192	3,37	0,482
Yumuşak başlılık	evli	141	3,92	0,387
	bekar	39	3,85	0,449
	dul	12	3,84	0,291
	toplam	192	3,90	0,394
Öz-denetim/sorumluluk	evli	141	4,08	0,379
	bekar	39	3,81	0,441
	dul	12	3,79	0,537
	toplam	192	4,01	0,418
Duygusal tutarsızlık	evli	141	2,31	0,550
	bekar	39	2,48	0,540
	dul	12	2,65	0,686
	toplam	192	2,37	0,563
Gelişime açıklık	evli	141	3,88	0,394
	bekar	39	4,07	0,337
	dul	12	3,99	0,248
	toplam	192	3,92	0,382

2.4.9.4. Katılımcıların Eğitim Durumları ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Katılımcıların eğitim durumlarına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,185, yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,232, öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,358, duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,050 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,252 olarak hesaplanmıştır ve katılımcıların eğitim durumlarına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 69).

Tablo 69. Katılımcıların eğitim durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırılması

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	F	SD	P
Dışadönüklük	1,522	191	0,185
Yumuşak başlılık	1,385	191	0,232
Öz-denetim/sorumluluk	1,108	191	0,358
Duygusal tutarsızlık	0,718	191	0,050
Gelişime açıklık	1,332	191	0,252

2.4.9.5. Katılımcıların Gelir Durumları İle Beş Faktör Kişilik Envanterinin Özellikleri Karşılaştırması

Katılımcıların gelir durumlarına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,511, yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,999, öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,404, duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,839 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,456 olarak hesaplanmıştır ve katılımcıların

gelir duruma göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları anlamlı değildir ve gelir durumunun temel kişilik faktörlerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 70).

Tablo 70. Katılımcıların gelir durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırılması

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	F	SD	P
Dışadönüklük	0,673	191	0,511
Yumuşak başlılık	0,001	191	0,999
Öz-denetim/sorumluluk	0,910	191	0,404
Duygusal tutarsızlık	0,175	191	0,839
Gelişime açıklık	0,789	191	0,456

2.4.9.6. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumları İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,042, yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,119, öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,849, duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,263 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,398 olarak hesaplanmıştır ve katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları anlamlı değildir ve annenin eğitim durumunun temel kişilik faktörlerine etkisi yoktur, denilebilmektedir. Fakat annenin eğitim durumuna göre dışadönüklük puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (Tablo 71).

Tablo 71. Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile Beş Faktör Kişilik özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	F	SD	P
Dışadönüklük	2,532	191	0,042
Yumuşak başlılık	1,860	191	0,119
Öz-denetim/sorumluluk	0,343	191	0,849
Duygusal tutarsızlık	1,324	191	0,263
Gelişime açıklık	1,020	191	0,398

Tablo 71'deki katılımcıların annelerinin eğitim durumuna bakılarak beş faktör kişilik özellikleri envanterinden dışa dönüklük alt maddesinde farklılık olduğu bulunmuş ve LSD alt analizi yapılarak okuma-yazma bilmez ile okur yazar arasında $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde p değeri 0,020 olarak bulunmuştur. Okuma yazma bilmeyen annelerin dışadönüklük puan ortalama±standart sapması:3,20±0,571 iken okur yazar annelerin dışadönüklük puan ortalama± standart sapması:3,50±0,420 olup okur yazar annelerde dışadönüklük puan ortalaması biraz daha yüksek çıkmıştır (Tablo 73).

Tablo 72. Katılımcıların Annelerinin eğitim durumu ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri alt analizi

	eğitim durumu	eğitim durumu	ortalama farklar	p
Dışa dönüklük	Okumayazma bilmez	okur yazar	-,3072	,020
		ilk veya ortaokul mezunu	-,16125	,158
		lise mezunu	-,3061	,036
		üniversite mezunu	,07671	,675
	okur yazar	okur yazar	,30724*	,020
		ilk veya ortaokul mezunu	,14599	,118
		lise mezunu	,00112	,993
		üniversite mezunu	,38395*	,025
	ilk veya ortaokul mezunu	okur yazar	,16125	,158
		ilk veya ortaokul mezunu	-,14599	,118
		lise mezunu	-,14486	,196
		üniversite mezunu	,23796	,132
	lise mezunu	okur yazar	,30611*	,036
		ilk veya ortaokul mezunu	-,00112	,993
		lise mezunu	,14486	,196
		üniversite mezunu	,38282*	,036
	üniversite mezunu	okur yazar	-,07671	,675
		ilk veya ortaokul mezunu	-,38395*	,025
		lise mezunu	-,23796	,132
		üniversite mezunu	-,38282*	,036

Tablo 73. Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin ortalama standart sapma değerleri

	eğitim durumu	n	$\bar{X}$	SS
Dışa dönüklük	okuma yazma bilmez	21	3,20	0,571
	okur yazar	35	3,50	0,420
	ilk veya ortaokul mezunu	104	3,36	0,469
	lise mezunu	22	3,50	0,446
	üniversite mezunu	10	3,123	0,557
	Toplam	192	3,37	0,482
Yumuşak Başlılık	okuma yazma bilmez	21	4,07	0,349
	okur yazar	35	3,95	0,174
	ilk veya ortaokul mezunu	104	3,87	0,409
	lise mezunu	22	3,78	0,482
	üniversite mezunu	10	3,87	0,257
	Toplam	192	3,90	0,394
Öz-denetim/ Sorumluluk	okuma yazma bilmez	21	4,00	0,468
	okur yazar	35	3,93	0,343
	ilk veya ortaokul mezunu	104	4,03	0,439
	lise mezunu	22	4,02	0,414
	üniversite mezunu	10	3,99	0,381
	Toplam	192	4,01	0,418
Duygusal Tutarsızlık	okuma yazma bilmez	21	2,45	0,557
	okur yazar	35	2,22	0,535
	ilk veya ortaokul mezunu	104	2,35	0,589

	lise mezunu	22	2,51	0,365
	üniversite mezunu	10	2,52	0,700
	Toplam	192	2,37	0,563
Gelişime Açıklık	okuma yazma bilmez	21	3,86	0,354
	okur yazar	35	3,97	0,313
	ilk veya ortaokul mezunu	104	3,92	0,378
	lise mezunu	22	3,97	0,425
	üniversite mezunu	10	3,73	0,574
	Toplam	192	3,92	0,382

2.4.9.7. Katılımcıların Babalarının Eğitim Durumları İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Katılımcıların babalarının eğitim durumuna göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,691, yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,076, öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,112, duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,450 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,454 olarak hesaplanmıştır ve katılımcıların babalarının eğitim durumu ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ve babanın eğitim durumunun temel kişilik faktörlerine etkisi bulunamamıştır (Tablo 74).

Tablo 74. Katılımcıların babalarının eğitim durumları ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

	F	SD	p
Dışadönüklük	0,611	191	0,691
Yumuşak başlılık	2,030	191	0,076
Öz-denetim/sorumluluk	1,814	191	0,112
Duygusal tutarsızlık	0,949	191	0,450
Gelişime açıklık	0,943	191	0,454

2.4.9.8. Katılımcıların Günlük İnternette Geçirdiği Süresi İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Katılımcıların günlük olarak internette geçirdiği süreye göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,561, yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,281, öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,011, duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,343 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,965 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların günlük olarak internette geçirdiği süre ile beş faktör kişilik envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Fakat katılımcıların günlük olarak internette geçirdiği süre ile öz-denetim/sorumluluk puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 75).

Tablo 75. Katılımcıların günlük internette geçirdiği süresi ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırması

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	F	SD	P
Dışadönüklük	0,581	191	0,561
Yumuşak başlılık	1,277	191	0,281
Öz-denetim/sorumluluk	4,591	191	0,011
Duygusal tutarsızlık	1,077	191	0,343
Gelişime açıklık	0,036	191	0,965

Farkın nereden kaynaklandığını bulmak için ileri analiz yapıldığında; Aşağıdaki Tablo 76'da günlük internet kullanımına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt faktörü olan özdenetim/sorumluluk puanları kullanılarak günde 0-1 saat ile 1.1-2 saat arasında internete girenler LSD analiziyle hesaplandığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde p değeri 0,049 bulunmuş olup özdenetim/sorumluluk puanı bakımından fark vardır. Günde 0-1 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama±standart sapma puanları $4,0868\pm0,371$ iken günde 1.1-2 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama± standart sapma puanları $3,9589\pm0,461$ olarak bulunmuş ve internete girme süresi arttıkça özdenetim/sorumluluk puanları düşmüştür. Günde 0-1 saat arasında internete girenler ile 2.1 ve üstü saat internete girenler karşılaştırıldığında p değeri 0,007 olup anlamlı fark bulunmuştur. Günde 0-1 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama± standart sapma puanları $4,0868\pm0,371$ iken günde 2.1 ve üstü saat internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama± standart sapma puanları $3,8261\pm0,419$ bulunmuş ve internete girme süresi arttıkça özdenetim/sorumluluk puanları düşmüştür (Tablo 77).

Tablo 76. Katılımcıların günlük internet kullanım durumu ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri alt analizi

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutu	Günlük internet kullanım	Günlük internet kullanım	ortalama farklar	p
Öz-denetim/ Sorumluluk	0-1 saat/gün	1.1-2 saat/gün	,12783*	,049
		2.1 ve üstü saat	,26067*	,007
	1.1-2 saat/gün	0-1 saat/gün	-,12783*	,049
		2.1 ve üstü saat	,13285	,182
	2.1 ve üstü saat	0-1 saat/gün	-,26067*	,007
		1.1-2 saat/gün	-,13285	,182

Tablo 77'de de günlük internet kullanımı ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin ortalama± standart sapma değerleri görüldüğü gibidir.

Tablo 77. Katılımcıların günlük internet kullanım durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri ortalama-standart sapma değerleri

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	Günlük internet kullanımı(saat)	n	$\bar{X}$	SS
Dışadönüklük	0-1 saat/gun	101	3,3599	,47854
	1.1-2 saat/gun	68	3,3622	,47372
	2.1 ve üstü saat	23	3,4766	,53523
	toplam	192	3,3747	,48274
Yumuşakbaşlılık	0-1 saat/gun	101	3,9439	,38215
	1.1-2 saat/gun	68	3,8493	,43386
	2.1 ve üstü saat	23	3,8652	,31362
	toplam	192	3,9009	,39484
Özdenetim/sorumluluk	0-1 saat/gun	101	4,0868	,37124
	1.1-2 saat/gun	68	3,9589	,46128
	2.1 ve üstü saat	23	3,8261	,41953
	toplam	192	4,0103	,41855
Duygusal tutarsızlık	0-1 saat/gun	101	2,3288	,57340
	1.1-2 saat/gun	68	2,4503	,58834
	2.1 ve üstü saat	23	2,3134	,41861
	toplam	192	2,3700	,56331
Gelişime açıklık	0-1 saat/gun	101	3,9193	,38718
	1.1-2 saat/gun	68	3,9196	,38345
	2.1 ve üstü saat	23	3,9422	,37805
	toplam	192	3,9222	,38286

2.4.9.9. Katılımcıların Haftalık İnternette Geçirdiği Süresi İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Katılımcıların haftalık olarak internette geçirdiği süreye göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,308, yumuşak başlılık puanlarının p değeri

0,528, öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,037, duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,769 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,643 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların haftalık olarak internette geçirdiği süre ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Fakat katılımcıların haftalık olarak internette geçirdiği süre ile öz-denetim/sorumluluk puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (Tablo 78).

Tablo 78. Katılımcıların haftalık İnternette Geçirdiği Süresi İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırması

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	F	SD	P
Dışadönüklük	1,209	191	0308
Yumuşak başlılık	0,796	191	0,528
Öz-denetim/sorumluluk	2,609	191	0,037
Duygusal tutarsızlık	0,455	191	0,769
Gelişime açıklık	0,628	191	0,643

Farkın nereden kaynaklandığını bulmak için ileri analiz yapıldığında; katılımcıların haftalık olarak internette geçirdiği süreye göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt faktörü olan özdenetim/sorumluluk puanları kullanılarak LSD analiziyle hesaplandığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde haftada 0-10 saat arasında internete girenler ile haftada 20,1-30 saat arasında internete girenler karşılaştırılmış; p değeri 0,005 olarak bulunmuş ve aralarında özdenetim sorumluluk puanı bakımından fark vardır (Tablo 79). Haftada 0-10 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama±standart sapma puanı; $4,04\pm0,394$, haftada 20-30 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama±standart sapma puanı; $3,95\pm0,397$ olup internete girme süresi arttıkça özdenetim sorumluluk puanı düşmüştür. Haftada 10,1-20 saat arasında internete girenler ile haftada 30,1-40 saat arasında internete girenler karşılaştırıldığında; p değeri 0,013 olarak bulunmuş ve aralarında özdenetim/sorumluluk bakımından fark vardır. Haftada 10.1-20 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama± standart sapma puanı; $3,99\pm0,464$, haftada 30.1-40 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama±standart sapma puanı; $3,45\pm0,682$ olup internete girme süresi arttıkça özdenetim sorumluluk puanı düşmüştür (Tablo 80).

Tablo 79. Haftalık internet kullanım durumu ile 5 Faktör kişilik özellikleri envanteri alt analizi

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	Haftalık internet kullanım	Haftalık internet kullanım	Ortalama farklar (I-J)	p değeri
Öz-denetim/ sorumluluk	0-10 saat/hafta	0-10 saat/hafta	0,0446	0,572
		10.1-20 saat/hafta	0,0850	0,529
		20.1-30 saat/hafta	0,5902	0,005
		30.1-40 saat/hafta	0,2725	0,114
	10.1-20 saat/hafta	10.1-20 saat/hafta	-0,0446	0,572
		20.1-30 saat/hafta	0,0404	0,785
		30.1-40 saat/hafta	0,5456	0,013
		40.1 saat/hafta ve üzeri	0,2279	0,213
	20.1-30 saat/hafta	0-10 saat/hafta	-0,0850	0,529
		20.1-30 saat/hafta	-0,0404	0,785
		30.1-40 saat/hafta	0,5052	0,039
		40.1 saat/hafta ve üzeri	0,1875	0,379
	30.1-40 saat/hafta	0-10 saat/hafta	-0,5902	0,005
		10.1-20 saat/hafta	-0,5456	0,013
		30.1-40 saat/hafta	-0,5052	0,039
		40.1 saat/hafta ve üzeri	-0,3170	0,233
	40.1 saat/hafta ve üzeri	0-10 saat/hafta	-0,2725	0,114
		10.1-20 saat/hafta	-0,2279	0,213
		20.1-30 saat/hafta	-0,1875	0,379
		40.1 saat/hafta ve üzeri	0,3177	0,233

Tablo 80. Katılımcıların haftalık internet kullanım durumları ile beş faktör kişilik özellikleri envanteri ortalama-standart sapma değerleri

Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları	Haftalık internet kullanım	n	$\bar{X}$	SS
Dışa dönüklük	0-10 saat/hafta	138	3,36	0,483
	10.1-20 saat/hafta	34	3,36	0,471
	20.1-30 saat/hafta	10	3,26	0,493
	30.1-40 saat/hafta	4	3,78	0,335
	40.1 saat/hafta ve üzeri	6	3,60	0,556
	Toplam	192	3,37	0,482
Yumuşak başlılık	0-10 saat/hafta	138	3,92	0,389
	10.1-20 saat/hafta	34	3,88	0,435
	20.1-30 saat/hafta	10	3,79	0,394
	30.1-40 saat/hafta	4	3,71	0,402
	40.1 saat/hafta ve üzeri	6	3,74	0,266
	Toplam	192	3,90	0,394
Öz-denetim/ sorumluluk	0-10 saat/hafta	138	4,04	0,394
	10.1-20 saat/hafta	34	3,99	0,464
	20.1-30 saat/hafta	10	3,95	0,397
	30.1-40 saat/hafta	4	3,45	0,682
	40.1 saat/hafta ve üzeri	6	3,77	0,306
	Toplam	192	4,01	0,418
Duygusal tutarsızlık	0-10 saat/hafta	138	2,35	0,566
	10.1-20 saat/hafta	34	2,47	0,611
	20.1-30 saat/hafta	10	2,34	0,353
	30.1-40 saat/hafta	4	2,26	0,690
	40.1 saat/hafta ve üzeri	6	2,23	0,483
	Toplam	192	2,37	0,563
Gelişime açıklık	0-10 saat/hafta	138	3,93	0,387
	10.1-20 saat/hafta	34	3,88	0,347

	20.1-30 saat/hafta	10	3,80	0,487
	30.1-40 saat/hafta	4	4,02	0,316
	40.1 saat/hafta ve üzeri	6	4,07	0,359
	Toplam	192	3,92	0,382

2.4.10. Bağlanma Stilleri (Dört Alt Boyut) İle Demografik Verilerin Karşılaştırılması

Çalışmada yer alan demografik veriler ile bağlanma stillerinin (güvenli, kaçınan, saplantılı ve korkulu) karşılaştırılmasında Pearson Ki-Kare Testi uygulanmıştır ve aşağıdaki tablolarda hesaplanan değerler yer almaktadır.

2.4.10.1. Katılımcıların Yaşları İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların yaşları ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde p değeri 0,009 olarak hesaplanmıştır. Yaşın ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark vardır ve yaşın bağlanma stillerine etkisi bulunmuştur denilebilmektedir (Tablo 81).

Tablo 81. Katılımcıların Yaşları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	26,547	12	0,009

19-28 yaş arasında korkulu bağlanma stili puan ortalaması $24,58 \pm 3,117$, 29-38 yaş arasında $34,56 \pm 2,292$, 39-48 yaş arasında $42,61 \pm 2,746$, 49 yaş ve üstünde $54,00 \pm 6,782$ olup yaşın artması ile paralel olarak korkulu bağlanma stili ortalaması artmıştır. 19-28 yaş arasında saplantılı bağlanma stili puan ortalaması $24,07 \pm 3,067$, 29-38 yaş arasında $34,00 \pm 2,600$, 39-48 yaş arasında $43,50 \pm 1,974$, 49 yaş ve üstünde $49,66 \pm 0,577$ olup yaşın artması ile paralel olarak saplantılı bağlanma stili puan ortalaması artmıştır. 19-28 yaş arasında kaçınan bağlanma stili puan ortalaması $24,07 \pm 3,067$, 29-38 yaş arasında $34,00 \pm 2,919$, 39-48 yaş arasında

42,76 $\pm$ 3,113, 49 yaşı ve üstünde 50,83 $\pm$ 2,786 olup yaşı artması ile paralel olarak kaçınan bağlanma stili puan ortalaması artmıştır. 19-28 yaş arasında güvenli bağlanma stili puan ortalaması 27,16 $\pm$ 0,983, 29-38 yaş arasında 33,30 $\pm$ 2,92, 39-48 yaş arasında 41,83 $\pm$ 2,329, 49 yaş ve üstünde 51,00 $\pm$ 1,414 olup yaşı artması ile paralel olarak güvenli bağlanma stili puan ortalaması artmıştır (Tablo 82).

Tablo 82. Katılımcıların yaşlarına göre bağlanma stillerinin sayı, ortalama, standart sapma değerlerinin karşılaştırılması

Yaş Grupları	Korkulu Bağlanma			Saplantılı Bağlanma			Kaçınan Bağlanma			Güvenli Bağlanma		
	n	$\bar{X}$	SS	n	$\bar{X}$	SS	n	$\bar{X}$	SS	n	$\bar{X}$	SS
19-28	1	24,58	3,117	6	27,16	0,98	1	24,07	3,067	6	27,16	0,98
	2					3	3					3
29-38	2	34,56	2,292	2	34,00	2,60	2	34,00	2,919	2	33,30	2,67
	5			2		0	4			0		4
39-48	1	42,61	2,746	6	43,50	1,97	1	42,76	3,113	1	41,83	2,32
	8					4	3			2		9
49-	4	54,00	6,782	3	49,66	0,57	6	50,83	2,786	2	51,00	1,41
						7						4
Toplam	5	155,7	14,93	3	154,3	6,13	5	151,6	11,88	4	153,2	7,4
	9	5	7	7	2	4	6	6	5	0	9	

2.4.10.2. Katılımcıların Cinsiyeti İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların cinsiyetleri ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde olup p değeri 0,455 olarak hesaplanmıştır. Cinsiyet ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve cinsiyetin bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 83).

Tablo 83. Katılımcıların cinsiyetleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	2,614	3	0,455

2.4.10.3. Katılımcıların Medeni Durumları İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların medeni durumlarına göre bağlantı stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde yüzleşme puanlarının p değeri 0,268 olarak hesaplanmıştır. Medeni durum ile bağlantı stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve medeni durumun bağlantı stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 84).

Tablo 84. Katılımcıların Medeni Durumları İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	7,607	6	0,268

2.4.10.4. Katılımcıların Eğitim Durumu İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların eğitim durumları ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde olup p değeri 0,541 olarak hesaplanmıştır. Eğitim durumu ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve eğitim durumunun bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 85).

Tablo 85. Katılımcıların Eğitim durumu ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	13,792	15	0,541

2.4.10.5. Katılımcıların Meslekleri İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların meslekleri ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde olup p değeri 0,501 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların meslekleri ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve mesleğin bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 86).

Tablo 86. Katılımcıların meslekleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	17,318	18	0,501

2.4.10.6. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumu İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde olup p değeri 0,686 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların annelerinin eğitim durumu ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve katılımcıların annelerinin eğitim durumunun bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 87).

Tablo 87. Katılımcıların annelerinin eğitim durumu ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	15,040	15	0,686

2.4.10.7. Katılımcıların Babalarının Eğitim Durumu İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların babalarının eğitim durumları ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde olup p değeri 0,449 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların babalarının eğitim durumu ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve katılımcıların babalarının bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 88).

Tablo 88. Katılımcıların babalarının eğitim durumu ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	8,917	9	0,449

2.4.10.8. Katılımcıların Çocukluğunu Geçtiği Yer İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların çocukluğunun geçtiği yere göre bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde p değeri 0,449 olarak hesaplanmıştır. Çocukluğun geçtiği yer ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve çocukluğunu geçirdiği yerin bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 89).

Tablo 89. Katılımcıların çocukluğunu geçtiği yer ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	8,917	9	0,445

2.4.10.9. Katılımcıların Meslekteki Çalışma Süreleri İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların meslekte çalıştıkları süreler ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde olup p değeri 0,889 olarak hesaplanmıştır. Meslek süresi ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 90).

Tablo 90. Katılımcıların Meslekteki çalışma süreleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	2,216	6	0,899

2.4.10.10. Katılımcıların Günlük İnternet Kullanımı İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların günlük internet kullanımı ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde olup p değeri 0,363 olarak hesaplanmıştır. Günlük internet kullanımı ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 91).

Tablo 91. Katılımcıların günlük internet kullanımı ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	6,565	6	0,363

2.4.10.11. Katılımcıların Haftalık İnternet Kullanımı İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların haftalık internet kullanımları ile bağlanma stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde olup p değeri 0,758 olarak hesaplanmıştır. Haftalık internet kullanımı ile bağlanma stillerinin arasında anlamlı fark yoktur ve bağlanma stillerine etkisi bulunmamıştır (Tablo 92).

Tablo 92. Katılımcıların haftalık internet kullanımı ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

	Ki-kare	SD	p
Pearson Ki-kare Testi	8,335	12	0,758

2.4.11. Yiye (İkili)–Demografik Verilerin Karşılaştırılması

2.4.11.1. Katılımcıların Yaşları İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların yaşları ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,821; olarak hesaplanmıştır ve yaşa göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve yaşı puanlara etkisi bulunmamıştır.

Katılımcıların yaşları ile YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,601 olarak hesaplanmıştır. Yaş ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve yaşı verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 93).

Tablo 93. Katılımcıların yaşları ile bağlanma stillerinin karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	p
Kaygı	0,306	3	0,821
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare değeri		
Kaçınma	1,866	3	0,601

2.4.11.2. Katılımcıların Cinsiyetleri İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların cinsiyetleri ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Bağımsız t-testine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,344; olarak hesaplanmıştır ve cinsiyete göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve yaşı puanlara etkisi bulunmamıştır. Katılımcıların

cinsiyetleri ile kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Mann Whitney testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,601 olarak hesaplanmıştır. Cinsiyet ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve cinsiyetin verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 94).

Tablo 94. Katılımcıların cinsiyetleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Bağımsız t-testi			
	T	SD	p
Kaygı	-0,950	190	0,344
Mann Whitney testi			
	U		p
Kaçınma	3.395,5		0,856

2.4.11.3. Katılımcıların Medeni Durumu İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların medeni durumları ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,090 olarak hesaplanmıştır ve medeni duruma göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve medeni durumun puanlara etkisi bulunmamıştır. Katılımcıların medeni durumları ile YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,149 olarak hesaplanmıştır. Medeni durum ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve medeni durumun verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 95).

Tablo 95. Katılımcıların Medeni Durumu İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	P
Kaygı	2,442	2	0,090
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	P
Kaçınma	3,810	2	0,149

2.4.11.4. Katılımcıların Eğitim Durumları İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Eğitim durumuna göre YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,788; olarak hesaplanmıştır ve medeni duruma göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve medeni durumun puanlara etkisi bulunmamıştır. Eğitim durumuna göre YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,331 olarak hesaplanmıştır. Eğitim durumu ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve eğitim durumunun verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 96).

Tablo 96. Katılımcıların Eğitim Durumları İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	P
Kaygı	0,484	5	0,788
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	P
Kaçınma	5,755	5	0,331

2.4.11.5. Katılımcıların Meslekleri İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların meslekleri ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,215; olarak hesaplanmıştır ve medeni duruma göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi bulunmamıştır. Mesleğe göre YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,872 olarak hesaplanmıştır. Meslek ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 97).

Tablo 97. Katılımcıların Meslekleri İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Anova Analizi			
	F	SD	P
Kaygı	1,405	6	0,215
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	P
Kaçınma	2,465	6	0,872

2.4.11.6. Katılımcıların Çalıştıkları Bölüm İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların Çalıştıkları bölüm ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,831 olarak hesaplanmıştır ve çalışılan bölüme göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi bulunmamıştır. Çalışılan bölüme göre YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,018 olarak hesaplanmıştır. Çalışılan bölüm ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark vardır (Tablo 98).

Tablo 98. Katılımcıların Çalıştıkları Bölüm İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	p
Kaygı	0,595	11	0,831
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	p
Kaçınma	22,95	11	0,018

Çalışılan bölümün alt birimlerine göre kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U testi kullanılarak karşılaştırıldığında, acil servis ile diğer birim kaçınma puanlarına göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,016; dahili birim ile diğer birim kaçınma puanlarına göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,001; dahili birim ile göğüs hastalıkları birimi kaçınma puanlarına göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,008; yönetim birimi ile diğer birimi kaçınma puanlarına göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,045; cerrahi birim ile diğer birimi kaçınma puanlarına göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,011; cerrahi birim ile göğüs hastalıkları birimi kaçınma puanlarına göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,048; dış polikliniği birimi ile diğer birimi kaçınma puanlarına göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,014 olarak hesaplanmıştır. Çalışılan bölümün alt bölümlerinde kaçınma puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 99).

Tablo 99. Çalışma birimlerinin kaçınmaya göre analizi

Çalışma Birimi	U	Z	p
Acil Servis İle Diğer Birim	277,5	-2,399	0,016
Dahili Birim İle Diğer Birim	143,0	-3,363	0,001
Dahili Birim İle Göğüs Hastalıkları	48,0	-2,662	0,008
Yönetim Birimi İle Diğer Birim	149,0	-2,004	0,045
Cerrahi Birim İle Diğer Birim	174,5	-2,557	0,011
Cerrahi Birim İle Göğüs Hast.Birimi	59,0	-1,974	0,048
Diş Polikliniği İle Diğer Birim	91,0	-2,459	0,014

2.4.11.7. Katılımcıların Gelir durumları ile Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların gelir durumları ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,416; olarak hesaplanmıştır ve gelir durumuna göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi bulunmamıştır. Gelir durumuna göre YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,933 olarak hesaplanmıştır. Gelir durumu ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 100).

Tablo 100. Katılımcıların gelir durumları ile bağlanma stillerinin karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	p
Kaygı	0,882	2	0,416
Kruskal Wallis Analizi	Ki-kare	SD	p
Kaçınma	0,139	2	0,933

2.4.11.8. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumları ile Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için ANOVA Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,543; olarak hesaplanmıştır ve annenin eğitim durumuna göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi bulunmamıştır. Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,113 olarak hesaplanmıştır. Annenin eğitim durumu ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 101).

Tablo 101. Katılımcıların annelerinin eğitim durumları ile bağlanma stillerinin karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	p
Kaygı	0,775	4	0,543
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	p
Kaçınma	7,474	4	0,113

2.4.11.9. Katılımcıların Babalarının Eğitim Durumları ile Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların babalarının eğitim durumları ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,274; olarak hesaplanmıştır ve babanın eğitim durumuna göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi bulunmamıştır. Katılımcıların babalarının eğitim durumları ile YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,638 olarak hesaplanmıştır. Babanın eğitim

durumu ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 102).

Tablo 102. Katılımcıların babalarının eğitim durumları ile bağlanma stillerinin karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	P
Kaygı	1,282	5	0,274
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	p
Kaçınma	2,539	4	0,638

2.4.11.10. Katılımcıların Çocukluğunu Geçirdiği Yer ile Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların çocukluğunu geçirdiği yer ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için ANOVA Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,159; olarak hesaplanmıştır ve çocukluğun geçtiği yere göre kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi bulunmamıştır. Çocukluğun geçtiği yere göre YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,066 olarak hesaplanmıştır. Çocukluğun geçtiği yer ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve çocukluğun geçtiği yerin verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 103).

Tablo 103. Katılımcıların çocukluğunu geçirdiği yer ile bağlanma stillerinin karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	P
Kaygı	1,747	3	0,159
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	P
Kaçınma	7,188	3	0,066

2.4.11.11. Katılımcıların Meslekte Geçirdikleri Süre ile Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların meslekte geçirdikleri süre ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,956; olarak hesaplanmıştır ve meslek süresi ile kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi bulunmamıştır. Meslek süresine göre YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,334 olarak hesaplanmıştır. Meslek süresi ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 104).

Tablo 104. Katılımcıların meslekte geçirdikleri süre ile bağlanma stillerinin karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	P
Kaygı	0,045	2	0,956
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	p
Kaçınma	3,403	3	0,334

2.4.11.12. Katılımcıların Günlük İnternette Geçirdikleri Süre İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların günlük internette geçirdikleri süre ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,429; olarak hesaplanmıştır ve günlük internet kullanımı ile kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi bulunmamıştır. Katılımcıların günlük internet kullanımına göre YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,684 olarak hesaplanmıştır. Günlük internet kullanımı ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 105).

Tablo 105. Katılımcıların günlük internette geçirdikleri süre ile bağlanma stillerinin karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	P
Kaygı	0,851	2	0,429
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	p
Kaçınma	0,758	2	0,684

2.4.11.13. Katılımcıların Haftalık İnternette Geçirdikleri Süre İle Bağlanma Stillerinin Karşılaştırması

Katılımcıların haftalık internette geçirdikleri süre ile YİYE alt boyutu olan kaygı puanları normal dağılıma sahip oldukları için Anova Analizine göre karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaygı puanlarının p değeri 0,443; olarak hesaplanmıştır ve haftalık internet kullanımı ile kaygı puanları arasında anlamlı fark yoktur ve puanlara etkisi

bulunmamıştır. Katılımcıların haftalık internet kullanımına göre YİYE alt boyutu olan kaçınma puanları parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde kaçınma puanlarının p değeri 0,912 olarak hesaplanmıştır. Haftalık internet kullanımı ile kaçınma puanları arasında anlamlı fark yoktur ve haftalık internet kullanımının verilen puanlara etkisi bulunmamıştır (Tablo 106).

Tablo 106. Katılımcıların haftalık internette geçirdikleri süre ile bağlanma stillerinin karşılaştırması

Anova analizi			
	F	SD	P
Kaygı	0,937	4	0,443
Kruskal Wallis Analizi			
	Ki-kare	SD	p
Kaçınma	0,985	4	0,912

2.4.12. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri İle Bağlanma Stillerinin Korelasyon Analizi

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, öz-denetim/sorumluluk, duygusal tutarsızlık, gelişime açıklık puanları ve yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin kaygı, kaçınma puan değişkenlerinin birbiriyle ilişkisini belirlemek için Pearson Korelasyon Analizinin sonuçları aşağıdaki Tablo 107'deki gibi hesaplanmıştır.

Tablo 107. Beş faktör kişilik özellikleri envanteri ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) korelasyon analizi

		Dışa dönüklük	Yumuşak başlılık	Öz-denetim/sorumluluk	Duygusal tutarsızlık	Gelişime açıklık	Kaygı	Kaçınma
Dışa dönüklük	1		0,18	-0,16	-0,20	0,44	-0,13	-0,23
			0,015	0,024	0,005	0,000	0,072	0,001
Yumuşak başlılık		1		0,37	-0,40	0,40	-0,16	-0,30
				,001	,001	,001	0,02	0,001
Öz-denetim/sorumluluk				1	-0,28	,035	-,042	-0,02
					,000	,626	,567	0,750
Duygusal tutarsızlık					1	-0,29	0,40	0,27
						,001	,001	,001
Gelişime açıklık						1	-0,15	-0,20
							,034	,005
Kaygı							1	0,03
								,676
Kaçınma								1

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan dışa dönüklük ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,13 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan dışa dönüklük puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaçınma

puanları arasındaki bağıntı katsayısı $-0,23$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan yumuşak başlılık puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (yiye) alt boyutlarından olan kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $-0,16$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan yumuşak başlılık puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $-0,26$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan öz-denetim /sorumluluk puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $0,27$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan öz-denetim /sorumluluk puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $0,42$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü iyi dereceye yakın bir ilişki vardır.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan duygusal tutarsızlık puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $0,02$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında hiç ilişki yoktur denilmektedir.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan duygusal tutarsızlık puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $0,42$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü iyi dereceye yakın bir ilişki vardır.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan gelişime açıklık puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (yiye) alt boyutlarından olan kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $-0,15$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır.

Beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan gelişime açıklık puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $-0,20$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır.

Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaygı puanları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin(yiye) alt boyutlarından olan kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı 0,03 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında hiç ilişki yoktur denilmektedir.

Genel olarak değerlendirdiğimizde; beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (yiye) alt boyutları arasından hem pozitif hem de negatif yönlü olarak aralarında çoğunlukla zayıf ve orta dereceli ilişki bulunmuştur (Tablo 107).

2.4.13. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterini (YİYE) İle Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin (KÇÇYÖ) Korelasyon Analizi

Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) alt boyutları arasındaki ilişkiye bakmak için Pearson Korelasyon Analiziyle hesaplanmıştır ve değerler Tablo 108'deki gibi bulunmuştur.

Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaygı puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) alt boyutlarından olan yüzleşme puanları arasındaki bağıntı katsayısı 0,25 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaygı puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) alt boyutlarından olan özel/genel davranış puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,04 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaygı puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYO) alt boyutlarından olan duygusal ifade puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,13 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaygı puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) alt boyutlarından olan yaklaşma kaçma puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,01 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır denilebilir hatta aralarında ilişki yoktur denilebilmektedir. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaygı puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) alt boyutlarından olan kendini açma puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,19 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaçınma puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYO) alt boyutlarından olan yüzleşme puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,25 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaçınma puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) alt boyutlarından olan özel/genel davranış puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,07 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaçınma puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin

(KÇÇYÖ) alt boyutlarından olan duygusal ifade puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,27 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır.

Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaçınma puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) alt boyutlarından olan yaklaşma kaçma puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,03 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır denilebilir hatta aralarında ilişki yoktur denilebilmektedir. Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutlarından kaçınma puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) alt boyutlarından olan kendini açma puanları arasındaki bağıntı katsayısı -0,29 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır (Tablo 108).

Tablo 108. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (Yiye) İle Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin (Kççyö) Korelasyon Analizi

YİYE- KÇÇYO	Yiye- Kaygı	Yiye- Kaçınma	Yüzleşme	Özel- Genel	Duygusal İfade	Yaklaşım a-	Kendini Açma
Yiye-Kaygı	1	0,030	- 0,246	0,043	- 0,130	- 0,010	- 0,192
		0,676	0,001	0,557	0,073	0,888	0,008
Yiye- Kaçınma		1	- 0,264	- 0,068	- 0,265	0,028	- 0,289
			0,001	0,346	0,001	0,699	0,001
Yüzleşme			1	0,021	0,454	0,088	0,536
				0,767	0,001	0,226	0,001
Özel-Genel Davranış				1	0,005	0,622	0,132
					0,943	0,001	0,069
Duygusal İfade					1	- 0,026	0,708
						0,723	0,001
Yaklaşma- Kaçınma						1	0,135
							0,063
Kendini Açma							1

YİYE: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (Bağlanma Stilleri)

KÇÇYÖ: Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeği

2.4.14. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (Bağlanma Stilleri) İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanterinin Karşılaştırılması

Tablo 109. Bağlanma stilleri ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin karşılaştırılması

	F	SD	P
Dışa dönüklük	3,203	3	0,024
Yumuşak başlılık	2,627	3	0,052
Öz- denetim/sorumluluk	0,973	3	0,407
Duygusal tutarsızlık	9,595	3	0,001
Gelişime açıklık	2,056	3	0,107

Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin alt boyutlarından olan güvenli, kaçınan, saplantılı ve korkulu bağlanma stillerine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutları karşılaştırıldığında; $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde olup dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,024; yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,052; öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,407; duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,001 ve gelişim açıklık puanlarının p değeri 0,107 olarak hesaplanmıştır. Bağlanma stilleri ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan yumuşak başlılık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Fakat bağlanma stilleri ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan dışa dönüklük, duygusal tutarsızlık puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Farkın nereden kaynaklandığını bulmak için; ilk olarak varyanslarının homojenliğine bakıldı ve dışa dönüklük ve duygusal tutarsızlığın varyansları homojen olarak bulunmuştur ($p_{\text{dışadönük}}=0,953$; $p_{\text{duygusal tutarsızlık}}=0,711$) ve LSD testi ile farklılıklar hesaplanarak aşağıdaki Tablo 109'da görüldüğü gibi bulunmuştur.

Farkın nereden kaynaklandığını bulmak için LSD testi ile ileri analiz yapıldığında; katılımcıların bağlanma stillerine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt faktörü olan dışadönüklük puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde saplantılı bağlanma stiline sahip olanlarla korkulu bağlanma stiline sahip olanların karşılaştırılarak p değeri=0,027, ortalama fark=-0,2217 olarak bulunmuştur ve aralarında dışadönüklük puanı

bakımından farklılık bulunmuştur. Saplantılı bağlanma stiline sahip olanların dışadönüklük puanları korkulu bağlanma stiline sahip olanların dışadönüklük puanlarından yüksektir. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerle güvenli bağlanma stiline sahip kişiler arasında dışadönüklük puanına göre p değeri =0,012, ortalama fark= -0,2470 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Güvenli bağlanma stiline sahip olanların dışadönüklük puanları korkulu bağlanma stillerine sahip olanların dışa dönüklük puanlarından daha yüksektir. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerle kaçınan bağlanma stillerine sahip kişiler dışadönüklük puanına göre karşılaştırıldığında p değeri =0,614, ortalama fark= -0,0447 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (Tablo 110).

Tablo 110. Dışa dönüklük ile bağlanma stilleri arasındaki farklar (LSD testi)

Bağımlı Değişken			Ortalama farkı	p
Dışa dönüklük	Korkulu Bağlanma	Saplantılı	-0,2217	0,027
		Kaçınan	-0,0447	0,614
		Güvenli	-0,2470	0,012
	Saplantılı Bağlanma	Korkulu	0,2217	0,027
		Kaçınan	0,1770	0,080
		Güvenli	-0,0253	0,815
	Kaçınan Bağlanma	Korkulu	0,0447	0,614
		Saplantılı	-0,1770	0,080
		Güvenli	-0,2023	0,041
	Güvenli Bağlanma	Korkulu	0,2470	0,012
		Saplantılı	0,0253	0,815
		Kaçınan	,02023	0,041

Farkın nereden kaynaklandığını bulmak için LSD testi ile ileri analiz yapıldığında; katılımcıların bağlanma stillerine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt faktörü

olan duygusal tutarsızlık puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde saplantılı bağlanma stiline sahip olanlarla korkulu bağlanma stiline sahip olanların karşılaştırılarak p değeri=0,0001, ortalama fark=0,4009 olarak bulunmuştur ve aralarında duygusal tutarsızlık puanı bakımından farklılık bulunmuştur. Korkulu bağlanma stiline sahip olanların duygusal tutarsızlık puanları saplantılı bağlanma stiline sahip olanlardan yüksek bulunmuştur. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerin duygusal tutarsızlık puanları ile güvenli bağlanma stiline sahip kişiler arasında duygusal tutarsızlık puanları karşılaştırıldığında; p değeri =0,0001, ortalama fark= 0,5482 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Korkulu bağlanma stiline sahip olanların duygusal tutarsızlık puanları güvenli bağlanma stiline sahip olanların duygusal tutarsızlık puanlarından yüksek bulunmuştur. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerle kaçınan bağlanma stillerine sahip kişiler duygusal tutarsızlık puanına göre karşılaştırıldığında p değeri =0,004, ortalama fark= 0,2899 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerin duygusal tutarsızlık puanları kaçınan bağlanma stillerine sahip kişilerin duygusal tutarsızlık puanlarından yüksek bulunmuştur (Tablo 111).

Tablo 111. Duygusal Tutarsızlık İle Bağlanma Stilleri Arasındaki Farklar(LSD testi)

Bağımlı Değişken			Ortalama farkı	p
Duygusal Tutarsızlık	Korkulu	Saplantılı	0,4009	0,0001
		Kaçınan	0,2899	0,004
		Güvenli	0,5482	0,0001
	Saplantılı	Korkulu	-0,4009	0,0001
		Kaçınan	0,0110	0,323
		Güvenli	0,1472	0,224
	Kaçınan	Korkulu	-,02899	0,004
		Saplantılı	0,1109	0,323
		Güvenli	0,2582	0,019
	Güvenli	Korkulu	-0,5482	0,0001
		Saplantılı	-0,1472	0,224
		Kaçınan	-0,2582	0,019

2.4.15. Bağlanma Stilleri (YİYE) ile Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin (KÇÇYÖ) Karşılaştırılması

Bağlanma stillerine (güvenli, kaçınan, saplantılı ve korkulu) göre kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) puanları karşılaştırıldığında; , $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde yaklaşma-kaçınma puanlarının p değeri 0,159; kendini açma puanlarının p değeri 0,013; yüzleşme puanlarının p değeri 0,001; özel genel davranış puanlarının p değeri 0,965 ve duygusal ifade puanlarının p değeri 0,003 olarak hesaplanmıştır. Bağlanma stilleri ile yaklaşma-kaçınma, özel genel davranışlar puanlarına ayrı ayrı bakıldığında, aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bunun yanında bağlanma stilleri ile yüzleşme, kendini açma ve duygusal ifade puanlarının arasında anlamlı fark vardır denebilmektedir (Tablo 112).

Tablo 112. Bağlanma stilleri ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin (KÇÇYÖ) karşılaştırılması

Anova analizi	F	SD	P
Yaklaşma-kaçma	1,744	3	0,159
Kendini açma	3,678	3	0,013
Kruskal Wallis Testi	Ki-kare	SD	P
Yüzleşme	19,410	3	0,001
Özel genel davranışlar	0,276	3	0,965
Duygusal ifadeler	14,062	3	0,003

İlk olarak kendini açma verilerinin varyans homojenliği testi sonucunda p değeri 0,308 olarak bulunmuş ve varyansı homojendir. Kendini açma verileri homojen olduğu için LSD testi ile ileri analiz yapıldığında; katılımcıların bağlanma stillerine göre kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt faktörü olan kendini açma puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde saplantılı bağlanma stiline sahip olanlarla korkulu bağlanma stiline sahip olanların karşılaştırılarak p değeri=0,103, ortalama fark=-3,89 olarak bulunmuştur ve aralarında kendini açma puanı bakımından farklılık bulunmamıştır. Kendini açma puanları korkulu bağlanma stiline sahip olanlarla saplantılı bağlanma stiline sahip olanlarda benzerdir denilebilir. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerin kendini açma puanları güvenli bağlanma stiline sahip kişiler arasında kendini açma puanına göre p değeri =0,002, ortalama fark= -7,20 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Güvenli bağlanma

stillerine sahip olan kişilerin kendini açma puanları korkulu bağlanma stiline sahip olanların kendini açma puanlarından yüksek bulunmuştur. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerle kaçınan bağlanma stillerine sahip kişiler kendini açma puanına göre karşılaştırıldığında p değeri =0,573, ortalama fark= -1,19 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Kendini açma puanları korkulu bağlanma stiline sahip olanlarla kaçınan bağlanma stiline sahip olanlarda benzerdir denilebilir (Tablo 113).

Tablo 113. Kendini Açma İle Bağlanma Stilleri Arasındaki Farklar(LSD testi)

Bağımlı Değişken	Bağlanma Stilleri		Ortalama farkı	SS	p
Kendini Açma	Korkulu Bağlanma	Saplantılı	-3,89	2,380	0,103
		Kaçınan	-1,19	2,117	0,573
		Güvenli	-7,20	2,324	0,002
	Saplantılı Bağlanma	Korkulu	3,89	2,380	0,103
		Kaçınan	2,70	2,404	0,262
		Güvenli	-3,31	2,589	0,203
	Kaçınan Bağlanma	Korkulu	1,19	2,117	0,573
		Saplantılı	-2,70	2,404	0,262
		Güvenli	-6,01	2,349	0,011
	Güvenli Bağlanma	Korkulu	7,20	2,324	0,002
		Saplantılı	3,31	2,589	0,203
		Kaçınan	6,01	2,349	0,011

Yüzleşme-duygusal ifade verilerinin dağılımı normal dağılıma uymadığından Mann-Whitney U Testiyle hesaplanarak bulunmuştur. Katılımcıların bağlanma stillerine göre kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt faktörü olan yüzleşme puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde saplantılı bağlanma stiline sahip olanlarla korkulu bağlanma stiline sahip olanların karşılaştırılarak p değeri=0,017, ortalama fark= -13,90 olarak bulunmuştur ve aralarında yüzleşme puanı bakımından farklılık bulunmuştur. Saplantılı bağlanma stiline sahip olan kişilerin yüzleşme puanları korkulu bağlanma stiline sahip olanların yüzleşme puanından yüksek bulunmuştur. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerle kaçınan bağlanma stillerine sahip kişiler yüzleşme puanına göre karşılaştırıldığında p değeri =0,171, ortalama fark=-8,51 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerle güvenli bağlanma stiline sahip kişiler arasında yüzleşme puanına göre p değeri =0,0001, ortalama fark=-23,93 olarak hesaplanmış ve anlamlı

bir farklılık bulunmuştur. Güvenli bağlanma stiline sahip olan kişilerin yüzleşme puanları korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerin yüzleşme puanlarından yüksek bulunmuştur. Saplantılı bağlanma stiline sahip olan kişilerle kaçınan bağlanma stillerine sahip kişiler yüzleşme puanına göre karşılaştırıldığında p değeri =0,213, ortalama fark=7,11 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Saplantılı bağlanma stiline sahip olan kişilerle güvenli bağlanma stillerine sahip kişiler yüzleşme puanına göre karşılaştırıldığında p değeri =0,069, ortalama fark=-9,26 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kaçınan bağlanma stiline sahip olan kişilerle güvenli bağlanma stiline sahip kişiler arasında yüzleşme puanına göre p değeri =0,002, ortalama fark=-17,81 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Güvenli bağlanma stiline sahip olan kişilerin yüzleşme puanları kaçınmacı bağlanma stiline sahip olan kişilerin yüzleşme puanlarından yüksek bulunmuştur. (Tablo 114).

Tablo 114. Yüzleşme puanları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması (Mann-whitney u testi)

Bağımlı Değişken	Bağlanma Stilleri		Ortalama farkı	p
Yüzleşme	Korkulu	Saplantılı	-13,90	0,017
		Kaçınan	-8,51	0,171
		Güvenli	-23,93	0,0001
	Saplantılı	Kaçınan	7,11	0,213
		Güvenli	-9,26	0,069
	Kaçınan	Güvenli	-17,81	0,002

Katılımcıların bağlanma stillerine göre kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeğinin alt faktörü olan duygusal ifade puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde korkulu bağlanma stiline sahip olanlarla saplantılı bağlanma stiline sahip olanların karşılaştırılarak p değeri=0,180, ortalama fark=-7,83 olarak bulunmuştur ve aralarında duygusal ifade puanı bakımından farklılık bulunmamıştır. Duygusal ifade puanları korkulu bağlanma stiline sahip olanlarla saplantılı bağlanma stiline sahip olanlarda benzerdir denilebilmektedir. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerle kaçınan bağlanma stiline sahip kişiler arasında duygusal ifade puanına göre p değeri =0,951, ortalama fark=-0,39 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Duygusal ifade puanları korkulu bağlanma stiline sahip olanlarla kaçınan bağlanma stiline sahip olanlarda benzerdir

denilebilmektedir. Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerle güvenli bağlanma stiline sahip kişiler arasında duygusal ifade puanına göre p değeri =0,001, ortalama fark=-20,05 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Güvenli bağlanma stillerine sahip olan kişilerin duygusal ifade puanları korkulu bağlanma stiline sahip olanların duygusal ifade puanlarından yüksek bulunmuştur. Saplantılı bağlanma stiline sahip olan kişilerle kaçınan bağlanma stiline sahip kişiler arasında duygusal ifade puanına göre p değeri =0,248, ortalama fark=6,59 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Saplantılı bağlanma stiline sahip olan kişilerle güvenli bağlanma stiline sahip kişiler arasında duygusal ifade puanına göre p değeri =0,051, ortalama fark=-9,94 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kaçınan bağlanma stiline sahip olan kişilerle güvenli bağlanma stiline sahip kişiler arasında duygusal ifade puanına göre p değeri =0,002, ortalama fark=-18,1 olarak hesaplanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Güvenli bağlanma stiline sahip olan kişilerin duygusal ifade puanları kaçınan bağlanma stiline sahip olanların duygusal ifade puanlarından yüksek bulunmuştur (Tablo 115).

Tablo 115. Duygusal ifade puanları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması (Mann-whitney u testi)

Bağımlı Değişken	Bağlanma Stilleri		Ortalama Fark	p
Duygusal İfade	Korkulu	Saplantılı	-7,83	0,180
		Kaçınan	-0,39	0,951
		Güvenli	-20,05	0,001
	Saplantılı	Kaçınan	6,59	0,248
		Güvenli	-9,94	0,051
	Kaçınan	Güvenli	-18,1	0,002

2.5. TARTIŞMA

Bu çalışma sağlık çalışanlarının beş faktör kişilik özellikleri, bağlanma stilleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarına göre internet kullanım yaygınlığını öğrenmek için yapılmıştır.

2.5.1. Tartışmanın Demografik Veriler ile İlgili Yorumları

Bu çalışma İzmir İli Kuzey Genel Sekterliğine bağlı 14 hastaneden rastgele ve gönüllü olarak seçilen doktor, ebe, hemşire, sağlık memuru, eczacı, diş hekimi ve diğer sağlık çalışanlarına yapılmak üzere planlanmış ve 192 kişiye ulaşılmıştır. Araştırma İzmir'in Buca, Bornova- Kemalpaşa, Karşıyaka-Çiğli, Menemen-Aliaga, Tepecik, Alsancak semtlerinde bulunan 14 hastanedeki sağlık çalışanlarına yapılmıştır. Hastane ve sağlık merkezlerine göre ilk sırada , % 17,7 oranıyla (34 kişi) Tepecik eğitim hastanesi ve % 17,7 oranıyla (34 kişi) Bornova Türkan Özilhan hastanesi, ikinci sırada %10,9 oranıyla (21 kişi) Suat Seren Göğüs Hastalıkları Hastanesi ve son sırada %1 oranıyla (2 kişi) anket cevaplayan Bornova Ağız ve diş Sağlığı Merkezi olmak üzere hastanelerdeki kişi sayısına göre düzenli bir dağılım yapılmıştır.

Çalışmanın amacı olan İnternet Bağımlılık Ölçeğindeki (İBÖ), toplam puanlarına göre 0-19 puan arasında puan alan normal internet kullanıcıları ve 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları olmak üzere iki grup olup anketi cevaplayanların % 84,4'ü (n=162) normal internet kullanıcılarından (1.Grup), % 15,6'sı (n=30) sorunlu internet kullanıcılarından (2.grup) oluşmuştur.

Çalışmamıza katılanlar yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde, katılımcıların % 47,4'ü (n=9) 29-38 yaşları arasında, %25,5'i (n=49) 38-49 yaşları arasında, %19,3'ü (n=37) 19-28 yaşları arasında ve %7,8'i (n=15) 49 yaş ve üstü olarak bulunmuştur.

Çalışmamızda, yaş verilerine göre İBÖ'den 0-19 puan arası alan ile 20 ve üstü puan alanlar iki grubun puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,921$ olarak hesaplandığından, iki grup ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yaşa göre

normal internet kullanıcısı ile sorunlu internet kullanıcı arasında anlamlı fark görülmemektedir. Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde internet bağımlılığı sorunu genelde ergenlerde sık görülmektedir (40).

Çalışmamıza katılanlar cinsiyetlerine göre değerlendirildiğinde, %75'i (n=144 kişi) kadın ve %25'i (n=48 kişi) erkeklerden oluştuğu bulunmuştur (Tablo 7). Katılımcıların cinsiyetleri ile internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 puan arası puan alan ile 20 ve üstü puan alan iki grubun puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,012$ olarak hesaplanmış ve cinsiyete göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. 20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanımı kadınlarda % 56,7 (n=17), erkeklerde % 43,3 (n=13) olup kadınlarda sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır (Tablo 27). Literatür incelendiğinde cinsiyet açısından çok farklı bulguların mevcut olduğu görülmüştür. Çalışmamızın sonuçlarının aksine, erkeklerin daha fazla internet kullandıkları (36,89) ve daha yüksek bağımlılık puanları aldıkları (90,91,92) belirtilmiş olup, cinsiyetler arasında fark bulunmadığını gösteren çalışmalar da mevcuttur (93,94).

Çalışmamızda; katılımcıların medeni durumlarına göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 puan arası puan alan ile 20 ve üstü puan alan iki grubun puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,013$ olarak hesaplanmıştır. Medeni duruma göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık vardır. Yirmi puan ve üzeri sorunlu internet kullanımı oranı en yüksek evlilerde olup % 56,7 (n=17), ikinci bekarlarda %40 (n=12) ve üçüncü dullarda %3,3 (n=1) bulunmuştur (Tablo 28). Çalışmamızın bulgularına benzer bir şekilde; Dünder (2002) internet kullanıcılarının sosyoekonomik yapısını karşılaştırdığı bir araştırmada medeni hali bekar olanların hafta içerisinde internete bağlanma sıklıkları evlilere göre düşük çıkmıştır (95). Fakat İlhan ve Arkadaşları (2014) Ankara'da on beş yaş üstü kişilerin internet kullanımı sıklığı ve bağımlılığını araştırdıkları bir çalışmada internet bağımlılığı oranı bekarlarda evlilere göre daha fazla bulunmuştur (89).

Çalışmamızda; katılımcıların eğitim durumlarına göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 puan arası puan alan grup ile 20 ve üstü puan alan grubun puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,796$ olarak hesaplanmış ve katılımcıların eğitim durumlarına göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. İlhan ve Arkadaşları (2014)'de Ankara'da on beş yaş üstü kişilerin internet kullanımı sıklığı ve bağımlılığını araştırdıkları çalışmada, ilkokul mezunlarının Young'ın internet bağımlılığı ölçeğinden 50-79 arasında puan alan riskli internet kullanıcılarının oranı

%16,5, ortaokul mezunlarından riskli internet kullanıcılarının oranı %27,5 ve lise mezunlarından riskli internet kullanıcılarının oranı %21,0 olarak bulunmuş fakat üniversite mezunlarının riskli internet kullanıcılarının oranı %8,1 olarak bulunmuştur. Bunun sonucunda eğitim seviyesi yükseldikçe internetin daha bilinçli kullanımı söz konusu olabilir (89).

Çalışmamızda katılımcıların mesleklerine göre 0-19 puan arası puan alan ile 20 ve üstü puan alan iki grubun puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,296$ olarak hesaplanmış ve mesleklerine göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Mesleklerin internet bağımlılığı ölçeği puanlarına etkisi yoktur denebilmektedir.(Tablo 33).

Çalışmamızda katılımcıların çalıştıkları bölüme göre 0-19 puan arası puan alan ile 20 ve üstü puan alan iki grup karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,003$ olarak hesaplanmış ve çalışılan bölüme göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık vardır ve 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı en fazla % 30'u (n=9 kişi) acil servis, %20'si (n=6 kişi) diğer birimler, % 13,3'ü (n=4 kişi) cerrahi servisi ve % 13,3'ü (n=4 kişi) ameliyathane olarak bulunmuştur (Tablo 31).

Çalışmamızda katılımcıların gelir durumlarına göre İBÖ'den 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ile 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları olan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,103$ olarak hesaplanmış ve gelir durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. İlhan ve Arkadaşları (2014)'de Ankara'da internet kullanım sıklığı ve bağımlılığını araştırdıkları bir çalışmada, 1000 tl'nin altında geliri olanlardaki bağımlılık oranı %2.1, 5000 tl'nin üstünde geliri olanlarda ise bağımlılık oranı % 0,0 bulunmuştur yani en yüksek bağımlılık oranı en düşük gelir düzeyine ait grupta çıkmıştır (89).

Çalışmamızda katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre İBÖ'den 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ile 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları olan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,048$ olarak hesaplanmış ve annenin eğitim durumuna göre iki grup arasında farklılık bulunmuştur. Sorunlu internet kullanıcılarının annelerinin eğitim durumu %46,7'si ilk veya ortaokul mezunu, %36,7'si okuryazar, %10'u okuma yazma bilmez, %6,7'si lise mezunudur. Annelerin eğitim seviyesi arttıkça sorunlu kullanım azalmıştır. Lise mezunu annelerin çocuklarında diğerlerinden daha az sorunlu kullanım bulunmuştur (Tablo 34). Çalışmamızda katılımcıların babalarının eğitim

durumuna göre İBÖ'den 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ile 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları olan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,105$ olarak hesaplanmıştır. Babanın eğitim durumunun İBÖ puanlarına etkisi bulunamamıştır. Çalışmamıza benzer olarak, Ergin, Uzun ve Bozkurt'un (2013) tıp fakültesindeki öğrencilerin internet bağımlılığını belirlemek için yaptıkları çalışmada anne ve baba öğrenim düzeyi açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır (90). Bizim çalışmamızın yanında Kayra ve Gülünç (2010) yaptıkları bir çalışmada; katılımcıların internet bağımlılığı ile katılımcıların babalarının eğitim durumunu arasında anlamlı bir fark bulunmuş babalarının eğitim durumu lise ve üniversite olan öğrencilerde bağımlılık puanları daha yüksek çıkmıştır. Babanın eğitim durumunun yüksek olması durumunda bağımlılığın arttığı, babanın eğitim durumunun düşmesi durumunda ise bağımlılığın azaldığı bulunmuştur(35). Şahin'in (2014) üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ve saldırganlığı incelediği bir araştırmasında da internet bağımlılığı açısından anne-baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (96).

2.5.2. İnternet Bağımlılığı Ölçeğine Göre Oluşturulan İki Grup İle Beş Faktör Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin Tartışılması

Çalışmamızda katılımcılarım beş faktör kişilik özellikleri envanteri puanlarına göre İBÖ'den 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ile 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları olan iki grubun puanları karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde dışa dönüklülük puanlarının $p= 0,624$; yumuşak başlılık puanlarının $p= 0,196$; öz-denetim/sorumluluk puanlarının $p= 0,001$; duygusal tutarsızlık puanlarının $p= 0,451$ ve gelişim açıklık puanlarının $p= 0,804$ olarak hesaplanmıştır. Dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanları ile İBÖ'den 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ile 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları olan iki grubun arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Fakat beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutlarından olan öz-denetim/sorumluluk puanlarına göre normal internet kullanıcıları ve sorunlu internet kullanıcıları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. İki grubun beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutu olan özdenetim/sorumluluk puanları normal ve sorunlu internet kullanıcılarına göre karşılaştırıldığında sorunlu kullanıcılarda özdenetim/sorumluluk puanlarının azalmış olduğu bulunmuştur. Rahmania ve Lavasani

(2011), Tahran Üniversitesinde 179 üniversite öğrencisi (109 bayan ve 70 erkek) ile yaptığı bir çalışmada internet bağımlılığı olan grupta internet bağımlılığı olmayan gruba göre sorumluluk duygusu düşük bulunmuştur (97). Rahmani ve Lavasani (2011) aktardığına göre, Abdul Karim, Zamzuri ve Nor'un (2009) elde ettikleri benzer bulgulara göre sorumluluk duygusuyla öğrencileri arasındaki etik olmayan internet davranışları arasında ters yönlü bir ilişki bulunmuştur (97). Köse, Çınar ve Akduran (2012) yaptığı çalışmada araştırmamızın bulgularına paralel olarak; internet bağımlılığı ölçeği toplam puanı ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin öz denetim/ sorumluluk alt boyutuyla ters yönlü bir ilişki ($r = -.36$ $p = .000$) bulunmuştur. Aynı zamanda internet bağımlılığı ölçeği toplam puanı ile beş faktör kişilik özellikleri envanterinin yumuşak başlılık alt boyutu arasında ters yönlü ilişki ($r = -.024$ $p = .002$), beş faktör kişilik özellikleri envanterinin duygusal dengelilik alt boyutu arasında ise pozitif yönde zayıf bir ilişki ($r = 0.22$ $p = .003$) olduğu bulunmuştur (98). Morsünbül'ün (2014) yaptığı bir çalışmada, kişilik özelliklerinden duygusal dengesizlik internet bağımlılığını olumlu yönde yordarken, sorumluluk ve dışa dönüklük kişilik özelliği internet bağımlılığını anlamlı ve olumsuz yönde yordamaktadır (99). Taş ve Ayas'ın (2015) yaptığı çalışmada, internet bağımlılığı ile dışadönüklük arasında negatif ve düşük düzeyde bir ikili ilişki olduğu, internet bağımlılığı ile yumuşak başlılık arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ikili ilişki olduğu görülmektedir. Bizim çalışmamızdaki bulguların tersi olarak internet bağımlılığı ile özdenetim arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ikili ilişki olduğu görülmektedir. İnternet bağımlılığı ile duygusal denge arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ikili ilişki olduğu, internet bağımlılığı ile yeniliğe açıklık arasında negatif ve düşük düzeyde bir ikili ilişki bulunmuştur (100). Batıgün ve Kılıç'ın 2011'de yaptığı bir çalışmanın sonuçlarına göre, internet bağımlılığı ölçeğinden yüksek puan alan bireylerin daha az yumuşak başlı, özdenetimlerinin düşük ve nörotizm özelliklerinin yüksek olduğu bulunmuştur (36). Bizim araştırmamızda yumuşak başlılık ve nörotizm özellikleriyle sorunlu internet kullanımı arasındaki anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bunun nedeni grubumuzun internet bağımlılığı ölçeğinden aldığı puanların bağımlılık düzeyinde olmaması ve grupların normal dağılım göstermemesi olabilir.

Çalışmamızdan elde edilen sonuçlara bakıldığında, çalışmaya katılanların kişilik yapıları farklılık gösterdiğinden, internet bağımlılığında etkili olduğu görülmektedir.

2.5.3. İnternet Bağımlılığı Ölçeğine Göre Oluşturulan İki Grup İle Kişiler Arası Çatışma Çözme Puanları Arasındaki İlişkinin Tartışılması

Çalışmamızda, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları (KÇÇYÖ) ölçek puanlarına göre internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arası puan alan normal internet kullanıcıları ile 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcılarından oluşan iki grubu karşılaştırılmasında, normallik analizi sonucunda normal dağılıma uymayan veriler için parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney Testi uygulanmıştır. KÇÇY ölçeğinin alt boyutlarından olan yüzleşme, özel-genel davranışlar, duygusal ifade, yaklaşma-kaçınma ve kendini açma puanlarına göre iki grup arasında, yüzleşme puanlarının $p= 0,002$; özel-genel davranışların puanları 0,148 ve duygusal ifadelerin puanlarının $p= 0,004$; yaklaşma-kaçınma puanlarının $p= 0,329$ ve kendini açma puanlarının ise $p= 0,001$ olarak hesaplanmıştır. KÇÇY ölçeğinin alt boyutlarından olan özel-genel davranışlar ve yaklaşma-kaçınma puanları ile iki grup yani normal ve sorunlu internet kullanıcıları arasında fark bulunmamıştır. Yüzleşme, duygusal ifade ve kendini açma puanları ile iki grup arasında anlamlı fark bulunmuştur. Sorunlu ve normal internet kullanıcılarının KÇÇY ölçeğine göre ortalama rank değerlerine bakıldığında, yüzleşme puanlarında sorunlu internet kullanıcılarının 79,35 puan ve normal internet kullanıcılarının ise 99,68 puan; duygusal ifade puanlarına bakıldığında sorunlu internet kullanıcılarının 87,45 puan ve normal internet kullanıcılarının 98,18 puan olduğu, kendini açma puanlarının sorunlu internet kullanıcılarının 94,48 ve normal internet kullanıcılarının ise 96,87 puan aldıklarından sorunlu internet kullanımı arttıkça yüzleşme puanı, duygusal ifade ve kendini açma puanlarının azalmış olduğu bulunmuştur. Basım, Çetin ve Tabak (2009) yaptıkları çalışmada cinsiyetin “yüzleşme” yaklaşımını yordadığı ($p<0.001$), genel/özel davranış” yaklaşımını yordadığı ($p < 0.001$), “yaklaşma/kaçınma” yaklaşımını yordadığı ($p < 0.001$); “Kendini açma” yaklaşımı yordadığı ($p < 0.001$), “duygusal ifade” yaklaşımını yordadığı ($p < 0.001$) bulmuşlardır (101).

2.5.4. İnternet Bağımlılığı Ölçeğine Göre Oluşturulan İki Grup İle Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Puanları Arasındaki İlişkinin Tartışılması

Çalışmamızda yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin (YİYE) alt boyutları olan kaygı ve kaçınma puanlarına ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı fark yoktur. Çalışmamızda bağlanma stillerinin (YİYE) alt boyutları olan korkulu,

saplantılı, kaçınan ve güvenli bağlanma stilleri ile normal ve sorunlu internet kullanıcıları arasında farklılık bulunmamıştır. Özkan'ın 2013'de yaptığı çalışmada, korkulu bağlanma stiline sahip kişilerin diğer bağlanma stillerine sahip kişilere oranla daha fazla internete bağımlı ya da internet bağımlılığına eğilimi olan kişiler olduğu bulunmuştur (49). Özkan'ın çalışmasına paralel olarak; Şenormancı ve arkadaşlarının 2014'de yaptığı bir çalışmada, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları ve Araştırma Hastanesi İnternet Bağımlılığı Polikliniğine başvurmuş 30 internet bağımlısı erkek hasta ile 30 kontrol grubundan oluşan bir örnekleme; internet bağımlılığı bulunan hastalar daha endişeli bir bağlanma stiline sahip oldukları bulunmuştur (102). Sang-Eun Shin ve arkadaşları 2011'de, sorunlu internet ya da alkol kullanımı olan 141 erkek katılımcıyla yaptıkları çalışmada kaçınmacı ve kaygılı bağlanma ile internet bağımlılığını ilişkili bulmuşlardır (103). Yine Morsünbül'ün 2014'de yaptığı bir çalışmada ise, bağlanma stillerinden güvenli bağlanmayla internet bağımlılığı arasında negatif bir ilişki, kayıtsız ve saplantılı bağlanma stilleriyle internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur (99). Odacı ve Çıkrıkçı'nın 2014'de yaptığı çalışmada da problemlili internet kullanımı bağlanma stillerine göre farklılık göstermiştir, güvenli bağlanan üniversite öğrencilerinin problemlili internet kullanım puanları diğer bağlanma stillerine sahip öğrencilere kıyasla daha düşük çıkmıştır (104).

2.5.5. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri İle Demografik Verilerin Tartışılması

Çalışmamızda, katılımcıların yaşlarına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının $p=0,152$, yumuşak başlılık puanlarının $p=0,386$, öz-denetim/sorumluluk puanlarının $p=0,753$; duygusal tutarsızlık puanlarının $p=0,099$ ve gelişime açıklık puanlarının $p=0,546$ olarak hesaplanmıştır ve yaşa göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı farklılık yoktur ve verilen puanlar birbirine yakındır denilebilmektedir.

Çalışmamızda, katılımcıların cinsiyetlerine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları yumuşak başlılık puanlarının $p=0,142$, öz-denetim/sorumluluk puanlarının $p=0,011$, duygusal tutarsızlık puanlarının $p=0,057$ ve gelişime açıklık puanlarının

$p=0,012$ olarak hesaplanmıştır ve cinsiyete göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Cinsiyete göre temel boyutlardan öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanlarının anlamlı farklılık vardır ve kadınların öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları erkeklerden daha yüksek olarak bulunmuştur.

Katılımcıların medeni durumlarına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,383; yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,597; öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,001; duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,050 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,016 olarak hesaplanmıştır ve medeni duruma göre beş faktör kişilik envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük ve duygusal tutarsızlık puanları arasında anlamlı farklılık yoktur ve verilen puanlar evliler, bekarlar ve dullar için birbirine yakındır denilebilmektedir. Katılımcıların medeni duruma göre temel boyutlardan öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Evlilerde özdenetim/sorumluluk puanı ortalama $4,08 \pm 0,379$, bekarlarda $3,81 \pm 0,44$, dullarda $3,79 \pm 0,537$ olup, en yüksek özdenetim puanı evlilerindir. Gelişime açıklık puanı ise evlilerde $3,88 \pm 0,394$, bekarlarda $4,07 \pm 0,337$, dullarda $3,99 \pm 0,248$ olup en yüksek gelişime açıklık puanı bekarlarda çıkmıştır.

Katılımcıların eğitim durumlarına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının $p=0,185$; yumuşak başlılık puanlarının $p=0,232$; öz-denetim/sorumluluk puanlarının $p=0,358$; duygusal tutarsızlık puanlarının $p=0,050$ ve gelişime açıklık puanlarının $p=0,252$ olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların eğitim durumlarına göre beş faktör kişilik envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Katılımcıların gelir durumlarına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, dışa dönüklük puanlarının p değeri 0,511, yumuşak başlılık puanlarının p değeri 0,999; öz-denetim/sorumluluk puanlarının p değeri 0,404; duygusal tutarsızlık puanlarının p değeri 0,839 ve gelişime açıklık puanlarının p değeri 0,456 olarak hesaplanmıştır. Gelir duruma göre beş faktör kişilik envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve

gelişime açıklık puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ve gelir durumunun temel kişilik faktörlerine etkisi bulunmamaktadır denilebilmektedir.

Katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde, dışa dönüklük puanlarının $p= 0,042$, yumuşak başlılık puanlarının $p= 0,119$, öz-denetim/sorumluluk puanlarının $p= 0,849$, duygusal tutarsızlık puanlarının $p= 0,263$ ve gelişime açıklık puanlarının $p= 0,398$ olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Fakat annelerin eğitim durumuna göre dışadönüklük puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ve LSD alt analizi yapılarak okuma-yazma bilmeyenlerin dışa dönüklük puanı okur yazarların dışadönüklük puanından düşük bulunmuştur ($\alpha=0,05$, $p:0,020$).

Katılımcıların babalarının eğitim durumuna göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, , dışa dönüklük puanlarının $p= 0,691$ yumuşak başlılık puanlarının $p= 0,076$; öz-denetim/sorumluluk puanlarının $p= 0,112$; duygusal tutarsızlık puanlarının $p= 0,450$ ve gelişime açıklık puanlarının $p= 0,454$ olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların babalarının eğitim durumuna göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları arasındaki anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Katılımcıların günlük internete girme süresine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, dışa dönüklük puanlarının $p= 0,561$ yumuşak başlılık puanlarının $p= 0,281$; öz-denetim/sorumluluk puanlarının $p= 0,011$; duygusal tutarsızlık puanlarının $p= 0,343$ ve gelişime açıklık puanlarının $p= 0,965$ olarak hesaplanmıştır ve günlük internet süresine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanları anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Fakat günlük internet süresine göre öz-denetim/sorumluluk puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farkın nereden kaynaklandığını bulmak için ileri analiz yapıldığında; katılımcıların günlük internet kullanımına göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt

faktörü olan özdenetim/sorumluluk puanları kullanılarak günde 0-1 saat ile 1.1-2 saat arasında internete girenler LSD analiziyle hesaplandığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde p değeri 0,049 bulunmuş olup özdenetim/sorumluluk puanı bakımından fark vardır. Günde 0-1 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama±standart sapma puanları $4,0868\pm0,371$ iken günde 1.1-2 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama± standart sapma puanları $3,9589\pm0,461$ olarak bulunmuş ve internete girme süresi arttıkça özdenetim/sorumluluk puanları düşmüştür. Günde 0-1 saat arasında internete girenler ile 2.1 ve üstü saat internete girenler karşılaştırıldığında p değeri 0,007 olup anlamlı fark bulunmuştur. Günde 0-1 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama± standart sapma puanları $4,0868\pm0,371$ iken günde 2.1 ve üstü saat internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama± standart sapma puanları $3,8261\pm0,419$ bulunmuş ve internete girme süresi arttıkça özdenetim/sorumluluk puanları düşmüştür (Tablo 77).

Katılımcıların haftalık internete girme süresine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları ANOVA Analiziyle karşılaştırıldığında, dışa dönüklük puanlarının $p= 0,308$; yumuşak başlılık puanlarının $p= 0,528$; öz-denetim/sorumluluk puanlarının $p= 0,037$; duygusal tutarsızlık puanlarının $p= 0,769$ ve gelişime açıklık puanlarının $p= 0,643$ olarak hesaplanmıştır ve katılımcıların haftalık internet süresine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Katılımcıların haftalık internet süresinin temel kişilik faktörlerine etkisi yoktur denilebilmektedir. Fakat katılımcıların haftalık internet süresine göre öz-denetim/sorumluluk puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farkın nereden kaynaklandığını bulmak için ileri analiz yapıldığında; katılımcıların haftalık olarak internette geçirdiği süreye göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt faktörü olan özdenetim/sorumluluk puanları kullanılarak LSD analiziyle hesaplandığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde haftada 0-10 saat arasında internete girenler ile haftada 20,1-30 saat arasında internete girenler karşılaştırılmış; p değeri 0,005 olarak bulunmuş ve aralarında özdenetim sorumluluk puanı bakımından fark vardır (Tablo 79). Haftada 0-10 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama±standart sapma puanı; $4,04\pm0,394$, haftada 20-30 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama±standart sapma puanı; $3,95\pm0,397$ olup internete girme süresi arttıkça özdenetim sorumluluk puanı düşmüştür. Haftada 10,1-20 saat arasında internete girenler ile haftada 30,1-40 saat arasında internete girenler karşılaştırıldığında; p değeri 0,013 olarak bulunmuş ve aralarında özdenetim/sorumluluk bakımından fark vardır. Haftada 10.1-

20 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama± standart sapma puanı; 3,99±0,464, haftada 30.1-40 saat arasında internete girenlerin özdenetim/sorumluluk ortalama±standart sapma puanı; 3,45±0,682 olup internete girme süresi arttıkça özdenetim sorumluluk puanı düşmüştür (Tablo 80).

2.5.6. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (Yiye) –Demografik Verilerin Tartışılması

2.5.6.1. Katılımcıların yaşları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Çalışmamızda; yaşa göre bağlanma stilleri (YİYE) Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde $p=0,009$ olarak hesaplanmıştır. Yaş ile bağlanma stillerinin (YİYE) arasında anlamlı fark bulunmuştur ve yaş ilerledikçe dört bağlanma stili puanları da artmıştır. Çalışmamızın bulgularına benzer şekilde Sümer ve Şendağ'ın 2009'da orta çocukluk dönemindeki çocuklarla yaptıkları bir çalışmada; 12 yaş grubundakiler 11 yaş grubundan daha yüksek kaygı puanına sahiptir. Fakat çalışmamızdaki bulguların aksine 12 yaş grubunda, 11 yaş grubuna göre hem anneye hem babaya bağlanma anlamlı olarak düşmektedir (105). Taycan ve Kuruoğlu'nun 2014'de yaptığı evlilik uyumu, bağlanma stilleri ve kişilik özellikleri ile ilgili araştırmada; çalışmaya katılan evlilik sorunları olan çiftler ve kontrol grubu bağlanma stillerine göre yaş ile karşılaştırıldığında anlamlı bir fark bulunmamıştır (107). Yazıcıoğlu'nun 2011'de üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu çalışmada da; öğrencilerin yaşları ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (106).

2.5.6.2. Katılımcıların cinsiyetleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Bizim çalışmamızda; cinsiyete göre bağlanma stilleri (YİYE) Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde $p= 0,455$ olarak hesaplanmıştır. Cinsiyet ile bağlanma stilleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Damarlı'nın 2006'da aktardığına göre; Haigler ve arkadaşları'nın (1995) yaptığı bir çalışmada bağlanma stilleriyle cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (108). Bulgu bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Damarlı'nın (2006) yaptığı araştırmada cinsiyetlere ile bağlanma stillerini karşılaştırmış; erkeklerin güvenli bağlanma düzeyleri

kadınların güvenli bağlanma düzeylerinden anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur. Bununla birlikte korkulu, saplantılı ve kayıtsız bağlanma stilleri ile cinsiyetler arasında anlamlı farklılıkların bulunmadığı gözlemlenmiştir ve bu bulgular çalışmamızla paralellik göstermektedir (108). Yazıcıoğlu'nun 2011'de üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu çalışmada; öğrencilerin cinsiyetleri ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (106).

Bizim çalışmamızdaki bulguların aksine; Akhan'ın 2014'de hemşirelik öğrencileri ile yaptığı bir çalışmada, bağlanma stilleri arasında cinsiyete göre farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Kadınların korkulu bağlanma biçimi, erkeklerin ise kayıtsız bağlanma stiline sahip oldukları saptanmıştır (109). Sümer ve Güngör (1999) Türk örneklem üzerinde yaptıkları araştırmada erkeklerin kızlardan daha yüksek düzeyde kayıtsız bağlandıklarını bulmuşlardır (78).

Erözkan'ın (2011) üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmada; erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha güvenli; kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha korkulu bağlanma stillerine sahip oldukları görülmektedir (110). Bu bulgular Bartholomew & Horowitz (1991) 'de yaptığı araştırmanın bulgularıyla benzerlik gösterdiği görülmektedir (64).

Taycan ve Kuruoğlu'nun (2014) yaptığı evlilik uyumu, bağlanma stilleri ve kişilik özellikleri ile ilgili araştırmada; katılan evlilik sorunları olan çiftler ve kontrol grubu arasında bağlanma stilleri ölçeğine göre erkeklerin kontrol grubuna göre kaçınma boyutundan anlamlı derecede yüksek puanlar aldıkları görülmektedir (107).

Karakuş (2012) ergenlerle yaptığı bir çalışmada; ergenlerin bağlanma stillerinden güvenli bağlanma stiline cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini bulmuştur. Erkeklerin güvenli bağlanma puan ortalamaları 21.51 iken kızların puan ortalamaları 20.49 olup erkeklerin güvenli bağlanma puan ortalamaları kızlardan anlamlı düzeyde yüksek çıkmıştır. Ergenlerin saplantılı, kayıtsız ve korkulu bağlanma stilleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir (111).

2.5.6.3. Katılımcıların medeni durumları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Bizim çalışmamızda medeni duruma göre bağlantı stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında $p=0,001$ olarak hesaplanmıştır. Medeni durum ile bağlantı stillerinin arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Altuntaş ve Altınova (2015)'de farklı engel grupları olan kadınlarla yaptığı çalışmada medeni durum göre evlilerde, hiç evlenmemiş olanlarda güvenli bağlanma stiline, dul olanlarda korkulu bağlanma stiline daha yaygın olduğu tespit edilmiştir. Boşanmış olanlarda ise güvenli, saplantılı ve korkulu bağlanmanın eşit oranda olduğu saptanmıştır (112).

Sardoğan, Karahan, Dicle ve Menteş'in (2007) yaptıkları araştırmada anne babaları boşanmış ya da ayrı yaşayan çocukların ebeveyne bağlanma düzeylerinin, anne babaları evli olan çocuklara göre daha düşük olduğunu ve güvensiz bağlanma tarzı geliştirdiklerini saptamışlardır (113).

2.5.6.4. Katılımcıların Eğitim durumları ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Çalışmamızda eğitim durumuna göre bağlantı stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde $p=0,541$ olarak hesaplanmıştır. Eğitim durumu ile bağlantı stillerinin arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

2.5.6.5. Katılımcıların meslekleri ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Araştırmamızda meslek durumuna göre bağlantı stilleri Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında $p=0,501$ olarak hesaplanmıştır. Meslek ile bağlantı stillerinin arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

2.5.6.6. Katılımcıların Annelerinin eğitim durumu ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Araştırmamızda annenin eğitim durumuna göre bağlantı stilleri için Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında, $\alpha=0,05$ anlam düzeyinde $p=0,686$ olarak hesaplanmıştır.

Annenin eğitim durumu ile bağlantı stillerinin arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Bizim çalışmamızda olduğu gibi Yazıcıoğlu'nun 2011'de üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu çalışmada; Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (106).

2.5.6.7. Katılımcıların Babalarının eğitim durumu ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Bizim çalışmamızda katılımcıların babalarının eğitim durumuna göre bağlantı stilleri için Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında $p= 0,449$ olarak hesaplanmıştır. Babanın eğitim durumu ile bağlantı stillerinin arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Bizim çalışmamıza benzer olarak Yazıcıoğlu'nun 2011'de üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu çalışmada; öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (106).

2.5.6.8. Katılımcıların günlük internet kullanımı ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Katılımcıların günlük internet kullanımına göre bağlantı stilleri için Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında $p=0,363$ olarak hesaplanmıştır. Günlük internet kullanımı ile bağlantı stillerinin arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

2.5.6.9. Katılımcıların haftalık internet kullanımı ile bağlanma stillerinin karşılaştırılması

Katılımcıların haftalık internet kullanımına göre bağlantı stilleri için Pearson Ki-kare testi kullanılarak karşılaştırıldığında $p=0,758$ olarak hesaplanmıştır. Haftalık internet kullanımı ile bağlantı stillerinin arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

2.5.7. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri - Yakın ilişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE) İlişkisinin Tartışılması

Çalışmamızda beş faktör kişilik özellikleri envanterinin alt boyutu olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, öz-denetim/sorumluluk, duygusal tutarsızlık, gelişime açıklık puanları ve YİYE envanterinin kaygı, kaçınma puan değişkenlerinin birbiriyle ilişkisini belirlemek için Pearson Korelasyon Analiziyle hesaplanmıştır. Araştırmamızda beş faktör kişilik özelliklerinden dışa dönüklük alt boyutu ile YİYE-kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,13$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Dışa dönüklük puanları ile YİYE-kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,23$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Çalışmamızın bulgularına benzer şekilde, Nofle ve Shaver'in 2006'da yaptığı bir çalışmada kaçınma davranışını çok gösteren kişilerde dışa dönüklük puanları düşük bulunmuştur (114).

Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan yumuşak başlılık puanları ile YİYE -kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,16$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Yumuşak başlılık puanları ile YİYE-kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,26$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır.

Yine Nofle ve Shaver'in çalışmasında kaçınma davranışı çok gösteren kişiler uyumluluk puanları düşük bulunmuştur ve çalışmamızın bulgusuyla paralellik göstermektedir (114).

Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan öz-denetim /sorumluluk puanları ile YİYE-kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,27$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü orta dereceli bir ilişki vardır. Öz-denetim /sorumluluk puanları ile YİYE-kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,42$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü iyi dereceye yakın bir ilişki vardır.

Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan duygusal tutarsızlık puanları ile YİYE-kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,02$ olarak hesaplanmıştır ve

istatistiksel olarak aralarında hiç ilişki yoktur denilmektedir. Duygusal tutarsızlık puanları ile YİYE-kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,42$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü iyi dereceye yakın bir ilişki vardır.

Araştırmamızın bulgularına paralel olarak, Noffle ve Shaver'in 2006'da yaptığı bir çalışmada kaçınma davranışını çok gösteren kişilerin duygusal dengesizlik boyutundan yüksek puanlar aldığı gözlenmiştir (114).

Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan gelişime açıklık puanları ile YİYE-kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,15$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Gelişime açıklık puanları ile YİYE-kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,20$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır.

Genel olarak değerlendirdiğimizde; beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel faktörleri ile YİYE arasından hem pozitif hem de negatif yönlü olarak aralarında çoğunlukla zayıf ve orta dereceli ilişki bulunmuştur.

Cömert ve Ögel'in 2014'de aktardığına göre; üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışmada, bağlanma stillerinin kişilik üzerine etkilerine bakıldığında; güvenli bağlanma stiline sahip bireylerin güvensiz bağlananlara oranla nörotiklik puanları düşük, dışa dönüklük puanları yüksek bulunmuştur. Ayrıca güvenli bağlanan kişilerin kaygı düzeyleri daha düşük, ilişkilerinde daha sıcak oldukları bulunmuştur. Kaçınmacı bağlanan kişilerin daha depresif, uyumluluk puanları düşük, ilişkilerinde diğerlerine nazaran doyumsuz oldukları ve ilişkilerinin daha kısa sürdüğü bulunmuştur (67,115).

2.5.8. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri - Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeğinin İlişkisinin Tartışılması

Araştırmamızda beş faktör kişilik özellikleri envanterinin ve KÇÇY ölçeğinin değişkenleri korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir. Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan yumuşak başlılık puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu olan yüzleşme puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,26$ olarak

hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Araştırmamıza paralel olarak Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada da beş faktör kişilik özelliklerinin kişilerarası çatışma çözme yaklaşımlarıyla ilişkisine bakılmış; çözme yaklaşımlarından yüzleşme yaklaşımı ile beş faktör kişilik özelliklerinden uyumluluk özellikleri arasında anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki bulunmuştur (101).

Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan yumuşak başlılık puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu olan duygusal ifade puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r= 0,21$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Yine çalışmamıza paralel olarak; Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada duygusal ifade yaklaşımıyla, kişilik özelliklerinden uyumluluk arasında yine anlamlı ve aynı yönlü bir ilişkisi olduğu bulunmuştur (101).

Yumuşak başlılık puanları ile kendini açma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r= 0,12$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada, kendini açma yaklaşımının ise uyumluluk kişilik özelliğiyle anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki içinde olduğu ortaya çıkmıştır (101).

Yumuşak başlılık puanları ile özel/genel davranış puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r=-0.2$, olarak hesaplanmıştır. Aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada genel/özel davranış yaklaşımı ile uyumluluk arasında anlamlı ve ters yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur (101).

Yumuşak başlılık puanları ile yaklaşma kaçma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r= -0,24$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada da çatışmaya yaklaşma/ kaçınma yaklaşımı ile uyumluluk özellikleri arasında anlamlı ve ters yönlü bir ilişki bulunmuştur (101).

Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan öz-denetim /sorumluluk puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu yüzleşme puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r= -0,01$ istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki olup aralarında bir ilişki yoktur da denebilir. Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı

çalışmada kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarından yüzleşme yaklaşımı ile beş faktör kişilik özelliklerinden özdisiplin özellikleri arasında anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki bulunmuştur ve araştırmamızın bulgularıyla örtüşmemektedir (101).

Beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan öz-denetim /sorumluluk puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu olan duygusal ifade puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,01$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki olup aralarında bir ilişki yoktur da denebilir. Araştırmamızın aksine; Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada duygusal ifade yaklaşımıyla, kişilik özelliklerinden özdisiplin arasında yine anlamlı ve aynı yönlü bir ilişkisi olduğu bulunmuştur (101).

Beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan öz-denetim /sorumluluk puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu olan kendini açma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,17$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü zayıf dereceli bir ilişki vardır.

Araştırmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan öz-denetim /sorumluluk puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu olan özel/genel davranış puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,33$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü orta dereceli bir ilişki vardır. Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada “genel/özel davranış” yaklaşımı ile kişilik özelliklerinden özdisiplin arasında anlamlı ve ters yönlü bir ilişki bulunmuş olup araştırmamızın sonuçlarıyla paraleldir (101).

Beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan öz-denetim /sorumluluk puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu olan yaklaşma kaçma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = -0,48$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında negatif yönlü iyi dereceye yakın bir ilişki vardır. Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada da bulgularımızla benzer çatışmaya yaklaşma/ kaçınma yaklaşımı ile özdisiplin özellikleri arasında anlamlı ve ters yönlü bir ilişkinin olduğu bulunmuştur (101).

Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan gelişime açıklık puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu olan yüzleşme puanları

arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,31$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü orta derecede yakın bir ilişki vardır. Basım, Çetin ve Tabak da 2009'da yaptığı çalışmada çalışmamızla paralel olarak; çatışma çözme yaklaşımlarından yüzleşme yaklaşımı ile beş faktör kişilik özelliklerinden gelişime açıklık özellikleri arasında anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki bulmuştur (101).

Araştırmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan gelişime açıklık puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu özel/genel davranış puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,05$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada genel/özel davranış yaklaşımı ile kişilik özelliklerinden gelişime açıklık arasında anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki bulunmuştur (101).

Araştırmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan gelişime açıklık puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu olan yaklaşma kaçma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $0,10$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü çok zayıf bir ilişki vardır. Çalışmamıza benzer olarak; Basım, Çetin ve Tabak da 2009'da yaptığı çalışmada çatışmaya yaklaşma/ kaçınma yaklaşımı ile gelişime açıklık özellikleri arasında anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki bulmuşlardır (101).

Araştırmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan gelişime açıklık puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu kendini açma puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,28$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Basım, Çetin ve Tabak'ın (2009) yaptığı çalışmada da kendini açma yaklaşımının ise gelişime açıklık kişilik özellikleriyle anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki bulunmuş olup çalışmamızla çok yakın bir sonuç çıkmıştır (101).

Araştırmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan gelişime açıklık puanları ile kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları alt boyutu duygusal ifade puanları arasındaki bağıntı katsayısı $r = 0,37$ olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü orta dereceli zayıf bir ilişki vardır. Çalışmamıza paralel olarak; Basım, Çetin ve Tabak'ın 2009'da yaptığı çalışmada da duygusal ifade yaklaşımıyla, kişilik özelliklerinden gelişime açıklık arasında anlamlı ve aynı yönlü bir ilişkisi olduğu bulunmuştur (101).

Çalışmamız için yapılan Pearson Korelasyon analizi için genel değerlendirme yapıldığında, beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel faktörleri ve kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ölçeği için verilen puanlar arasında ayrıntılı olarak yapılan inceleme sonucunda, aralarında çok etkileşim bulunmamıştır ve verilen puanlar birbirini etkilememektedir.

Çalışmamızda beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutundan olan duygusal tutarsızlık puanları ile YİYE-kaygı puanları arasındaki bağıntı katsayısı 0,02 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında hiç ilişki yoktur denilmektedir. Duygusal tutarsızlık puanları ile YİYE-kaçınma puanları arasındaki bağıntı katsayısı 0,42 olarak hesaplanmıştır ve istatistiksel olarak aralarında pozitif yönlü iyi dereceye yakın bir ilişki vardır. Duygusal tutarsızlık puanı arttıkça YİYE kaçınma puanı da artmaktadır denilebilir.

2.6. SONUÇ

Çalışmamızda sağlık çalışanlarında problemlı internet kullanımı yaygınlığının saptanması, internet kullanımı düzeylerinin bağlanma stilleri, kişilik özellikleri ve kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarıyla ilişkisine bakılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, sağlık çalışanlarındaki problemlı internet kullanımının çeşitli özelliklere göre farklılaşma durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmamızda 191 kişi (%99,5) internet bağımlılığı ölçeğinden 0-19 arasında puan alan sağlıklı internet kullanıcısı, 2 kişi (%0,5) ise internet bağımlılığı ölçeğinden 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları olduğu saptanmıştır. Young İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden toplamda 80 ve üzeri puan alan grup “internet bağımlısı”, 50–79 puan arası alanlar “riskli internet kullanımı” olan grup, “49 puan ve altı” alanlar ise internet kullanımıyla ilgili herhangi sorun yaşamayan “ortalama internet kullanıcısı” olarak tanımlanmıştır. Çalışmamızda 50 ve üzeri puan alan bir kişi olduğu için gruplar 0-19 arası puan alan kişiler sağlıklı internet kullanıcıları ile 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcıları olarak değerlendirilmiş ve tüm analizler bu iki grubun karşılaştırılmasıyla yapılmıştır.

Çalışmamızın sonuçlarına göre,

20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanımı kadınlarda % 56,7 (n=17), erkeklerde % 43,3 (n=13) olup kadınlarda sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.

20 puan ve üzeri sorunlu internet kullanımı ise yine en yüksek evlilerde olup % 56,7 (n=17), ikinci bekarlarda %40 (n=12) ve üçüncü dullarda %3,3 (n=1) bulunmuştur.

20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanımı en fazla % 30 (n=9) ile acil servis, ikinci %20 (n=6) ile diğer birimler, üçüncü sırada ise cerrahi servisi % 13,3 (n=4) ve ameliyathane % 13,3 (n=4) bulunmuştur.

Katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre sorunlu internet kullanım durumu olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,048$ olarak hesaplanmış ve katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ve sorunlu internet kullanıcılarının annelerinin eğitim durumu %46,7'si ilk veya ortaokul mezunu, %36,7'si okur yazar, %10'u okuma yazma bilmez, %6,7'si lise

mezunudur. ilk veya ortaokul mezunu olan annelerin çocuklarında sorunlu internet kullanımını daha fazla bulunmuştur.

İnternet kullanımlarına bakılarak sabah uyanır uyanmaz internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,007$ olarak hesaplanmıştır ve sabah uyanır uyanmaz internete girme durumlarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır. Sabah uyanır uyanmaz internete girenlerin %23,3'ü ($n=7$) İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken girmeyenlerin %76,7'si ($n=23$) İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıdır ve sabah uyanır uyanmaz internete girmeyenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.

İnternet kullanımlarına bakılarak sabah internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,002$ olarak hesaplanmıştır ve sabah internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık vardır ve sabah saatlerinde internete girenlerin %63,3'ü ($n=19$) İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken girmeyenlerin %36,7'si ($n=11$) İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıdır ve sabah saatlerinde internete girenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.

İnternet kullanımlarına bakılarak akşam internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,021$ olarak hesaplanmıştır ve akşam internete girme durumlarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır ve akşam internete girenlerin %100 'ü ($n=30$) İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken girmeyenlerde sorunlu internet kullanımı bulunmamıştır ve akşam internete girenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.

İnternet kullanımlarına bakılarak gece internete girme durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan veya olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,001$ olarak saptanmıştır. Gece internete girme durumlarına göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır ve gece internete girenlerin %76,7'si ($n=23$) İBÖ'den 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanıcısıyken girmeyenlerin %23,3'ü ($n=7$) sorunlu internet kullanıcısıdır ve gece internete girenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.

İnternet yaşantısının bir parçası olması durumuna göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,001$ olarak hesaplanmıştır. İnternet yaşantısının bir parçası olmasına göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır. İnterneti yaşantısının ayrılmaz bir parçası olarak görenlerde 20 ve üzeri puan alan sorunlu internet kullanım oranı %80 (n=24 kişi) iken, interneti yaşantısının ayrılmaz bir parçası olarak görmeyenlerin sorunlu internet kullanımı %20'dir (n=6 kişi). İnterneti yaşantısının ayrılmaz bir parçası olarak görenlerde sorunlu internet kullanımı daha yüksek bulunmuştur.

İş yerinde bilgisayarın internet bağlantısının olup olmaması durumlarına göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,033$ olarak hesaplanmıştır. İş yerinde bilgisayarın internetinin olması ile iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. İş yerinde internet bağlantısı olan kişilerin %70'i (n=21 kişi) sorunlu internet kullanıcısıyken, iş yerinde internet bağlantısı olmayanların %30'u (n= 9 kişi) sorunlu internet kullanıcısı olarak bulunmuştur. İş yerinde internet bağlantısı olanlarda sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.

Katılımcıların internette fazla zaman geçirdikleri için uyarı alıp almama durumu ile sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,001$ olarak hesaplanmıştır. İnternette fazla zaman geçirdiği için bir yakını tarafından uyarı alma durumuna göre iki grup arasında anlamlı farklılık vardır. Bir yakını tarafından internette fazla zaman geçirdiği için uyarılanların % 56,7'si (n=17 kişi) sorunlu internet kullanıcısı iken, uyarılmayanların % 43,3'ü (n=13 kişi) sorunlu internet kullanıcısı oldukları belirlenmiştir. İnternette fazla zaman geçirdiği için birisi tarafından uyarılanlarda sorunlu internet kullanımı daha yüksek çıkmıştır.

Bir günde internette geçirilen süreye göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,001$ olarak hesaplanmıştır. Bir günde internette geçirilen süreye göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki gruba göre bir günde internette geçirilen süreye bakıldığında, ortalama rank değerleri normal kullanıcılar için 87,72; sorunlu internet kullanıcıları için 143,90 olup sorunlu internet kullanıcılarında günde ortalama internette geçirilen sürenin daha fazla olduğu bulunmuştur.

Bir haftada internette geçirilen süreye göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grubu karşılaştırdığımızda, $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $p= 0,001$ olarak hesaplanmıştır. Bir haftada internette geçirilen süreye göre sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Sorunlu internet kullanımı olan ve olmayan iki gruba göre bir haftalık internette geçirilen süreye bakıldığında, ortalama rank değerleri İBÖ'ye göre normal kullanıcılar için 87,58; internet bağımlılığı sorunlu internet kullanıcıları için 144,65 olarak bulunmuştur. Sorunlu internet kullanıcılarında haftalık ortalama geçirilen sürenin artmış olduğu bulunmuştur.

Beş faktör kişilik özellikleri alt boyutlarından dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanlarına göre internet kullanım durumu aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Fakat öz-denetim/sorumluluk puanlarına göre normal internet kullanıcıları ve sorunlu internet kullanıcıları arasında anlamlı fark vardır ve sorunlu kullanıcılarda özdenetim/sorumluluk puanı düşmektedir.

Kişiler arası çatışma çözme ölçeğine ait özel-genel davranışlar ve yaklaşma-kaçınma puanları ile internet kullanım durumu arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yüzleşme, duygusal ifade ve kendini açma puanları ile iki grup arasında anlamlı fark bulunmuştur ve sorunlu internet kullanımı arttıkça yüzleşme puanı, duygusal ifade ve kendini açma puanı düşmektedir.

Yakın ilişkilerde yaşantılar envanterine ait kaygı ve kaçınma puanlarına göre internet kullanım durumu arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Cinsiyete göre beş faktör kişilik envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık puanları arasında anlamlı farklılık yoktur. Cinsiyete göre temel boyutlardan öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık açısından gruplar arasında fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Kadınların öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık puanları erkeklerden daha yüksektir.

Katılımcıların medeni durumlarına göre beş faktör kişilik envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük ve duygusal tutarsızlık açısından gruplar benzerdir. Medeni duruma göre temel boyutlardan öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık açısından gruplar arasında fark

istatistiksel olarak anlamlıdır. En yüksek özdenetim puanı evliler, en yüksek gelişime açıklık puanı ise bekarlar almıştır.

Katılımcıların annelerinin eğitim durumuna göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık, öz-denetim/sorumluluk ve gelişime açıklık alt ölçekleri açısından gruplar benzerdir. Annenin eğitim durumunun temel kişilik faktörlerine etkisi olmadığı saptanmıştır. Fakat annenin eğitim durumuna göre dışadönüklük puanları anlamlıdır ve LSD alt analizi yapılarak okuma-yazma bilmeyen ile okur yazar anneler arasında istatistiksel düzeyde anlamlı fark bulunmuştur ($\alpha=0,05$; $P:0,020$). Okur yazar annelerde dışadönüklük puan ortalaması biraz daha yüksek çıkmıştır.

Katılımcıların günlük internete girme süresine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık alt ölçeklerine göre gruplar benzerdir. Fakat günlük internet süresine göre öz-denetim/sorumluluk puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur ve internete girme süresi arttıkça özdenetim/sorumluluk puanları düşmüştür.

Katılımcıların haftalık internete girme süresine göre beş faktör kişilik özellikleri envanterinin temel boyutları olan dışa dönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık puanları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Haftalık internet süresinin temel kişilik faktörlerine etkisi yoktur. Fakat haftalık internet süresine göre öz-denetim/sorumluluk puanları açısından gruplar arasında fark istatistiksel olarak anlamlıdır. İnternete girme süresi arttıkça özdenetim sorumluluk puanı düşmüştür.

Katılımcıların yaşları ile bağlanma stilleri arasında anlamlı fark vardır ve yaşın artması ile paralel olarak korkulu bağlanma stili ortalaması, saplantılı bağlanma stili puan ortalaması, kaçınan bağlanma stili puan ortalaması, güvenli bağlanma stili puan ortalaması artmıştır.

Çalışmamızda elde edilen sonuçlar, kişilik özelliklerinin, bağlanma stillerinin, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarının, demografik değişkenlerin birbirleriyle ve internet kullanım durumu ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Sağlık çalışanları toplumda korucu, tedavi edici ve rehabilitasyon hizmetlerinin sunulması ve devam ettirilmesi açısından çok önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda sahip oldukları kişilik özellikleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları, bağlanma stilleri özel yaşamlarına ve işlerine yönelik tutumlarını etkilemektedir. Hızla yaygınlaşan internet bağımlılığını sağlık çalışanları açısından değerlendiren çok fazla çalışmaya rastlanmadığından bu çalışma yapılmıştır. Türkçe yayınların kısıtlı olması bulguların başka araştırmalarla karşılaştırılmasına ve tartışılmasına çok fazla imkan vermemiştir.

2.7. ÖNERİLER

Çalışmamızdan elde edilen bulgular, toplumun problemli internet kullanımının önüne geçilmesi konusunda farkındalık yaratarak ve bu konu ile ilgilenen uzmanların tedbir almasında sağlamakta fayda sağlayabileceği düşünülmektedir. Ayrıca bu tür bulgular klinik ya da toplumsal çalışmalara yol gösterici olabilir. Çalışmadan elde edilen bulgulara dayanarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

1. Araştırmanın bulguları doğrultusunda sağlık çalışanlarında güvenli bağlanma biçiminin ve sağlıklı internet kullanımının sağlanması için; sağlıklı internet kullanımının önemi konusunda eğitimler verilebilir.
2. Problemli internet kullanımı belirlenen sağlık çalışanlarına danışmanlık verilmesi önerilebilir.
3. Bağlanma stillerinin oluşumunda özellikle yaşamın ilk yıllarında anne-bebek arasında gelişen ilişkinin niteliği önemli olduğu için ebeveynlere koruyucu önlemler kapsamında eğitim verilebilir.
4. Bu araştırma, İzmir Kuzey Genel Sekreterliği'ne bağlı 14 hastanede çalışan sağlık çalışanlarıyla yapılmış olup daha geniş bir evren ve örneklemle benzer çalışmaların yapılması önerilebilir. Ayrıca kadın ve erkek sayısının eşit olduğu örneklem grubunda ve problemli internet kullanım sayısı ile kontrol grubu sayısı eşitlenip çalışmanın tekrarlanması önerilebilir. Böylece ulaşılan sonuçların genellenebilirliği yükselecektir.
5. Araştırma, hastanelerde çalışan sağlık hizmetlerine bağlı sağlık çalışanlarıyla gerçekleştirilmiş olup hastanede çalışan genel idari hizmetleri de içine alan çalışmalar gerçekleştirilebilir.

6. Kişilik özellikleri, bağlanma stilleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımları ve internet bağımlılığı arasındaki ilişki nitel çalışmalarla daha derinlemesine incelenip araştırılabilir.
7. İnternet kullanımı ile ilgili online bağımlılık ölçeği, teknoloji bağımlılığı ölçeği vb. ölçeklerle daha kapsamlı bir çalışma önerilebilir.
8. Araştırmadan çıkan sonuçlar güncel bir konu olan internet bağımlılığı ile beş faktör kişilik özellikleri, bağlanma stilleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarının ilişkisine ışık tuttuğundan; elde edilen bilgiler seminer ya da eğitimlerde sağlık çalışanlarıyla paylaşılabilir.
9. Türkiye'de yapılan bu çalışma, sağlık alanında başka ülkelerde yapılarak kültürel farklılıklar ya da benzerlikler ortaya konabilir.

2.7. KAYNAKLAR

1. Arısoy Ö. İnternet Bağımlılığı ve Tedavisi. *Psikiyatr Güncel Yaklaşımlar*. 2009;1(1):55–67.
2. Alacam H, Atesci FC, Sengul a C, Tumkaya S. The relationship between smoking and alcohol use and internet addiction among the university students. *Anadolu Psikiyatr Dergisi-Anatolian J Psychiatry*. 2015;16(6):383–8.
3. Demir I, Peker Özköklü D, Aygün Turğut B. Ergenlerin Problemlı İnternet Kullanımının Yordanması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg [Internet]*. 2015;11(3):720–31. Available from: <http://dergipark.gov.tr/doi/10.17860/efd.02132>
4. Yen J-Y, Ko C-H, Yen C-F, Chen S-H, Chung W-L, Chen C-C. Psychiatric symptoms in adolescents with Internet addiction: Comparison with substance use. *Psychiatry Clin Neurosci*. 2008;62:9–16.
5. Yolga A, Çelik GG, Bahal K, Avc A. Medyan ın Çocuk ve Gençler Üzerine Olumsuz Etkileri ; fiiddet E ın ilimi ve ınternet Ba ın ml ın ın . *Symp A Q J Mod Foreign Lit*. 2010;19–30.
6. Shapira N a., Lessig MC, Goldsmith TD, Szabo ST, Lazoritz M, Gold MS, et al. Problematic internet use: Proposed classification and diagnostic criteria. *Depress Anxiety*. 2003;17(4):207–16.
7. Derin S. Lise öğrencilerinde internet bağımlılığı ve öznel iyi oluş. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Bilim Dalı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. 2013, Ankara.
8. Akca C ve Erigüç G. Hastane Çalışanlarının Yöneticileri Ve Çalışma Arkadaşları İle Yaşadıkları Çatışma Nedenlerine Yönelik Bir Araştırma. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 2006; Cilt:9, Sayı:2
9. Schruppf, F. C., Donna K., Bodine, R.. J. Okulda Çatışma Çözme Ve Akran Arabuluculuk.. F. G. Akbalık, B. D. Karaduman (Çev). Ankara: İmge Kitabevi, 2007.
10. Ateş N. Çatışma Çözme Eğitiminin 6. Sınıf Öğrencilerinin Çatışma Çözme Becerileri Ve Özsaygı Düzeylerine Etkisi, , Nida Ateş, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Uygulamalı Psikoloji Yüksek Lisans Programı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul – 2014.
11. Uğurlu TT, Şengül CB, Şengül C. Bağımlılık psikofarmakolojisi. / *Psychopharmacology of addiction*. *Psikiyatr Güncel Yaklaşımlar*. 2012;4(1):37–50.
12. Ogel K, Karadag F, Satgan D, Koc C. Development of The Addiction Profile Index Internet Addiction Form (APIINT): validity and reliability. *Dusunen Adam J Psychiatry Neurol Sci [Internet]*. 2015;28(4):337–43. Available from:

http://www.dusunenadamdergisi.org/ing/DergiPdf/DUSUNEN_ADAM_DERGISI_0c454b5867a441e79a2c2580c9645472.pdf

13. Griffiths M. Internet addiction - time to be taken seriously? *Addict Res.* 2000;8(5):413.
14. Tarhan, N. ve Nurmedov, S. Bağımlılık: Sanal veya gerçek. İstanbul: Timaş Yayınları. 2011.
15. Karaman MK ve Kurtoğlu M. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılığı Hakkındaki Görüşleri. 2009;641–50.
16. Young KS. Internet Addiction: The Emergence of a New Clinical Disorder. *Publ CyberPsychology Behav.* 1998;1(3):237–44.
17. Egger O, Rauterberg M, Egger O, Rauterberg M, Rauterberg Page M. Internet Behaviour and Addiction. *Work Organ Psychol Unit Work Organ Psychol Unit, Swiss Fed Inst Technol Zurich.* 1996;173.
18. Young KS. Internet addiction: Symptoms, evaluation, and treatment. *Innov Clin Pract (Volume 17).* 1999;17(Volume 17):19–31.
19. Morahan-Martin J, Schumacher P. Loneliness and social uses of the Internet. *Comput Human Behav.* 2003;19(6):659–71
20. Davis, R.A. (2001). A Cognitive-Behaviral Model Of Pathological İnternet Use, *Computer in Human Behavior*,17,187-195.
21. Dinicola M. Pathological Internet Use. *Education [Internet].* 2004;77(March):263–71. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21480155>
22. Shapira N a., Lessig MC, Goldsmith TD, Szabo ST, Lazoritz M, Gold MS, et al. Problematic internet use: Proposed classification and diagnostic criteria. *Depress Anxiety.* 2003;17(4):207–16.
23. Caplan S, Williams D, Yee N. Problematic Internet use and psychosocial well-being among MMO players. *Comput Human Behav [Internet]. Elsevier Ltd;* 2009;25(6):1312–9. Available from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2009.06.006>
24. Ayas T ve Horzum MB. İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı ve Aile İnternet Tutumu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 2013, 4 (39), 46-57
25. Gönül AS. Patological Internet Use (Internet Dependency/Abuse). *Yeni Symposium* 40 (3): 105-110, 2002.
26. Aslan S. Akademisyenlerde İnternet Bağımlılık Düzeyleri Ve Buna Bağlı Oluşabilecek Sağlık Sorunları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Halk Sağlığı Hemşireliği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya-2011.

27. Sırakaya M ve Seferoğlu SS. Öğretmen Adaylarının Problemlı İnternet Kullanımlarının İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [H. U. Journal Of Education] 28(1), 356-368 [2013]
28. American Psychiatric Association (APA). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5). Fifth Edition. (2013).
29. Doğan A. İnternet Bağımlılığı Yaygınlığı. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Eğitimi Ve Danışmanlığı Anabilim Dalı Aile Eğitimi Ve Danışmanlığı Programı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi İzmir 2013.
30. <http://www.internetworldstats.com> Erişim Tarihi: 28.04.2016 saat: 15:31
31. Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, 2015 Yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, Haber Bülteni., Sayı: 18660, 18 Ağustos 2015, Saat: 10:00
32. Aktepe E, Olgaç-Dündar N, Soyöz Ö, Sönmez Y. Possible İnternet Addiction İn High School Students İn The City Center Of Isparta And Associated Factors: A Cross-Sectional Study. *Turk J Pediatr.* 2013 Jul-Aug;55(4):417-25.
33. Çakır Ö, Ayas T, Horzum Mb. Üniversite Öğrencilerinin İnternet Ve Oyun Bağımlılıklarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Yıl: 2011, Cilt: 44, Sayı: 2, 95-117.
34. Oğuz B, Zayim N, Özel D, Saka O. Tıp Öğrencilerinin İnternette Bilişsel Durumları, Biyoistatistik Ve Tıp Bilişimi Ad, Akdeniz Üniversitesi, Antalya Akademik Bilişim 2008, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 30 Ocak - 01 Şubat 2008
35. Günüş S Ve Kayri M. Türkiye’de İnternet Bağımlılık Profili Ve İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik-Güvenirlik Çalışması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal Of Education) 39: 220-232 [2010]
36. Batıgün-Durak Ve Kılıç N. İnternet Bağımlılığı İle Kişilik Özellikleri , Sosyal Destek, Psikolojik Belirtiler Ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişkiler. 2011;26(67):1-10.
37. Yellowlees PM, Marks S. Problematic Internet use or Internet addiction? *Comput Human Behav.* 2007;23(3):1447-53.
38. Durak-Batıgün A Ve Hasta D. İnternet Bağımlılığı: Yalnızlık Ve Kişilerarası İlişki Tarzları Açısından Bir Değerlendirme. *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2010; 11:213-219)
39. Odabaşıoğlu G ve ark. İnternet bağımlılığı kaç yaşında başlar?: Sıradışı bir vaka üzerinden Çocuk ve ergenlerde internet bağımlılığı. 3. Ulusal Bağımlılık Kongresi Bilimsel Çalışmalar Kitabı,2006:56.
40. Öztürk Ö, Odabaşıoğlu G, Eraslan D, Genç Y ve Kalyoncu A .İnternet Bağımlılığı: Kliniği Ve Tedavisi Internet Addiction: Clinical Aspects And Treatment Strategies.

Bağımlılık Dergisi, 2007, Cilt: 8, Sayı: 1, S:36-41 / Journal Of Dependence, 2007, Vol: 8, N.: 1, Pp.36-41 / [Www.Bagimlilik.Net](http://www.Bagimlilik.Net))

41. Kulu M. Öğrencilerin İnternet Kullanımına Yönelik Görüşleri Ve Okul Başarısı İle İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi. İstanbul, 2012.

42. Al-Gamal E, Alzayyat A, Ahmad MM. Prevalence of Internet Addiction and Its Association With Psychological Distress and Coping Strategies Among University Students in Jordan. *Perspect Psychiatr Care*. 2015;2013:49–61.

43. Cheng C, Li AY-L. Internet Addiction Prevalence and Quality of (Real) Life: A Meta-Analysis of 31 Nations Across Seven World Regions. *Cyberpsychol Behav Soc Netw* [Internet]. 2014;17(12):755–60. Available from: http://online.liebertpub.com/doi/abs/10.1089/cyber.2014.0317#utm_source=ETOC&utm_medium=email&utm_campaign=cyber

44. Mak KK, Lai CM, Watanabe H, Kim DI, Bahar N, Ramos M, Young KS, Ho RC, Aum NR, Cheng C. Epidemiology Of İnternet Behaviors And Addiction Among Adolescents İn Six Asian Countries. *Cyberpsychol Behav Soc Netw*. 2014 Nov;17(11):720-8. Doi: 10.1089/Cyber.2014.0139.

45. Wartberg L, Kriston L, Kammerl R, Petersen Ku, Thomasius R. Prevalence Of Pathological İnternet Use İn A Representative German Sample Of Adolescents: Results Of A Latent Profile Analysis. *Psychopathology*. 2015;48(1):25-30. Doi: 10.1159/000365095. Epub 2014 Oct 22

46. Pontes HM, Griffiths MD, Patrão IM,.Portuguese Validation Of The Internet Addiction Test: An Empirical Study. *J Behav Addict*. 2014 Jun;3(2):107-14. Doi: 10.1556/JBA.3.2014.2.4. Epub 2014 Jun 13.

47. An J, Sun Y, Wan Y, Chen J, Wang X, Tao F. Associations Between Problematic İnternet Use And Adolescents' Physical And Psychological Symptoms: Possible Role Of Sleep Quality. *J Addict Med*. 2014 Jul-Aug;8(4):282-7.

48. Berner JE, Santander J, Contreras AM ve Gómez T. Description Of İnternet Addiction Among Chilean Medical Students: A Cross-Sectional Study. *Acad Psychiatry*. 2014 Feb;38(1):11-4. Doi: 10.1007/S40596-013-0022-6. Epub 2014 Jan 16.

49. Özkan Ö. İnternet Kullanımıyla İlgili Değişkenlerin Cinsiyet, Kişilik Özellikleri, Yaşam Doyumu Ve Bağlanma Stilleri Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Anabilim Dalı. Ankara-2013.

50. Akdemir D, Pehlivan Türk B, Ünal F ve Özusta Ş. Otistik Bozukluk ve Gelişim Geriliğinde Bağlanmaya Yönelik Sosyal Davranışların Karşılaştırılması. Türk Psikiyatri Dergisi 2009; 20(2):105-117.
51. Özer A ve Cihan- Güngör H. Yükleme Tarzları, Bağlanma Stilleri ve Kişilik Özelliklerine Göre Evlilik Uyumu. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 8, No 2, Ağustos 2012.
52. Bowlby J, Ainsworth M, Bretherton I. the Origins of Attachment Theory. Ref Dev Psychol. 1992;28(28):759–75.
53. Kesebir S, Kavzoğlu SÖ, Üstündağ MF. Bağlanma ve Psikopatoloji, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry 2011; 3(2):321-342 © 2011, eISSN:1309-0674 pISSN:1309-0658
54. Dereli-Yılmaz S. Prenatal Anne - Bebek Bağlanması, Hemşirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi 2013;10 (3): 28-33
55. Özer Ü. Major Depresyon Tanısı Alan Olgularda İntihar Düşünce Ve Davranışının Bağlanma Biçimi Ve Aile Özellikleri ile ilişkisi. Sağlık Bakanlığı, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı Ve Sinir Hastalıkları, Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, 2. Psikiyatri Kliniği. Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi. İstanbul – 2012.
56. Hazan, C. ve Shaver, P. R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. Journal of Personality and Social Psychology, 52(3), 511-524.
57. Bowlby J. Attachment and loss: Attachment [Internet]. Attachment. 1969. 326 p. Available from: <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0831/00266879-b.html> \n <http://scholar.google.com/scholar?hl=en&btnG=Search&q=intitle:Attachment+and+loss#1>
58. Soysal AŞ, Bodur Ş, İşeri E, Şenol S. Bebeklik dönemindeki bağlanma sürecine genel bir bakış. Klinik Psikiyatri. 2005;8:88–99.
59. Ainsworth MDS, Blehar MC, Waters E, Walls S. Patterns of Attachment: A Psychological Study of the Strange Situation. Hillsdale, Lawrence Erlbaum, 1978.
60. Yüksel B. Kaygı Belirtilerini Açıklamada Bağlanma, Pozitif Ve Negatif Duygu Düzenleme Ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Arasındaki İlişkiyi Bütünleyici Model Arayışı, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2014.
61. Sümer N ve Güngör D. Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örneklemini üzerinde psikometrik değerlendirmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. Türk Psikoloji Dergisi 1999; 14(43):71-106.

62. Keler H. Liseli Ergenlerin Transaksiyonel Analiz Ego Durumları İle Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul, 2008.
63. Hazan C, Shaver PR. Attachment as an organizational framework for research on close relationships. *Psychol Inquiry*. 1994;1:1-22.
64. Bartholomew K, Horowitz LM. Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *J Pers Soc Psychol* 1991; 61:226-244.
65. Göçener D. Üniversite Öğrencilerinin Güvenli Bağlanma Düzeyleri İle Kişilerarası İlişki Tarzları Arasındaki İlişkiler. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara - 2010.
66. Hamarta E, Deniz ME, Durmuşoğlu-Saltalı N. Bağlanma Stillerinin Duygusal Zekayı Yordama Düzeyi. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences: Theory & Practice* 9 (1) • Kış / Winter 2009 • 195-229.
67. Shaver PR ve Brennan KA. Attachment styles and ‘big five’ personality traits: Their connection with each other and with romantic relationship outcomes, *Personality and Social Psychology Bulletin*.1992;18: 536-545.
68. Erişti A. Bağlanma Stilleri, Kişilik Özellikleri Ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2010.
69. Cüceloğlu D. İnsan ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları. 9. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999.
70. Uysal M. Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelerin Kişilik Özellikleri İle Karar Stratejilerinin İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul- 2010
71. Akiskal HS, Hirschfeld MA, Yerevanian BI. The relationship of personality to affective disorders. *Arch Gen Psychiatry* 1983; 40: 801-810.
72. Sayın A ve Aslan S. Duygu durum Bozuklukları İle Huy, Karakter Ve Kişilik İlişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi* 2005; 16(4):276-283.
73. Yıldırım S. Akademisyen Hemşirelerin İşe Ve Kuruma Yönelik Tutumları İle Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Programı. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir- 2009.
74. <http://www.tdk.gov.tr/> (erişim tarihi 11.02.2014).
75. McCrae RR, ve Costa PTJr. Updating norman’s ‘adequate taxonomy’: Intelligence and personality dimensions in natural language and in questionnaires. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1985; 49(3) 710-721.

76. Bacanlı H, İlhan T ve Arslan S. Beş Faktör Kuramına Dayalı Bir Kişilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi (SDKT). Türk Eğitim Bilimleri Dergisi 2009; 7,2, 261 – 279.
77. Alacatlı E. Üniversite Öğrencilerinin Zaman Perspektifleri İle Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul-2013.
78. Somer O, ve Goldberg LR. (1999). Personality processes and individual differences. Journal of Personality and Social Psychology, 76(3), 431-450.
79. Oğuz Y. Okul Müdürlerinin Demografik Değişkenler Ve Kişilik Özellikleri İle Çatışma Yönetimi Stili Tercihleri Arasındaki Farklılıklar Ve İlişkiler. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftisi Planlaması Ve Ekonomisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2007.
80. Yazgan-İnanç B ve Yerlikaya EE. Kişilik Kuramları. 1990. 23-31 p.2012.
81. Somer O, Korkmaz M ve Tatar A. Beş faktör kişilik envanteri'nin geliştirilmesi-I: Ölçek ve alt ölçeklerin oluşturulması. Türk Psikoloji Dergisi, 2000; 17(49), 21-33.
82. Somer O, Korkmaz M ve Tatar A. Kuramdan uygulamaya beş faktör kişilik modeli ve beş faktör kişilik envanteri (5FKE). İzmir: Ege Üniversitesi. 2001.
83. Tabak A, Basım N, Tatar İ ve Çetin F. İzlenim Yönetimi Taktiklerinde Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Rolü: Savunma Sanayiinde Bir Araştırma, Ege Akademik Bakış / Ege Academic Review 10 (2) 2010: 539-557.
84. Asendorpf, J.B., and Wilpers, S. (1998). Personality effects on social relationship, Journal of Personality and Social Psychology 74(6): 1531-1544.
85. Öz F ve Hiçdurmaz D. Hemşirelik Öğrencilerinin Kişilerarası Çatışmaları Çözme Yaklaşımları, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi (2012) 1-15.
86. Arslan C. Kişilerarası Çatışma Çözme Ve Problem Çözme Yaklaşımlarının Yükleme Karmaşıklığı Açısından İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya-2005.
87. Basım HN, Çetin F ve Meydan CH. Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımlarında Kontrol Odağının Rolü. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2009;(21).
88. Sümer, N. (2006). Yetişkin bağlanma ölçeklerinin kategoriler ve boyutlar düzeyinde karşılaştırılması. Türk Psikoloji Dergisi, 21, 1-22.

89. İlhan MN, Dikmen AU, Uslu İ, Medeni V, Altun B ve Tezel A. Ankara’da On Beş Yaş Üstü Kişilerin İnternet Kullanımı Sıklığı Ve Bağımlılığı. www.literaturesempozyum.com ekim/kasım/aralık 2014; cilt: 1sayı: 4.
90. Ergin A,Uzun SU ve Bozkurt Aİ. Tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı sıklığı ve etkileyen etmenler. Pam Tıp Dergisi; 2013;6(3):134-142.
91. Canan F. Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı, Disosiyatif Belirtiler Ve Sosyodemografik Özellikler Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi, Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Düzce-2010.
92. Kuzucu Y, Bulut B, Özçelik Ş ve Soydemir FM. Sosyal Destek Kontrol Edildiğinde Cinsiyetin İnternet Bağımlılığı Üzerine Etkisi. Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, Aralık 2015, 6(2), 11-19.
93. Aslan-Üçkardeş E. Mersin Üniversitesi Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığının Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi.Mersin - 2010.
94. Yıldız Ü. Üniversite Öğrencilerinde Obezite Oluşumunda İnternet Bağımlılığının Etkisinin Saptanması. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir-2014.
95. Dünder D. Üç Büyük İlde İnternet Kullanıcılarının Sosyo-ekonomik Yapısının Karşılaştırılması. Journay of İstanbul Kültür University, 2002/2 pp; 97-108.
96. Şahin M. Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Saldırganlık. Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences 2014;27(1):43–52.
97. Rahmani S, Lavasani MG. The comparison of sensation seeking and five big factors of personality between internet dependents and non-dependents. Procedia - Soc Behav Sci. 2011;15(December 2000):1029–33.
98. Köse D, Çınar N ve Akduran F. Hemşirelik Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Kişilik Özellikleri Ve Zaman Yönetimi İle İlişkisi, Sakarya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sakarya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Türkiye. 2012. saujs.sakarya.edu.tr. Erişim Tarihi: 22.02.2016. saat. 10:32.
99. Morsünbül, Ü. İnternet bağımlılığının bağlanma stilleri, kişilik özellikleri, yalnızlık ve yaşam doyumu ile ilişkisi. International Journal of Human Sciences,(2014);11(1), 357-372. doi: 10.14687/ijhs.v11i1.2727
100. Taş İ ve Ayas T. Lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyinin kişilik özellikleri ile ilişkisi. International Journal of Human Sciences, 2015; 12(2), 150-162. doi: 10.14687/ijhs.v12i2.3279

101. Basım HN, Çetin F ve Tabak A. Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımlarıyla İlişkisi. Türk Psikoloji Dergisi, Haziran 2009, 24 (63), 20-34.
102. Şenormancı Ö, Şenormancı G, Güçlü O ve Konkan R. Attachment and family functioning in patients with Internet addiction. General Hospital Psychiatry 36 (2014) 203–207.
103. Shin SE, Kim N S ve Jang EY. Comprasion of problematic internet and alcohol use and attachment styles among industrial workers in Korea. Cyberpsychology, Behavior and Social Networking,2011; 14,665-672.
104. Odacı H ve Çıkrıkçı Ö. Problematic internet use in terms of gender, attachment styles and subjective well-being in university students. Computers in Human Behavior 32 (2014) 61–66.
105. Sümer N ve Anafarta-Şendağ M. Orta Çocukluk Döneminde Ebeveynlere Bağlanma, Benlik Algısı ve Kaygı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi- Ufuk Üniversitesi. Türk Psikoloji Dergisi, Haziran 2009, 24 (63), 86-101.
106. Yazıcıoğlu G. Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri Ve Stresle Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişki: Odtü Örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Eğitimi Ve Danışmanlığı Anabilim Dalı Aile Eğitimi Ve Danışmanlığı Programı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2011.
107. Erdoğan-Taycan S ve Çepik-Kuruoğlu A. Evlilik uyumu ile bağlanma stilleri ve mizaç ve karakter özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. Turk Psikiyatr Derg. 2014;25(1):9–18.
108. Damarlı Ö. Ergenlerde Toplumsal Cinsiyet Roller, Bağlanma Stilleri Ve Benlik-Kavramı Arasındaki İlişkiler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Ankara, 2006.
109. Utaş-Akhan L. Hemşirelik Öğrencilerinin Bağlanma Stillerinin Belirlenmesi. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/ Cilt/Volume 4, Sayı/Number 3, Aralık/December 2014; Sayfa/Pages 191-196.
110. Erözkan A. Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Karar Stratejileri, Uluslar arası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 2011; Cilt:2, Sayı:3 s: (60-74)
111. Karakuş Ö. Ergenlerde Bağlanma Stilleri Ve Yalnızlık Arasındaki İlişki. Toplum Ve Sosyal Hizmet Cilt 23, Sayı 2, Ekim 2012
112. Altuntaş O Ve Altınova Hh. Farklı Engel Grupları Olan Kadınların Bağlanma Stilleri. International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic Volume 10/3 Winter 2015, P. 97-114; Issn: 1308-2140, Ankara-Turkey

113. Sardoğan ME, Karahan TF, Dicle AN ve Menteş Ö. Ebeveyne Bağlanma Düzeyine Ve Anne-Babanın Boşanma/Birliktelik Durumuna Göre Çocuklarda Evlilik Çatışmasını Algılama Biçimleri. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23, (2007) 12-23
114. Nofle EE ve Shaver PR. Attachment dimensions and the big Wve personality traits: Associations and comparative ability to predict relationship quality. Department of Psychology, University of California, Davis, CA 95616-8686, USA. Journal of Research in Personality 40 (2006) 179–208
115. Cömert IT ve Ögel K. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Psikoloji Bölümü. Acıbadem Üniversitesi, Psikiyatri Bölümü. Madde Kullanan Ergenlerin Bağlanma Stilleri ISSN 2148-7286 DOI 10.15805/addicta.2014.1.1.001 Copyright © 2014 Türkiye Yeşilay Cemiyeti • addicta.com.tr Addicta: The Turkish Journal on Addictions • Bahar 2014 • 1(1) • 9-40 Başvuru | 10 Haziran 2014 Kabul | 23 Ağustos 2014 OnlineFirst | 20 Eylül 2014

3. SON BÖLÜM

3.1. Ekler

3.1.1. Kişisel Bilgi Formu

Değerli katılımcılar;

Bu araştırma sağlık çalışanlarında bağlanma stilleri, kişilik özellikleri, kişiler arası çatışma çözme yaklaşımlarına göre internet bağımlılık düzeylerini değerlendirmek amacıyla yapılacaktır. Araştırmanın amacına ulaşması için ankete vereceğiniz yanıtlardaki içtenliğiniz büyük önem taşımaktadır. Alınan tüm bilgiler gizli tutulacaktır. Katılımınız için teşekkür ederim.

1- Yaşınız:

2-Tel numarası(isteğe bağlı)

3- Cinsiyetiniz nedir?

a) Kadın b) Erkek

4- Medeni durumuzu nedir?

a) Bekar b)Evli c) Boşanmış d) Dul e) Eşinden ayrı yaşıyor

5- Eğitim durumu nedir?

a) Lise b) Lisans c) Yüksek lisans d) Uzman e) Doktora ve üstü

6- Mesleğiniz nedir?

a) Doktor b)Ebe c) Hemşire d) Sağlık memuru e) Diğer

7- Çalıştığınız Bölüm:

8- Gelir durumunuz nedir?

a) Gelir giderden az b) Gelir gidere eşit c)Gelir giderden fazla

Aylık ortalama geliriniz:.....

9- Annenizin eğitim durumu nedir?

- a) Okuma yazma bilmez
- b) Okur yazar
- c) İlk veya ortaokul mezunu
- d) Lise mezunu
- e) Üniversite mezunu

10- babanızın eğitim durumu nedir?

- a) Okuma yazma bilmez
- b) Okur yazar
- c) İlk veya ortaokul mezunu
- d) lise mezunu
- e) Üniversite mezunu

11- Çocukluğunuzu geçirdiğiniz yer?

- a) köy b)kasaba c)şehir d)diğer.....belirtiniz

12- Meslekte çalıştığınız süre nedir?

- a) 1 yıldan az b) 1-5 yıl arası c) 5-10 yıl d)11 yıl ve üzeri

13- Günde ortalama internette geçirdiğiniz süre:saat

14-Haftada ortalama kaç saatinizi internette geçirirsiniz?:.....

15- a) İnternete sabah uyanır uyanmaz girer misiniz?

Evet () Hayır ()

b) Sabah saatlerinde internete girer misiniz?

Evet () Hayır ()

16- Öğleden sonra internete girer misiniz?

Evet () Hayır ()

17- Akşam saatlerinde internete bağlanır mısınız?

Evet() Hayır ()

18- Gece internete bağlanır mısınız?

Evet () Hayır ()

19- İnternete daha çok nerelerden bağlantı kurarsınız?

- a) Ev
- b) Kafe
- c) İş yeri
- d) Okul
- e) Cep telefonu, tablet yada dizüstü bilgisayarından her yerde
- f) Diğer ortamlar(.....)

20- İnterneti en sık hangisi için kullanırsınız?:(kullanımın amacınıza en uygun olan 3 tanesini seçin ve en yoğun kullanım amacına göre 1, 2, 3 şeklinde derecelendirin).

- () Amaçsızca dolaşmak (websurf) için
- () E-postalara (e-mail) gönderme-almak için
- () Video izlemek için(Youtube,Dailymotion, vs.)
- ()Oyun, müzik, görüntü indirmek için
- () Sohbet (chat) ve anlık mesajlaşmak için (MSN, vs.)
- () Ders çalışmak için
- () Bilgi arama amaçlı(Google,wikipwdia vb.)
- () Oyun oynamak için
- () Alışveriş yapmak için
- () Haber, gazete, dergi okuma
- () Sosyal paylaşım siteleri için(instagram, twitter.facebook vb.)
- () Diğer (.....)

21- İnternetin yaşantınızın ayrılmaz bir parçası olduğunu düşünüyor musunuz?

()Evet () Hayır

22- Online oyun sitelerine aboneliğiniz var mıdır? (bilyoner-travian vb)

- ☐ Daha önceleri kullandım ancak şuan aktif hesabım yok
- ☐ Hayır
- ☐ Evet (.....sitesine/sitelerine üyeyim)
- ☐ (.....sitesine/sitelerine üyeyim)
- ☐ (.....sitesine/sitelerine üyeyim)

23- Takip ettiğiniz forumlar var mıdır?

- ☐ Önceleri vardı ancak şu an yok
- ☐ Evet
- ☐ Hayır

24- Bloğunuz var mıdır?

- ☐ Daha önceleri vardı ancak şuan yok
- ☐ Evet
- ☐ Hayır

25- Evinizde internet aboneliğiniz var mı?

- ☐ Yok
- ☐ Var Kotası nedir? a) 1-3 Gb b) 4 ve üstü

26- Cep telefonunuzdan internete bağlanıyor musunuz?

- ☐ Evet ☐ Hayır

27- Cep telefonunuzda operatör şirketlerin pazarladığı internet kullanım paketlerinden kullanıyor musunuz?

- ☐ Hayır
- ☐ Evet ise a) 1gb/ay b) 2gb/ay c) Sınırsız/ay d)...../ay

28- Çalışmakta olduğunuz birimde size tahsis edilmiş bir bilgisayar var mı?

- ☐ Evet ☐ Hayır

29- İşyerinizde kullandığınız bilgisayar varsa bu bilgisayarın internet bağlantısı var mıdır?

- ☐ Evet ☐ Hayır

30- Bugüne kadar bir yakınınız (eş, arkadaş, akraba) sizi internete ya da bilgisayarda fazla zaman geçirdiğiniz için uyardı mı?

☐ Evet ☐ Hayır

3.1.2. İnternet Bağımlılığı Ölçeği

SORULAR	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Çoğu zaman	Her zaman
1. Hangi sıklıkla planladığınızdan daha fazla çevrim-içi ortamda kalıyorsunuz?						
2. Hangi sıklıkla ailenizle ilgili işleri ihmal ederek çevrim-içi ortamda daha fazla zaman harcıyorsunuz?						
3. Hangi sıklıkla interneti arkadaşınıza tercih ediyorsunuz?						
4. Hangi sıklıkla çevrim-içi kullanıcı olan arkadaşlarla yeni ilişkiler kuruyorsunuz?						
5. Hangi sıklıkla hayatınızdaki diğer kişiler harcadığınız çevrim-içi süre hakkında şikayet etmektedir?						
6. Hangi sıklıkla okul veya sertifika çalışmalarınız harcadığınız çevrim-içi süre yüzünden zarar görmektedir?						
7. Hangi sıklıkla yapmanız gereken bir işi yapmadan önce epostanızı kontrol edersiniz?						
8. Hangi sıklıkla iş performansınız veya üretkenliğiniz internet yüzünden zarar görmektedir?						
9. Hangi sıklıkla herhangi birisi çevrim-içi olarak ne yaptığınızı sorduğunda sır gibi saklar veya savunmaya geçersiniz?						
10. Hangi sıklıkla hayatınızla ilgili rahatsız edici düşünceleri internetle ilgili huzur veren düşüncelerle yok etmektesiniz?						
11. Hangi sıklıkla kendinizi tekrar çevrim-içi olacağınız vakti beklerken bulursunuz?						
12. Hangi sıklıkla internetsiz hayatın sıkıcı, bos ve zevksiz olacağı konusunda kaygı duyarsınız?						
13. Hangi sıklıkla birileri siz çevrim-içi iken canınızı sıkarsa onu tersler, ona bağırır ve öfkeli davranırsınız?						
14. Hangi sıklıkla önceki gece internete bağlanma yüzünden uykusuz kalmış olursunuz?						

15. Hangi sıklıkla çevrim-içi değilken internetle avunur veya çevrimiçi olduğunuz hayalini kurarsınız?						
16. Hangi sıklıkla çevrim-içi olduğunuzda kendi kendinizi ‘‘birkaç dakika daha’’ derken bulursunuz?						
17. Hangi sıklıkla çevrimiçi harcadığınız zamanı kesmek için uğraşırsınız ve başarısız olursunuz?						
18. Hangi sıklıkla ne kadar süre ile çevrim-içi olduğunuzu saklamaya çalışırsınız?						
19. Hangi sıklıkla başkalarıyla dışarı çıkmak yerine çevrim-içi daha fazla zaman harcamayı tercih edersiniz?						
20. Hangi sıklıkla çevrim dışı olduğunuzda kendinizi sinirli, huysuz ve kederli hissedip, internete bağlandığınızda bu şikayetlerinizin hemen geçtiğini görürsünüz?						

İnternet Bağımlılığı Ölçeği:

İnternet bağımlılığı ölçeği (İBÖ) Dr. Kimberly Young (1996) tarafından, DSM-IV’deki ‘‘Patolojik Kumar Oynama’’ ölçütlerinden uyarlanarak oluşturulmuş 20 soruluk bir ölçektir. Günümüzde en sık kullanılan internet bağımlılığı ölçeği Young’ın geliştirdiği İnternet Bağımlılığı Ölçeği’dir. Likert tipi bir ölçek olan İnternet Bağımlılık Ölçeği’nde katılımcılar ‘‘Hiçbir zaman’’=0, ‘‘Nadiren’’=1, ‘‘Ara ara’’=2, ‘‘Sık Sık’’=3, ‘‘Çoğu zaman’’=4 veya ‘‘Her zaman’’=5’’ seçeneklerinden birini işaretleyip bu seçeneklere sırasıyla 0,1,2,3,4 ve 5 puan verilmektedir. Ölçekten en az 0 en çok 100 puan alınmaktadır. Anketten toplamda 80 ve üzeri puan alan grup ‘‘internet bağımlısı’’, 50–79 puan arası alanlar günlük hayatlarında internetle ilgili bir takım sorunlar yaşayan ‘‘riskli internet kullanımı’’ olan grup, ‘‘49 puan ve altı’’ alanlar ise yaşamında internet kullanımına bağlı herhangi sorun yaşamayan ‘‘ortalama internet kullanıcısı’’ olarak tanımlanmaktadır. Bu üç gruptan ayrı olarak internet bağımlılığı açısından riskli öğrenciler ile internet bağımlılığı olan öğrencilerin her ikisinin de internet kullanımı açısından günlük yaşamlarında bir takım sorun yaşadıkları göz önüne alınarak bu iki grup birleştirilerek problemli internet kullanıcısı (PIK) olarak ayrıca değerlendirilmiştir. Bu durumda PIK olarak adlandırdığımız grup internet bağımlılığı ölçeğinden ‘‘50 ve üzeri’’ puan alan gruptur.

İBÖ'nin Türkçe'ye uyarlanması Bayraktar (2001) tarafından yapılmıştır. Türkçeye uyarlanan ölçeğin standardize edilmiş Alpha değeri 0,91 ve Spearman-Brown değeri 0,87 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar ölçeğin güvenilir olduğunu düşündürmektedir (Bayraktar, 2001). Türkçeye uyarlanan ölçeğin Cronbach alfa testine göre iç tutarlılık katsayısı 0,895 olup bu değerlere göre ölçek geçerli ve güvenilir olarak bulunmuştur.

3.1.3. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri

Aşağıda insanların bazı özelliklerini tanımlayan cümleler verilmiştir. Lütfen dikkatlice okuyarak her ifadenin sizi tanımlamakta ne derece uygun olduğunu belirten seçeneklerden bir tanesini işaretleyiniz.

Eğer cümle sizi tanımlamakta;

Tamamen Uygunsa baş harfleri olan "TU" yu TU BU ? PUD HUD
 Biraz Uygunsa baş harfleri olan "BU" yu TU BU ? PUD HUD
 Pek Uygun Değilse baş harfleri olan "PUD" yi TU BU ? PUD HUD
 Hiç Uygun Değilse baş harfleri olan "HUD" yi TU BU ? PUD HUD

daire içine alın. Eğer hiç bir seçenek size uymuyorsa veya **kararsızsınız** “ ? ” ni daire içine alınız. Lütfen karar vermekte çok zorlanmadığınız sürece soru işaretini (?) kullanmayınız.

Bu anketteki hiç bir sorunun doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Bizim için önemli olan sizin samimi görüşünüzü almaktır. Lütfen cevaplarınızı **genel halinize göre, çoğunlukla nasıl olduğunuzu** düşünerek veriniz. Ayrıca olmak istediğinize göre değil, şu anda kendinizi nasıl görüyorsanız ona göre cevaplayınız.

Tamamen Uygun TU	Biraz Uygun BU	Kararsız ?	Pek Uygun Değil PUD	Hiç Uygun Değil HUD
1. Yüksek sesle konuşurum.	TU BU ?	PUD HUD	13. İnsanlara acı konuşurum.	TU BU ? PUD HUD
2. Bağışlayıp unutmaya çalışırım.	TU BU ?	PUD HUD	14. Çoğu insanla iyi geçinirim.	TU BU ? PUD HUD
3. Çılgın hayallere dalmaktan hoşlanırım.	TU BU ?	PUD HUD	15. Değişiklik fikrinden hoşlanmam.	TU BU ? PUD HUD
4. Kin tutarım.	TU BU ?	PUD HUD	16. Kolayca kızmam.	TU BU ? PUD HUD
5. Yeni şeylere başlamayı severim.	TU BU ?	PUD HUD	17. Derin umutsuzluklara kapılırım.	TU BU ? PUD HUD
6. Değişikliklerden hoşlanmam.	TU BU ?	PUD HUD	18. Çılgın fikirlerden rahatsız olmam.	TU BU ? PUD HUD
7. Otoriteye saygı duyarım.	TU BU ?	PUD HUD	19. Yönetmek isterim.	TU BU ? PUD HUD
8. Benden beklenenden fazlasını yaparım.	TU BU ?	PUD HUD	20. Başkalarının göremediği güzellikleri fark ederim.	TU BU ? PUD HUD
9. Başkalarıyla pek ilgilenmem.	TU BU ?	PUD HUD	21. Herşeyi sorun haline getiririm.	TU BU ? PUD HUD
10. Kolayca uyum sağlarım.	TU BU ?	PUD HUD	22. Konsantre olamam.	TU BU ? PUD HUD
11. Coşkulu bir grupta olmaktan hoşlanırım.	TU BU ?	PUD HUD	23. Herşeyi son dakikada yaparım.	TU BU ? PUD HUD
12. Başkalarını bağışlamakta güçlük çekerim.	TU BU ?	PUD HUD	24. Çalışırken sıklıkla canım sıkılır.	TU BU ? PUD HUD

Tamamen Uygun TU	Biraz Uygun BU	Kararsız ?	Pek Uygun Değil PUD	Hiç Uygun Değil HUD
25. Konuşkan bir insanım.	TU BU ?	PUD HUD	50. Konserleri sevmem.	TU BU ? PUD HUD
26. Hata yapmamaya dikkat ederim.	TU BU ?	PUD HUD	51. Ruh halime göre hareket ederim.	TU BU ? PUD HUD

27. Beklenmedik şeyler yaparım.	TU	BU	?	PUD	HUD	52. Çocuksu sevinçlerimi dışa vururum.	TU	BU	?	PUD	HUD
28. Zamanımı boşa harcarım.	TU	BU	?	PUD	HUD	53. Olayların altında ezilirim.	TU	BU	?	PUD	HUD
29. Hemen korkarım.	TU	BU	?	PUD	HUD	54. Her şeye endişelenirim.	TU	BU	?	PUD	HUD
30. Her yerde tehlike görürüm.	TU	BU	?	PUD	HUD	55. Başkalarını memnun etmek isterim.	TU	BU	?	PUD	HUD
31. Telefonu birinin yüzüne kapatmışlığım vardır.	TU	BU	?	PUD	HUD	56. Bana eşlik edilmesinden hoşlanmam.	TU	BU	?	PUD	HUD
32. Çekingen bir insanım.	TU	BU	?	PUD	HUD	57. Disiplinli bir insanım.	TU	BU	?	PUD	HUD
33. Geçmiş hatalarımı düşünerek zaman harcarım.	TU	BU	?	PUD	HUD	58. Bir şeylerin kötü sonuçlanacağını düşünürüm.	TU	BU	?	PUD	HUD
34. Çılgın şeyler yaparım.	TU	BU	?	PUD	HUD	59. Kurallara aldırış etmem.	TU	BU	?	PUD	HUD
35. Tek bir doğru din olduğuna inanırım.	TU	BU	?	PUD	HUD	60. Başkalarının endişelerini gidermeye çalışırım.	TU	BU	?	PUD	HUD
36. Hiç yemek yemem.	TU	BU	?	PUD	HUD	61. Hayatımın bir yönü olmadığını hissediyorum.	TU	BU	?	PUD	HUD
37. Dedikodu yaparım.	TU	BU	?	PUD	HUD	62. Kolayca gücenirim.	TU	BU	?	PUD	HUD
38. Başkalarına tepeden bakarım.	TU	BU	?	PUD	HUD	63. Kendimle ilgili olumlu düşüncelerim vardır.	TU	BU	?	PUD	HUD
39. Kendimi olduğumdan daha aşağıda görürüm.	TU	BU	?	PUD	HUD	64. İşlerimi tamamlamadan bırakırım.	TU	BU	?	PUD	HUD
40. Neyi, neden yaptığımı daima bilirim.	TU	BU	?	PUD	HUD	65. Rekabetten çok işbirliğine önem veririm.	TU	BU	?	PUD	HUD
41. Emirlere uyarım.	TU	BU	?	PUD	HUD	66. Macera ararım.	TU	BU	?	PUD	HUD
42. Ailem ve arkadaşlarımla sık sık tartışırım.	TU	BU	?	PUD	HUD	67. Şiddetli arzularımı kontrol edebilirim.	TU	BU	?	PUD	HUD
43. Nazik konuşmalarla zaman kaybetmem.	TU	BU	?	PUD	HUD	68. Yapacağım işlerin listesini çıkarırım.	TU	BU	?	PUD	HUD
44. Girişken bir insanım.	TU	BU	?	PUD	HUD	69. Çeşitlilikten hoşlanırım.	TU	BU	?	PUD	HUD
45. Sosyal ortamlarda başarılıyım.	TU	BU	?	PUD	HUD	70. Hiç okula gitmedim.	TU	BU	?	PUD	HUD
46. Kendimden çok başkalarını överim.	TU	BU	?	PUD	HUD	71. Kendimi kolayca tehdit altında hissedirim.	TU	BU	?	PUD	HUD
47. Öküz altında buzağı arayan biriyim.	TU	BU	?	PUD	HUD	72. Başkalarıyla yazışmayı sevmem.	TU	BU	?	PUD	HUD
48. Müziği severim.	TU	BU	?	PUD	HUD	73. Eleştiriye açığımdır.	TU	BU	?	PUD	HUD
49. Herşeyin mükemmel bir şekilde sonuçlanmasını isterim.	TU	BU	?	PUD	HUD	74. Hayal kırıklıklarımın acısını başkalarından çıkarırım.	TU	BU	?	PUD	HUD

Tamamen Uygun TU	Biraz Uygun BU	Kararsız ?	Pek Uygun Değil PUD	Hiç Uygun Değil HUD
75. Moralim çabuk bozulur.	TU	BU	?	PUD HUD
76. Fırsatını buldum mu gösteriş yaparım.	TU	BU	?	PUD HUD
99. Harekete bayılırım.	TU	BU	?	PUD HUD
100. Eleştirileri kızmadan kabul edebilirim.	TU	BU	?	PUD HUD

77. Olaylara yeni bir bakış açısı getiririm.	TU BU ? PUD HUD	101. Olaylara yalnız tek bir açıdan bakarım.	TU BU ? PUD HUD
78. Duygusal davranan insanları anlayamam.	TU BU ? PUD HUD	102. Gülünç işler yapmaya kolay ikna olurum.	TU BU ? PUD HUD
79. Problemlerimin içinde kaybolurum.	TU BU ? PUD HUD	103. Başkalarının onayına ihtiyaç duyarım.	TU BU ? PUD HUD
80. Az konuşurum.	TU BU ? PUD HUD	104. Heyecana bayılırım.	TU BU ? PUD HUD
81. Her zaman görüldüğüm gibi değilimdir.	TU BU ? PUD HUD	105. Hiçbir şey yapmadan etrafta dolanırım.	TU BU ? PUD HUD
82. Geleneklerin önemine inanırım.	TU BU ? PUD HUD	106. Güzel davranışları takdir ederim.	TU BU ? PUD HUD
83. İleriye dönük plan yapmayı severim.	TU BU ? PUD HUD	107. Düşüncelerimi hayata geçiremem.	TU BU ? PUD HUD
84. Kalabalıktan hoşlanmam.	TU BU ? PUD HUD	108. İşleri hafife alırım.	TU BU ? PUD HUD
85. Kolay kolay hayal kırıklığına uğramam.	TU BU ? PUD HUD	109. Kendimle ilgili fazla bilgi vermem.	TU BU ? PUD HUD
86. Duygularımı yoğun yaşarım.	TU BU ? PUD HUD	110. İnsanlara yardım etmeyi severim.	TU BU ? PUD HUD
87. Farklı düşünen insanları anlarım.	TU BU ? PUD HUD	111. Farklılığı monotonluğa tercih ederim.	TU BU ? PUD HUD
88. Asla öfkelenmem.	TU BU ? PUD HUD	112. İnsanlara güvenirim.	TU BU ? PUD HUD
89. En ufak bir kıskırtmada gülerim.	TU BU ? PUD HUD	113. Başkalarıyla ilgilenir gibi yaparım.	TU BU ? PUD HUD
90. Düşünmeye iten filmleri severim.	TU BU ? PUD HUD	114. Kendi başıma vakit geçirmekten hoşlanırım.	TU BU ? PUD HUD
91. Hoşnutluğumu gösteririm.	TU BU ? PUD HUD	115. Engellerin altından kolayca kalkarım.	TU BU ? PUD HUD
92. Başkalarını düşünürüm.	TU BU ? PUD HUD	116. Ayrıntılara dikkat	TU BU ? PUD HUD
93. Arkadaşlarımı güldürürüm.	TU BU ? PUD HUD	117. İyi hazırlanmış olmayı severim.	TU BU ? PUD HUD
94. İşleri planlayarak yaparım.	TU BU ? PUD HUD	118. Etrafımdaki insanları eğlendiririm.	TU BU ? PUD HUD
95. Herşeyin iyi olacağına inanırım.	TU BU ? PUD HUD	119. Hayatın iyi yönlerini görürüm.	TU BU ? PUD HUD
96. Cesaretim çabuk kırılır.	TU BU ? PUD HUD	120. Çabucak telaşlanırım.	TU BU ? PUD HUD
97. Herkesin gittiği yoldan giderim.	TU BU ? PUD HUD	121. Kurallara sıkı sıkıya bağlıyım.	TU BU ? PUD HUD
98. Kolayca huzursuz olurum.	TU BU ? PUD HUD	122. Olayları analiz etmeye çalışırım.	TU BU ? PUD HUD

Tamamen Uygun TU	Biraz Uygun BU	Kararsız ?	Pek Uygun Değil PUD	Hiç Uygun Değil HUD
123. Ruh halim çok sık değişir.	TU BU ?	PUD HUD	148. Göze göz dişe diş taraftarıyım.	TU BU ? PUD HUD
124. Hiçbir sınır tanımam.	TU BU ?	PUD HUD	149. İstenenin tersini yaparım.	TU BU ? PUD HUD
125. Kendi fikirlerimi oluşturmak isterim.	TU BU ?	PUD HUD	150. Sosyal kurallara karşı koyarım.	TU BU ? PUD HUD
126. Olayların komik yönlerini görürüm.	TU BU ?	PUD HUD	151. Sürpriz partilere bayılırım.	TU BU ? PUD HUD
127. Almaktan çok veririm.	TU BU ?	PUD HUD	152. İşimi düzgün yaparım.	TU BU ? PUD HUD
128. İnsanların beni anlamakta güçlük çektiğine inanıyorum.	TU BU ?	PUD HUD	153. Başkalarının gizli niyetleri olduğundan şüphelenirim.	TU BU ? PUD HUD
129. Başladığım işi bitiririm.	TU BU ?	PUD HUD	154. Her zaman faalimdir.	TU BU ? PUD HUD
130. Kahkahayla gülerim.	TU BU ?	PUD HUD	155. Verdiğim sözü tutarım.	TU BU ? PUD HUD
131. Vücut ağırlığıym yüz elli kilonun altındadır.	TU BU ?	PUD HUD	156. Başkalarının beni kullanmasına izin veririm.	TU BU ? PUD HUD
132. İşlerimi ihmal ederim.	TU BU ?	PUD HUD	157. Yeni şeyleri denerim.	TU BU ? PUD HUD
133. Kendimi anlamaya çalışırım.	TU BU ?	PUD HUD	158. Diğerlerine gerçekten ne düşündüğümü söylerim.	TU BU ? PUD HUD
134. Başkalarının duygularını hissederim.	TU BU ?	PUD HUD	159. Toplantılarda değişik insanlarla konuşabilirim.	TU BU ? PUD HUD
135. Duygularımın altında ezilirim.	TU BU ?	PUD HUD	160. Kolayca etki altında kalırım.	TU BU ? PUD HUD
136. Tartışmaya açığımdır.	TU BU ?	PUD HUD	161. Sivri dilliyim.	TU BU ? PUD HUD
137. Kendimi geliştirmeye çalışırım.	TU BU ?	PUD HUD	162. Olaylar arasında kolayca bağlantı kurabilirim.	TU BU ? PUD HUD
138. Genellikle eşyaları yerine koymayı unuturum.	TU BU ?	PUD HUD	163. Her zaman söylediğimi yapmam.	TU BU ? PUD HUD
139. Fikirlerle doluyumdur.	TU BU ?	PUD HUD	164. Gözüm kolayca korkar.	TU BU ? PUD HUD
140. Korunmaya ihtiyaç duyarım.	TU BU ?	PUD HUD	165. Yeni insanlarla tanışmak beni huzursuz eder.	TU BU ? PUD HUD
141. Amaçlarıma ulaşmak için sıkı çalışırım.	TU BU ?	PUD HUD	166. Başkalarının fikirlerini sorgularım.	TU BU ? PUD HUD
142. Sık sık içki içerim.	TU BU ?	PUD HUD	167. Tehlikeli şeyler yaparım.	TU BU ? PUD HUD
143. Dik kafalı ve inatçıyım.	TU BU ?	PUD HUD	168. Ağlama nöbetlerim vardır.	TU BU ? PUD HUD
144. Başkalarının duygularının farkına	TU BU ?	PUD HUD	169. Vicdanımın sesini dinlerim.	TU BU ? PUD HUD
145. Kolayca kendimi baskı altında hissederim.	TU BU ?	PUD HUD	170. Anlık fikirlerle hareket etmeyi severim.	TU BU ? PUD HUD
146. Sessizlikten zevk alırım.	TU BU ?	PUD HUD	171. Kendimle barışığım.	TU BU ? PUD HUD
147. İlgi alanlarıminin çabuk değiştiğini hiss ediyorum.	TU BU ?	PUD HUD	172. Başkalarının garip bulduğu şeyler yaparım.	TU BU ? PUD HUD

Tamamen Uygun TU	Biraz Uygun BU	Kararsız ?	Pek Uygun Değil PUD	Hiç Uygun Değil HUD
173. Özürleri kolayca kabul ederim.	TU BU ?	PUD HUD	196. Önemli olduğuma inanırım.	TU BU ? PUD HUD
174. Okumaktan hoşlanırım.	TU BU ?	PUD HUD	197. Planları hayata geçiririm.	TU BU ? PUD HUD
175. Aynı anda birçok şeyi idare edebilirim.	TU BU ?	PUD HUD	198. Yabancı ortamlarda rahatımdır.	TU BU ? PUD HUD
176. Kendimden çok memnunum.	TU BU ?	PUD HUD	199. Başkaları hakkında çabuk hüküm veririm.	TU BU ? PUD HUD
177. Randevularımı unuturum.	TU BU ?	PUD HUD	200. Sakinliğimi korurum.	TU BU ? PUD HUD
178. Çocukluğumda hiç ağlamadım.	TU BU ?	PUD HUD	201. Sürekli aynı şeyleri yapmaktan hoşlanmam.	TU BU ? PUD HUD
179. Başkalarının ihtiyaçları beni ilgilendirmez.	TU BU ?	PUD HUD	202. Komşularla içli dışlı olmayı sevmem.	TU BU ? PUD HUD
180. Olayları anlamak isterim.	TU BU ?	PUD HUD	203. Hazır cevap biriyimdir.	TU BU ? PUD HUD
181. Yakalanmayacağımı bilsem dahi vergi kaçırmam.	TU BU ?	PUD HUD	204. Problemlerimi olduğundan büyük hale getiririm.	TU BU ? PUD HUD
182. Başkalarına çok fazla önem veririm.	TU BU ?	PUD HUD	205. Sonradan pişman olacağım şeyler yaparım.	TU BU ? PUD HUD
183. Sabit fikirlerim vardır.	TU BU ?	PUD HUD	206. Riske girerim.	TU BU ? PUD HUD
184. Tezgahtarlara nazik davranırım.	TU BU ?	PUD HUD	207. Tek başıma olmaktan zevk alırım.	TU BU ? PUD HUD
185. Kendime karşı her zaman dürüst değilimdir.	TU BU ?	PUD HUD	208. Düzensizlikten rahatsız olmam.	TU BU ? PUD HUD
186. Başkaları için uğraşmaktan hoşlanmam.	TU BU ?	PUD HUD	209. Başka insanlarla arada mesafe bırakırım.	TU BU ? PUD HUD
187. Gürültücüyümdür.	TU BU ?	PUD HUD	210. Genelde rahatımdır.	TU BU ? PUD HUD
188. Göze girmek için insanlara yaranırım.	TU BU ?	PUD HUD	211. Bazen yalan söylemek zorunda kalırım.	TU BU ? PUD HUD
189. Sürekli herşeyden vazgeçerim.	TU BU ?	PUD HUD	212. Sakinleştirici bir etkim vardır.	TU BU ? PUD HUD
190. Borçlarımı zamanında öderim.	TU BU ?	PUD HUD	213. İnsanları kolayca bağışlayabilirim.	TU BU ? PUD HUD
191. Yalnız kalmak isterim.	TU BU ?	PUD HUD	214. Sanata ilgi duymam.	TU BU ? PUD HUD
192. Kendimi birşeylere veremem.	TU BU ?	PUD HUD	215. Yeni hiçbir şey söylemem.	TU BU ? PUD HUD
193. En ufak ayrıntılara dikkat edilmesini isterim.	TU BU ?	PUD HUD	216. Yalnız olmaktan hoşlanırım.	TU BU ? PUD HUD
194. Başkalarının ihtiyaçlarını farkedirim.	TU BU ?	PUD HUD	217. Tatmin edilmesi zor biriyim.	TU BU ? PUD HUD
195. Herşeyin tam olarak doğru yapılmasını isterim.	TU BU ?	PUD HUD	218. Uykum gelince uyumak isterim.	TU BU ? PUD HUD
			219. Sevdiğim insanlar vardır.	TU BU ? PUD HUD

1. Bir kimse ile telefonda tartışmak benim için, yüz yüze tartışmaktan daha rahattır.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

220. Hiç baş ağrısı yaşamadım.

TU BU ? PUD HUD

Beş Faktör Kişilik Özellikleri Envanteri:

Goldberg (1999), Avrupalı araştırmacılarının üzerinde çalıştıkları kişilik maddelerini geliştirerek 1452 maddelik bir uluslararası kişilik maddeleri havuzunu (International Personality Item Pool-IPIP) derleyerek bir web sayfasında tüm araştırmacıların kullanımına açmıştır. Beş Faktör Kişilik Envanteri, kişiliği beş faktörde inceleyen Beş Faktör Kişilik Modeli'nden hareketle uluslararası kişilik maddeleri havuzundan yararlanarak oluşturulmuştur. Somer, Korkmaz ve Tatar (2002) tarafından 361 madde seçilmiş ve 790 kişilik bir örnekleme uygulanmıştır. 361 maddenin yerleştirilmiş olduğu beş faktörün (Dışadönüklük, Yumuşak Başlılık, Öz Denetim, Duygusal Tutarlılık ve Gelişime Açıklık) yapısal özelliklerini öğrenmek için, her bir faktör içindeki maddeler ayrı ayrı temel bileşenler faktör analizine tabi tutulmuş ve varimaks döndürme uygulanmış olup bu analizler sonucunda, 5 faktör içerisinde temellenen 15 farklı boyutun olduğu bulunmuştur. Ölçeğin yapı geçerliğini bulmak için bu 15 boyutun toplam puanları üzerinden de temel bileşenler analizi uygulanmış ve varimaks döndürme işlemi uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda 15 boyutun beş faktör altında, ait olmaları beklenen boyutlardan en yüksek yüklerini alarak gruplandığı ve ilk beş faktörün toplam varyansın %74,3'ünü açıkladığı bulunmuştur(Somer, Korkmaz ve Tatar, 2002). BFKE, kişinin kendi kendisini değerlendirdiği 5'li likert tipinde, 220 maddeden oluşmaktadır.

Somer, Korkmaz ve Tatar'da (2004) geçerlilik ve güvenirliği yapılan ölçeğin bulguları: dışadönüklük cronbach alpha değeri .86, yumuşak başlılık/geçimlilik cronbach alpha değeri .86, öz-denetim/ sorumluluk cronbach alpha değeri .88, duygusal tutarlılık cronbach alpha değeri .92, gelişime açıklık cronbach alpha değeri .86'dır (Somer, Korkmaz ve Tatar, 2004).

3.1.4. Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımları Ölçeği

- A) Kesinlikle Katılmıyorum
- B) Katılmıyorum
- C) Biraz Katılmıyorum
- D) Kararsızım
- E) Biraz Katılıyorum
- F) Katılıyorum
- G) Kesinlikle Katılıyorum

2. Ailemden birisi ile tartışmamı, komşular duysalardı utanırdım	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
3. Tartışma sırasında, benim ne düşündüğümü diğer kişilerin bilmesine izin vermemeye çalışırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
4. Bir tartışmayı çözmek için harekete geçmeden önce, tartışmanın kendi kendine hallolup olmayacağını görmek için beklerim	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
5. Bir tartışma sırasında duyguları ifade etmek bir zaman kaybıdır	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
6. Tartışmalardan nefret ederim	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
7. Kendisi ile aynı fikirde olmadığımı rahatça söyleyebileceğim pek fazla insan yoktur	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
8. Bir kimse ile tartışırken, yüz yüze oturmaktan çok yan yana oturmayı daha rahat bulurum.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
9. Duyguları ortaya koymak, sadece çatışmaları daha kötü hale getirir.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
10. Bir tartışmada, kendi bakış açımı mümkün olduğu kadar az açığa vurmaya çalışırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
11. Toplum içinde tartışan diğer insanları gördüğümde rahatsız olurum.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
12. Komşularım çok fazla gürültü yaparlarsa, komşularımla kendim konuşmaktansa, polisi aramayı tercih ederim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
13. Tartıştığım insan, beni inançlarım ve düşüncelerim hakkında konuşmaya zorladığı zaman sinirlenirim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)

14. Sinirliyse, bu kontrolü kaybettiğim içindir.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
15. Arkadaşlarımla nadiren tartışırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
16. Bir lokantada tartışma yapmaktan rahatsız olmam.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
17. Bir tartışmada, kendimle ilgili tartışılmayacak pek çok şey vardır.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
18. Tartışmalar eğlenceli olabilir.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
19. Tartışmada duygularınızı göstermek, güçsüzlüğün işaretidir.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
20. İnsanlarla anlaşmazlık noktalarımı, onlara yazı yazarak ifade etmektense, onlarla doğrudan konuşarak ifade etmeyi tercih ederim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
21. Halka açık bir yerde bir tartışma içerisine girmekten çekinmem.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
22. Bir arkadaşımın bana borcu olursa, borcunu ödemesini doğrudan kendisine söyleyerek isterim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
23. Tartışmalardan kaçınırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
24. Birisi ile tartışma yaptığımda, etrafta diğerlerinin olup olmadığına dikkat etmem.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
25. Bir tartışma sırasında, tartıştığım insanlarla göz göze gelmekten hoşlanmam.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
26. Benim bulunduğum yerde diğer kişilerin birbirleriyle tartışmasından hoşlanmam.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)

27. Diğer kişilerin duygularını ifade etmesi, beni rahatsız eder.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
28. Bir tartışma sırasında diğer insanların kişisel inanç ya da düşüncelerini açıklaması beni rahatsız eder.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
29. Bir arkadaşım beni üzerse, bunu beni üzen arkadaşımın çok, başka bir arkadaşım ile tartışmayı tercih ederim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
30. Tartıştığım konu hakkında bilgisi olması gerekenlerin dışında hiç kimsenin yanımda bulunmasını istemem.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
31. Bir insanın neden üzgün olduğunu sormak yerine bunu tahmin etmeyi tercih ederim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
32. Bana sorulmadığı sürece, fikrimi nadiren kendiliğimden açıklarım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
33. Çatışma durumlarında tarafsızımdır.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
34. Tartışma sırasında, görüşlerimi açıkça belirtirim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
35. Halka açık yerlerde tartışmaktan çekinirim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
36. Bir tartışmada, ilgilerimi ve ihtiyaçlarımı ifade etmede rahatımdır.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
37. Bir tartışmada duygularımı saklarım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
38. Bir arkadaşımın yaptığı bir şeyden dolayı üzülürsem, onunla hemen bunu tartışırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
39. Bir tartışmada diğer kişilerin düşünceleri ve inançları hakkındaki her şeyi bilmek isterim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
40. Başkalarının, benimle tartışma başlatmasını pek önemsemem.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)

41. Bir tartışmada diğer kişiler, bana düşüncelerimi ve fikirlerimi sorduğunda memnun olurum.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
42. Tartışma sırasında insanlar duygularını göstermeye başladığında kaçmak isterim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
43. Bir insanla çatıştığımda, sorunu ona karşı daha nazik olarak çözmeye çalışırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
44. Çatışma durumunda diğerleri kim olursa olsun düşüncelerimi ifade etmede kendimi rahat hissedirim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
45. Diğer kişilerin tartıştığı bir çatışma ortamında bulunmak benim canımı sıkmaz.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
46. Diğer kişilerin fikirlerine karşı çıkmaktan hoşlanırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
47. Bana göre, duyguları açıklamak, tartışmaları çözmenin önemli bir bölümüdür.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
48. Tartışmaları, yüz yüze tartışarak çözmeyi tercih ederim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
49. Bir kişi, diğer kişiler etrafta olduğu için benimle bir anlaşmazlığı tartışmayı reddettiğinde sinirlenirim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
50. Duygularını kolayca ifade eden insanlardan çekinirim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
51. Diğer bir arkadaşın bulunduğu bir yerde başka bir arkadaşla tartışmaktan rahatsız olurum.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
52. Sık sık tartışmalar başlatırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
53. Eğer bir iş arkadaşım, benim yaptığım bir işe karışır, durumu patrona anlatmaktansa bunu doğrudan kendisine söylemeyi tercih ederim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
54. Bir tartışmada, duygularımı açıkça ifade ederim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)

55. Çatışmaları ilginç bulurum.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
56. İnsanların, bir münakaşa sırasında, duygularımı anlatmamı istemesinden hoşlanmam.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
57. Bir aile üyesinin, ne düşündüğümü ben söylemeden bilmesini umarım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
58. Bir tartışmada, duygular dahil her şey açık olmalı.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
59. Toplum içinde tartışırken özel bir yerde tartıştığım kadar rahat olurum	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
60. Birisinin, bana kızgın olduğu halde konuyu benimle tartışmak istemediğini öğrenince üzülürüm.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
61. Satın aldığım bir şey defolu olduğunda, onu geri veririm.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
62. Duyguları açık bir şekilde ifade etmek gücü gösterir.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
63. Eğer bir arkadaş, yapmış olduğumuz bir tartışmayı, diğer insanlara söylerse bunu önemsemem.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
64. Diğer insanlar, duygularımı ifade etmede cesaretimi kırdığında hayal kırıklığına uğramış hissederim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
65. Bir tartışma sırasında genellikle sessiz kalırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
66. Tartışmalar, benim canımı sıkmaz.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
67. Arkadaşımla bir tartışmadan sonra, çatışma çözülmüş olsa bile, tekrar arkadaşımı görmek beni rahatsız eder.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
68. İnsanlar kendi duygularını açıkladığında tartışma daha kolay çözülebilir.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
69. Çatışmalar ilişkileri ilginç hale getirir.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
70. Bulduğum yerde yabancıların tartışmalarını önemsemem.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
71. Diğer insanların fikirlerime meydan okumalarından hoşlanırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)

72. Bir tartışma sırasında, diğer insanlar kendi duygularını ifade ettiğinde, kendimi rahat hissedirim.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
73. Çatışmadan kaçınırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
74. Toplum içinde tartışırım.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
75. Bir tartışmadan sonra çok üzülürüm.	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)

Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımı Ölçeği

Conflict Communication Scale” şeklinde adlandırılan ölçek Goldstein (1999) tarafından geliştirilmiştir. Arslan (2005) tarafından Türkçe’ye uyarlanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının incelenmesi ve uzman görüşleri doğrultusunda “Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımı Ölçeği” olarak isimlendirmenin daha doğru olacağı düşünülmüştür.

Ölçek yüzleşme, özel/genel davranış, duygusal ifade, yaklaşma/kaçınma ve kendini açma olarak adlandırılan beş alt boyuttan oluşmaktadır. Toplam 75 maddeden oluşan ölçeğin her alt boyutunda 15 madde bulunmaktadır. Ölçekten alınan puanların yüksekliği daha yüksek düzeyde “Yüzleşme davranışını”, “genel davranış”, “duygusal ifade davranışını”, “çatışmaya yaklaşmayı” ve “kendini açmayı” gösterir. Ölçek 7’li likert tipi bir ölçektir. Yüzleşme alt boyutu: 1*, 8*, 12*, 20, 22, 25*, 29*, 31*, 38, 43, 48, 53, 57*, 61, 67* maddelerinden oluşmaktadır. Özel/Genel Davranış alt boyutu: 2*, 11*, 16, 21, 24, 26*, 30*, 35*, 45, 49, 51*, 59, 63, 70, 74. maddelerinden oluşmaktadır. Duygusal İfade alt boyutu: 5*, 9*, 14*, 19*, 27*, 37*, 42*, 47, 50*, 54, 58, 62, 64*, 68, 72 maddelerinden oluşmaktadır. Yaklaşma/kaçınma alt boyutu: 4*, 6*, 15*, 18, 23*, 33, 40, 46, 52, 55, 66, 69, 71, 73*, 75* maddelerinden oluşmaktadır. Kendini açma alt boyutu: 3*, 7*, 10*, 13*, 17*, 28*, 32*, 34, 36, 39, 41, 44, 56*, 60, 65* maddelerinden oluşmaktadır. (* olan maddeler ters puanlanan maddelerdir.)

Türkçe’ye uyarlanması Arslan (2005) tarafından yapılan ölçeğin her bir alt boyutun Cronbach α katsayısı, yüzleşme alt ölçeğinde 0,70, özel/genel davranış alt ölçeğinde Cronbach α değeri 0,83, duygusal ifade alt ölçeği için Cronbach α değeri 0,75, yaklaşma/kaçınma alt ölçeğinde Cronbach α değeri 0,83, kendini açma alt ölçeğinde Cronbach α değeri 0,75 bulunmuştur.

3.1.5. Yakın ilişkilerde Yaşantılar envanteri 1

Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını verilen ölçekteki sayılara karşılık gelecek şekilde işaretleyiniz. Lütfen **tüm sorulara** yanıt veriniz. (7 üzerinden puan veriniz)

	Hiç katılmıyorum	1	2	3	4	5	6	7	Kesinlikle katılıyorum
		1	2	3	4	5	6	7	
1. Gerçekte ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim.		1	2	3	4	5	6	7	
2. Terk edilmekten korkarım.		1	2	3	4	5	6	7	
3. Romantik ilişkide olduğum kişilere yakın olmak konusunda çok rahatım.		1	2	3	4	5	6	7	
4. İlişkilerim konusunda çok kaygılıyım.		1	2	3	4	5	6	7	
5. Birlikte olduğum kişi bana yakınlaşmaya başlar başlamaz kendimi geri çekiyorum.		1	2	3	4	5	6	7	
6. Romantik ilişkide olduğum kişilerin beni, benim onları umursadığım kadar umursamayacaklarından endişelenirim.		1	2	3	4	5	6	7	
7. Romantik ilişkide olduğum kişi çok yakın olmak istediğinde rahatsızlık duyarım.		1	2	3	4	5	6	7	
8. Birlikte olduğum kişiyi kaybedeceğim diye çok kaygılanırım.		1	2	3	4	5	6	7	
9. Birlikte olduğum kişilere açılma konusunda kendimi rahat hissetmem.		1	2	3	4	5	6	7	
10. Genellikle, birlikte olduğum kişinin benim için hissettiklerinin benim onun için hissettiklerim kadar güçlü olmasını arzu ederim.		1	2	3	4	5	6	7	
11. Birlikte olduğum kişiye yakın olmayı isterim, ama sürekli kendimi geri çekerim.		1	2	3	4	5	6	7	
12. Genellikle birlikte olduğum kişiyle tamamen bütünleşmek isterim ve bu bazen onları korkutup benden uzaklaştırır.		1	2	3	4	5	6	7	
13. Birlikte olduğum kişilerin benimle çok yakınlaşması beni gerginleştirir.		1	2	3	4	5	6	7	
14. Yalnız kalmaktan endişelenirim.		1	2	3	4	5	6	7	
15. Özel duygu ve düşüncelerimi birlikte olduğum kişiyle paylaşmak konusunda oldukça rahatımdır.		1	2	3	4	5	6	7	
16. Çok yakın olma arzum bazen insanları korkutup uzaklaştırır.		1	2	3	4	5	6	7	
17. Birlikte olduğum kişiyle çok yakınlaşmaktan kaçınmaya çalışırım.		1	2	3	4	5	6	7	
18. Birlikte olduğum kişi tarafından sevildiğimin sürekli ifade edilmesine gereksinim duyarım.		1	2	3	4	5	6	7	
19. Birlikte olduğum kişiyle kolaylıkla yakınlaşabilirim.		1	2	3	4	5	6	7	
20. Birlikte olduğum kişileri bazen daha fazla duygu ve bağlılık göstermeleri için zorladığımı hissederim.		1	2	3	4	5	6	7	

21. Birlikte olduğum kişilere güvenip dayanma konusunda kendimi rahat bırakmakta zorlanırım.	1	2	3	4	5	6	7
22. Terk edilmekten pek korkmam.	1	2	3	4	5	6	7
23. Birlikte olduğum kişilere fazla yakın olmamayı tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
24. Birlikte olduğum kişinin bana ilgi göstermesini sağlayamazsam üzülür ya da kızarım.	1	2	3	4	5	6	7
25. Birlikte olduğum kişiye hemen hemen her şeyi anlatırım.	1	2	3	4	5	6	7
26. Birlikte olduğum kişinin bana istediğim kadar yakın olmadığını düşünürüm.	1	2	3	4	5	6	7
27. Sorunlarımı ve kaygılarımı genellikle birlikte olduğum kişiyle tartışırım.	1	2	3	4	5	6	7
28. Bir ilişkim olmadığı zaman kendimi biraz kaygılı ve güvensiz hissederim.	1	2	3	4	5	6	7
29. Birlikte olduğum kişilere güvenip dayanmakta rahatımdır.	1	2	3	4	5	6	7
30. Birlikte olduğum kişi istediğim kadar yakınımda olmadığında kendimi engellenmiş hissederim.	1	2	3	4	5	6	7
31. Birlikte olduğum kişilerden teselli, öğüt ya da yardım istemekten rahatsız olmam.	1	2	3	4	5	6	7
32. İhtiyaç duyduğumda birlikte olduğum kişiye ulaşamazsam kendimi engellenmiş hissederim.	1	2	3	4	5	6	7
33. İhtiyaç duyduğumda birlikte olduğum kişiden yardım istemek işe yarar.	1	2	3	4	5	6	7
34. Birlikte olduğum kişiler beni onaylamadıkları zaman kendimi gerçekten kötü hissederim.	1	2	3	4	5	6	7
35. Rahatlama ve güvencenin yanı sıra birçok şey için birlikte olduğum kişiyi ararım.	1	2	3	4	5	6	7
36. Birlikte olduğum kişi benden ayrı zaman geçirdiğinde üzülürüm.	1	2	3	4	5	6	7

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE):

Sümer'in (2006) Türkçeye uyarladığı ölçek, Brennan ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilmiştir. Altmış ölçeğin faktör analizinin yapılmasıyla elde edilen ölçeğin birbirinden bağımsız iki boyut olan ilişkilerdeki kaçınma ve kaygı elde edilmiştir. Toplam 36 maddeden oluşan ölçek, en yüksek faktör yüküne sahip 18'er madde seçilmiş, 18 madde kaygı boyutunu, 18 madde kaçınma boyutunu meydana getirmiştir. Katılımcılar bu iki boyut baz alınarak değerlendirilebilecekleri gibi 2 boyuttan aldıkları puanlar kullanılarak Bartholomew ve Horowitz'in (1991) önerdiği dörtlü bağlanma modeli ile uygunluk gösteren ve küme analizi ile belirlenen dört kategoriden biri içerisinde de sınıflandırılabilmektedir. Böylece ölçekten

hem boyutlar temelinde sürekli ölçüme dayalı, hem de kategorik sınıflandırma yöntemiyle iki tür ölçüm alınabilmektedir. Katılımcılar “Gerçekten ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim”, “Birlikte olduğum kişiyle kolaylıkla yakınlaşabilirim” şeklinde yazılan maddeleri okuyup, kendilerine en uygun olan yanıtı maddelerin sağ tarafındaki (1= hiç katılmıyorum, 7=kesinlikle katılıyorum) şeklindeki yedili dereceleme ölçeğinde işaretlemektedirler. Ölçekteki 3., 15., 19., 22., 25., 27., 29., 31., 33. ve 35. maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçekten alınan puanların artması, katılımcıların yakın ilişkilerinde kaygı yaşadıkları ve başkalarından uzak durdukları şeklinde yorumlanmaktadır. Sümer (2006) tarafından yapılan YİYE için güvenirlik ve geçerlik çalışmasında; kaygı boyutunun iç tutarlık katsayıları .86, kaçınma boyutunun .90’dır (Sümer, 2006; Özer ve Cihan-Güngör, 2012).

3.1.6. Etik Kurul İzin Formu

3.2. ÖZGEÇMİŞ FORMU

A. KİŞİSEL BİLGİLER

A.1	Adı soyadı: CEMİLE TEKE
A.2	Doğum tarihi ve yeri: 17.05.1988
A.3	Yabancı dil bilgisi:İngilizce
A.4	Görev yeri: İzmir Bornova Türkan Özilhan Devlet Hastanesi
A.5	İletişim bilgileri (e-posta adresi / telefon): c_emili@hotmail.com

B. EĞİTİM BİLGİLERİ

B.1	Mezun olduğu üniversite / fakülteyi lütfen belirtiniz: E.Ü. İzmir Atatürk Sağlık Yüksek Okulu/ Sağlık memurluğu
B.2	Mezuniyet tarihini lütfen belirtiniz (yıl olarak): 2011
B.3	Varsa, akademik ünvanları lütfen belirtiniz: Yoktur

C. İŞ TECRÜBESİNE AİT BİLGİLER

C.1	Bugüne kadar çalıştığı kurum / kuruluşları lütfen belirtiniz: İzmir Bornova Türkan Özilhan Devlet hastanesi(15 Temmuz 2010-2016)
-----	---

D. KLİNİK ARAŞTIRMALARLA İLGİLİ GENEL BİLGİLER

D.1	İyi Klinik Uygulamalar (İKU) konusunda eğitim alınmışsa lütfen tarihi ve alınan kurum / kuruluşun adı ile belirtiniz: Yoktur
D.2	Varsa, araştırmacı olarak katılınan klinik araştırmaları lütfen belirtiniz: Yoktur
D.3	Varsa, izleyici (monitör) olarak katılınan klinik araştırmaları lütfen belirtiniz: Yoktur
D.4	Varsa, saha görevlisi olarak katılınan klinik araştırmaları lütfen belirtiniz: yoktur.
D.5	Varsa, araştırma eczacısı olarak katılınan klinik araştırmaları lütfen belirtiniz: Yoktur